DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

OVERSIGT

OVER

SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1941 – MAJ 1942

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS EJNAR MUNKSGAARD
1942

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1941—JUNI 1942

Oversigt.

Kr. Ø.

Oversigt over Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1940—Maj 1941. Med 3 Portrætter 4.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXVII:

2. WULFF, KURT: Über das Verhältnis des Malayo-polynesischen zum Indochinesischen. 1942 ..... 12.00

BIND XXVIII:

1. PEDERSEN, HOLGER: Tocharisch vom Gesichtspunkt der indoeuropäischen Sprachvergleichung. 1941 ..... 17.00
2. HENDRIKSEN, HANS: Untersuchungen über die Bedeutung des Hethitischen für die Laryngaltheorie. 1941 ..... 6.00
3. ERICHSEN, W.: Demotische Orakelfragen. 1942 ..... 3.00

BIND XXIX:

1. HAMMERICH, L. L.: Clamor. Eine rechtsgeschichtliche Studie. 1941 12.00

Arkæologisk-kunsthistoriske Meddelelser.

BIND III:

2. DYGGVE, EJNAR: Ravennatum Palatium Sacrum. La basilica ipetrale per cerimonie. Studii sull'architettura dei palazzi della tarda antichità. 1941 ..... 9.00

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XIX:

7. PEDERSEN, PEDER: Die Librationsellipsen um die Dreiecks-librationspunkte im allgemeinen Dreikörperproblem. 1941 .. 2.50
8. BRØNSTED, J. N.: On the Concept of Heat. 1941 ..... 4.00

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

OVERSIGT

OVER

SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1941 – MAJ 1942

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS EJNAR MUNKSGAARD
1942

Redaktionen sluttet den 31. Maj 1942.
Færdig fra Trykkeriet den 6. Juli 1942.

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Juni 1942 ..... 1— 16
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider ..... 17— 22
Beretning om Møderne ..... 23— 44
Mindeord:
P. O. Pedersen: Af Martin Knudsen ..... 45— 49
Vald. Vedel: Af Vilhelm Andersen ..... 51— 62
Regnskab for 1941 ..... 63— 66
Budget for 1942 ..... 67— 69
Beretninger og Betænkninger:
I. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie. Beretning for 1941 ..... 70— 71
II. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beretning om Virksomheden i 1941 ..... 71— 77
III. »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«. Beretning for 1941 77
IV. »Emil Herborg's Legat«. Beretning for 1941 78
V. Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum. Beretning for 1941 79
VI. Kommissionen for den ægyptiske Ordbog. Beretning for 1941 ..... 79— 80
VII. Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1941 80— 81
VIII. Selskabets Sekretariat. Beretning for 1941 ..... 81— 85
Fortegnelse over Publikationer udgivet af Selskabet fra Juli 1941 til Juni 1942 ..... 86— 88
Résumé en français ..... 89— 94
Sag- og Navnefortegnelse ..... 95—100

II

Carlsbergfondet. Beretning for 1940—41 ..... 1— 83

HENVISNINGER

Selskabets Vedtægter og Forretningsorden	Overs. 1937—38, Side 97—129.
Selskabets Bytteforbindelser	Overs. 1937—38, Side 253—300.
Selskabets Publikationer 1742—1930	Overs. 1929—30, Side 175—365.
» » 1930—1935	Overs. 1935—36, Side 291—308.
» » 1936—1940	Overs. 1940—41, Side 235—250.
Legat- og Dotationsbestemmelser	Overs. 1939—40, Side 121—153.
Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques	Overs. 1931—32, Side 292—301.
Statutter for Union Académique Internationale	Overs. 1919—20, Side 41 — 84.

DET KONGELIGE DANSKE

VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:

HANS MAJESTÆT KONGEN

Præsident: NIELS BOHR.
Formand for den hist.-filos. Klasse: JOHS. PEDERSEN.
Formand for den naturv.-mat. Klasse: JOHS. HJELMSLEV.
Sekretær: MARTIN KNUDSEN.
Redaktør: L. L. HAMMERICH.
Kasserer: JAKOB NIELSEN.

INDENLANDSKE MEDLEMMER, JUNI 1942.

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $^{16}/_{7}$ 60), Dr. jur., phil. & litt., fh. Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. »Lundehave«, Helsingør. ($^{21}/_{4}$ 99.)

PEDERSEN, HOLGER, (f. $^{7}/_{4}$ 67), Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd. — Selskabets Præsident 1934—38. — Gersonsvej 69, Hellerup. ($^{7}/_{4}$ 05.)

LANGE, H. O., (f. $^{13}/_{10}$ 63), Dr. phil., fh. Overbibliotekar ved det Kongelige Bibliotek i København, fh. Lektor i Ægyptologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 25, Gentofte. ($^{6}/_{4}$ 06.)

BLINKENBERG, CHR. S., (f. $^{15}/_{2}$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($^{11}/_{4}$ 13.)

Sandfeld, J. Kr., (f. $^{17}/_{1}$ 73), Dr. phil., Professor i romanske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Skovridergaardsvej 12, Holte. ($^{17}/_{4}$ 14.)

Christensen, Arthur E., (f. $^{9}/_{1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Raadhusvej 62, Charlottenlund. ($^{3}/_{5}$ 18.)

Grønbech, Vilhelm P., (f. $^{14}/_{6}$ 73), Dr. theol. & phil., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($^{3}/_{5}$ 18.)

Friis, Aage, (f. $^{16}/_{8}$ 70), Dr. phil., fh. Professor Rostgardianus i nordisk Historie og Antikviteter ved Københavns Universitet. Bernstorffsvej 32, Hellerup. ($^{9}/_{4}$ 20.)

Poulsen, P. Frederik S., (f. $^{7}/_{3}$ 76), Dr. phil., Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, R. af Dbg., Dbmd. Hambro's Allé 12, Hellerup. ($^{9}/_{4}$ 20.)

Andersen, Vilhelm R. A., (f. $^{16}/_{10}$ 64), Dr. phil., fh. Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd. Fredensborg. ($^{6}/_{4}$ 23.)

Thalbitzer, C. William, (f. $^{5}/_{2}$ 73), Professor. extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Vejrøgade 10, Kbh. Ø. ($^{6}/_{4}$ 23.)

Beckett, Francis, (f. $^{26}/_{3}$ 68), Dr. phil., fh. Docent i Kunsthistorie ved Københavns Universitet, fh. Direktør for den Kgl. Afstøbningssamling, R. af Dbg., Dbmd. Ræveskovsvej 10, Gentofte. ($^{11}/_{4}$ 24.)

Pedersen, Johs. P. E., (f. $^{7}/_{11}$ 83), Dr. theol. & phil., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske Klasse. — Dantes Plads 35, Kbh. V. ($^{11}/_{4}$ 24.)

Friis Johansen, Knud, (f. $^{1}/_{11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. R. af Dbg. Egernvej 27, Kbh. F. ($^{13}/_{4}$ 28.)

Ræder, Hans H., (f. $^{11}/_{10}$ 69), Dr. phil., fh. Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium, R. af Dbg., Dbmd. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($^{13}/_{4}$ 28.)

TUXEN, POUL, (f. $^{8}/_{12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 63 B, Kbh. Ø. ($^{13}/_{4}$ 28.)

BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $^{2}/_{12}$ 81), Dr. phil. Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Gl. Vartov Vej 22, Hellerup. ($^{5}/_{4}$ 29.)

NØRLUND, POUL, (f. $^{4}/_{11}$ 88), Dr. phil., Direktør for Nationalmuseet. Ny Vestergade 11, Kbh. K. ($^{11}/_{4}$ 30.)

HATT, AA. GUDMUND, (f. $^{31}/_{10}$ 84), Dr. phil., Professor extraord. i Kulturgeografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bendzvej 1 A, Kbh. F. ($^{1}/_{4}$ 32.)

ARUP, ERIK I., (f. $^{22}/_{11}$ 76), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie og Antikviteter ved Københavns Universitet, Studentergaarden, Tagensvej, Kbh. N. ($^{12}/_{4}$ 35.)

DYGGVE, EJNAR A. P., (f. $^{17}/_{10}$ 87), Arkitekt, R. af Dbg. Østerled 38, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 36.)

HAMMERICH, LOUIS L., (f. $^{31}/_{7}$ 92). Dr. phil. & litt., Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. — Selskabets Redaktør. — Juul Steens Allé 8, Hellerup. ($^{3}/_{4}$ 36.)

BRØNDSTED, JOHANNES B., (f. $^{5}/_{10}$ 90), Dr. phil., Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sortedamsdossering 89, Kbh. Ø. ($^{14}/_{4}$ 39.)

JØRGENSEN, POUL JOHANNES, (f. $^{25}/_{9}$ 73), Dr. jur., Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd. Bülowsvej 7 A, Kbh. V. ($^{12}/_{4}$ 40.)

FABRICIUS, KNUD F. K., (f. $^{13}/_{8}$ 75), Dr. phil., Professor i Historie ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Regensen, Kbh. K. ($^{4}/_{4}$ 41.)

HØEG, CARSTEN, (f. $^{15}/_{11}$ 96), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet. Frederiksberg Bredegade 13, Kbh. F. ($^{4}/_{4}$ 41.)

NIELSEN, AXEL E. H., (f. $^{30}/_{12}$ 80), Dr. polit., Professor i Statsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[2], Dbmd., I. F. 3. Wilh. Smidtsvej 7, Gentofte. ($^{10}/_{4}$ 42.)

RUBOW, PAUL V., (f. $^{9}/_{1}$ 96), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. St. Kannikestræde 11, Kbh. K. ($^{10}/_{4}$ 42.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

KNUDSEN, MARTIN H. C., (f. $^{15}/_{2}$ 71), Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Høeghsmindevej 58, Gentofte. ($^{14}/_{5}$ 09 — fys.)

MADSEN, TH. J. M., (f. $^{18}/_{2}$ 70). Dr. jur. & med., fh. Direktør for Statens Seruminstitut, Stk. af Dbg., Dbmd., I. F. 2*. Skjoldsgade 8, Kbh. Ø. ($^{15}/_{4}$ 10 — biol.)

BOCK, JOHANNES C., (f. $^{2}/_{10}$ 67), Dr. med., fh. Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd. F. M. 1. Østbanegade 21, Kbh. Ø. ($^{17}/_{4}$ 14 — biol.)

BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $^{22}/_{2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Blegdamsvej 19, Kbh. Ø. ($^{17}/_{4}$ 14 — fys.)

HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $^{7}/_{4}$ 73), Dr. phil. & techn., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. — Formand for den naturv.-mat. Klasse. — Bjerregaardsvej 13, Kbh. Valby. ($^{17}/_{4}$ 14 — fys.)

POULSEN, VALDEMAR, (f. $^{23}/_{11}$ 69), Dr. phil. & techn., Ingeniør, Kmd. af Dbg.[1], F. M. 1. m. Kr. Kildeskovsvej 77, Gentofte. ($^{17}/_{4}$ 14 — fys.).

BJERRUM, NIELS J., (f. $^{11}/_{3}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi og Direktør ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.[2], Dbmd. Rolighedsvej 21, Kbh. V. ($^{28}/_{4}$ 16 — fys.)

KROGH, S. AUGUST S., (f. $^{15}/_{11}$ 74), Dr. jur., med., phil. & sc., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 34, Kbh. Ø. ($^{28}/_{4}$ 16 — biol.)

NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26}/_{10}$ 85), Dr. phil. sc. & ing., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk

Institut, Kmd. af Dbg.[1], Dbmd., I. F. 2*. — Selskabets Præsident 1927—33. — Malmøgade 6, Kbh. Ø. ($^{28}/_4$ 16 — fys.)

Bohr, Niels H. D., (f. $^7/_{10}$ 85), Dr. jur., phil., sc. & techn., Professor i teoretisk Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[2], Dbmd. F. M. 1. m. Kr. — Selskabets nuværende Præsident. — Pasteursvej, Kbh. Valby. ($^{27}/_4$ 17 — fys.)

Bohr, Harald A., (f. $^{22}/_4$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maglevænget 9, Charlottenlund. ($^3/_5$ 18 — fys.)

Wesenberg-Lund, Carl J., (f. $^{22}/_{12}$ 67), Dr. phil., fh. Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[2], Dbmd. Københavnsvej 17, Hillerød. ($^3/_5$ 18 — biol.)

Bøggild, O. B., (f. $^{16}/_5$ 72), Professor i Mineralogi og Geologi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($^{25}/_4$ 19 — fys.)

Hertzsprung, Ejnar, (f. $^8/_{10}$ 73), Dr. math. et phys., Professor i Astronomi ved Universitetet i Leiden, Direktør ved Observatoriet i Leiden. ($^{25}/_4$ 19 — fys.)

Mortensen, O. Theodor J., (f. $^{22}/_2$ 68), Dr. phil., fh. Inspector ved Universitetets Zoologiske Museum. Nordre Fasanvej 82, Kbh. F. ($^9/_4$ 20 — biol.)

Lindhard, J. P. Johannes, (f. $^{25}/_4$ 70), Dr. med., fh. Professor extraord. i Gymnastikteori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., F. M. 2*. Peter Bangsvej 161, Kbh. F. ($^3/_4$ 25 — biol.)

Nielsen, Jakob, (f. $^{15}/_{10}$ 90), Dr. phil., Professor i rationel Mekanik ved Danmarks Tekniske Højskole. — Selskabets Kasserer. — Gjørlingsvej 12, Hellerup. ($^9/_4$ 26 — fys.)

Sand, Knud Aa. B., (f. $^9/_2$ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.[2], Dbmd. Kildeskovsvej 81, Gentofte. ($^8/_4$ 27 — biol.)

Strömgren, S. Elis, (f. $^{31}/_5$ 70), Dr. phil., fh. Professor i Astronomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Stockholmsgade 43, Kbh. Ø. ($^8/_4$ 27 — fys.)

WINGE, ØJVIND, (f. $^{19}/_{5}$ 86), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg. Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($^{8}/_{4}$ 27 — biol.)

BJILMANN, EINAR CHR. S., (f. $^{10}/_{5}$ 73), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.^{2}, Dbmd. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($^{13}/_{4}$ 28 — fys.)

JENSEN, ADOLF S., (f. $^{23}/_{5}$ 66), Dr. phil., fh. Professor i Zoologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.^{2}, Dbmd. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($^{5}/_{4}$ 29 — biol.)

JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $^{18}/_{1}$ 83), Dr. phil., Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($^{5}/_{4}$ 29 — biol.)

JESSEN, KNUD, (f. $^{29}/_{11}$ 84), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Direktør for Botanisk Have, R. af Dbg., Dbmd. Gothersgade 140, Kbh. K. ($^{5}/_{4}$ 29 — biol.)

RAVN, J. P. J., (f. $^{30}/_{11}$ 66), fh. Docent i Palæontologi ved Københavns Universitet, fh. Inspektør ved Mineralogisk Museum. Rolighedsvej 20, Kbh. V. ($^{10}/_{4}$ 31 — biol.)

ORLA-JENSEN, SIGURD, (f. $^{28}/_{11}$ 70), Dr. phil. & sc., fh. Professor i bioteknisk Kemi ved Danmarks Tekniske Højskole, Kmd. af Dbg.^{2}, Dbmd. Kastelsvej 1, Kbh. Ø. ($^{21}/_{4}$ 33 — fys.)

CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $^{6}/_{9}$ 88), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sundvænget 9, Charlottenlund. ($^{6}/_{4}$ 34 — fys.)

FRIDERICIA, LOUIS SIGURD, (f. $^{24}/_{2}$ 81), Dr. med., Professor i Hygiejne ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Blegdamsvej 21, Kbh. Ø. ($^{6}/_{4}$ 34 — biol.)

LINDERSTRØM-LANG, KAJ U., (f. $^{29}/_{11}$ 96), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling. Gamle Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($^{12}/_{4}$ 35 — fys.)

STEENBERG, CARL M., (f. $^{24}/_{11}$ 82), Dr. phil., Professor extraord. i sammenlignende Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Silene Allé 13—15, Søborg. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)

KRISTENSEN, MARTIN K., (f. $^{6}/_{5}$ 88), Dr. med., Afdelingsforstander ved Statens Seruminstitut, R. af Dbg. Svinget 12, Kbh. S. ($^{3}/_{4}$ 36 — biol.)

LANGSETH, ALEX WILLY, (f. $^{7}/_{2}$ 95), Dr. phil., Professor extraord. i Kemi ved Københavns Universitet. Strandvej 6 A, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 36 — fys.)

PAULSEN, OVE VILHELM, (f. $^{22}/_{3}$ 74), Dr. phil., Professor i Botanik ved den farmaceutiske Læreanstalt, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 3, F. M. 2*. Foraarsvej 28, Charlottenlund. ($^{2}/_{4}$ 37 — biol.)

LUNDSGAARD, EINAR, (f. $^{12}/_{2}$ 99), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($^{8}/_{4}$ 38 — biol.)

JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $^{19}/_{6}$ 1907), Dr. phil., Professor i Geometri ved Danmarks Tekniske Højskole. Maltegaardsvej 11, Gentofte. ($^{14}/_{4}$ 39 — fys.)

STRÖMGREN, BENGT G. D., (f. $^{21}/_{1}$ 1908), Dr. phil., Professor i Astronomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astronomisk Observatorium. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($^{14}/_{4}$ 39— fys.)

THOMSEN, N. MATHIAS P., (f. $^{9}/_{10}$ 96), Dr. phil., Professor i Zoologi ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. St. Kjeldsgade 14, Kbh. Ø. ($^{14}/_{4}$ 39 — biol.)

ØRSKOV, JEPPE, (f. $^{2}/_{3}$ 92), Dr. med., Direktør for Statens Seruminstitut, R. af Dbg. Statens Seruminstitut, Kbh. S. ($^{14}/_{4}$ 39 — biol.)

CHRISTENSEN, ERIK HOHWÜ, (f. $^{25}/_{9}$ 1904), Dr. phil. Professor i Kropsøvelsernes Fysiologi og Hygiejne ved Kungl. Gymnastikska Centralinstitutet i Stockholm. Torphagsvägen 4, Stockholm 50. ($^{12}/_{4}$ 40 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æstetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($^{14}/_{5}$ 09.)

Cumont, Franz, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. ($^{11}/_4$ 13.)

Nilsson, Martin P., Dr. phil., fh. Professor i klassisk fornkunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. Kmd. af Dbg.[2] ($^{28}/_4$ 16.)

Olsen, Magnus B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. I. F. 2. ($^{28}/_4$ 16.)

Hanotaux, Gabriel, fh. fransk Udenrigsminister, Historiker. Paris. ($^{9}/_4$ 20.)

Janet, Pierre, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($^{9}/_4$ 20.)

Cuny, Albert, fh. Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($^{15}/_4$ 21.)

Evans, Sir Arthur J., fh. Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. ($^{15}/_4$ 21.)

Meinecke, Friedrich, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($^{15}/_4$ 21.)

Koht, Halvdan, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($^{7}/_4$ 22.)

Gardiner, Alan H., Dr., Ægyptolog. London. ($^{11}/_4$ 24.)

Jaeger, W. W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{11}/_4$ 24.)

Löfstedt, Einar, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($^{3}/_4$ 25.)

Smith, Helmer, Dr. phil., Professor i Sanskrit og sammenlignende indoeuropæisk Sprogforskning ved Universitetet i Uppsala. ($^{8}/_4$ 27.)

Boas, Franz, Dr., Professor i Antropologi ved Columbia University i New York. ($^{8}/_4$ 27.)

Marstrander, Carl, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($^{13}/_4$ 28.)

Brunschvicg, Léon, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($^{13}/_4$ 28.)

Hiller von Gaertringen, Friedrich Freiherr, Dr. phil. & litt., ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. ($^{13}/_4$ 28.)

Moberg, Carl Axel, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Lund. R. af Dbg. ($^5/_4$ 29.)

Walberg, F. G. E., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Lund. ($^5/_4$ 29.)

Zetterstéen, Karl Vilhelm, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Uppsala. ($^5/_4$ 29.)

Eitrem, Sam., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Oslo. ($^{10}/_4$ 31.)

Dopsch, Alfons, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Wien. ($^{10}/_4$ 31.)

v. Friesen, Otto, Dr. phil., fh. Professor i svensk Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($^1/_4$ 32.)

Konow, Sten, Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo. ($^1/_4$ 32.)

Liestöl, Knut, Dr. phil., Professor i norsk Folkemindevidenskab ved Universitetet i Oslo. I. F. 2. ($^1/_4$ 32.)

Hrozný, Bedřich, Dr. phil., Professor i Kileskrift og gammel-orientalsk Historie ved Universitetet i Prag. ($^1/_4$ 32.)

Heckscher, Eli, Dr. phil., Professor i økonomisk Historie ved Stockholms Högskola. Kmd. af Dbg.[2] ($^{21}/_4$ 33.)

Bidez, Joseph, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Gand. ($^{21}/_4$ 33.)

Brandi, Karl, Professor i Historie ved Universitetet i Göttingen. ($^{21}/_4$ 33.)

Vendryes, Joseph, Dr. phil., Professor i alm. Sprogvidenskab ved Sorbonne i Paris. ($^{21}/_4$ 33.)

Shetelig, Haakon, Dr. phil., Professor, Bestyrer af Bergens Museums arkæologiske Afdeling, Bergen. ($^6/_4$ 34.)

Rodenwaldt, Gerhart, Dr. phil., Professor i klassisk Arkæologi ved Universitetet i Berlin. ($^{12}/_4$ 35.)

Karlgren, K. Bernhard Johs., Dr. phil., Professor i østasiatisk Sprogvidenskab og Kultur, Direktør for Östasiatiska Samlingarne, Stockholm. ($^3/_4$ 36.)

Fischer, Aug., Dr. phil., fh. Professor i østerlandsk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($^3/_4$ 36.)

Jokl, Norbert, Dr. phil., Professor i indogermansk Sprogvidenskab ved Universitetet i Wien. (3/4 36.)

Nicholson, R. A., Professor i Arabisk ved Universitetet i Cambridge, Engl. (3/4 36.)

Oncken, Hermann, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. (3/4 36.)

Brøgger, Anton W., Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oslo. R. af Dbg. (2/4 37.)

Massignon, Louis, Professor i islamisk Sociologi ved Collège de France, Paris. (2/4 37.)

Ekwall, B. O. Eilert, Dr. phil., Professor i engelsk Sprog ved Universitetet i Lund. (8/4 38.)

Seip, Didrik Arup, Dr. phil., Professor i nordisk Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo. (8/4 38.)

Frings, Theodor, Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Leipzig. (8/4 38.)

Götze, Albrecht, Dr. phil., Professor i Assyriologi og babylonsk Litteratur ved Yale University, New Haven. (8/4 38.)

Littmann, R. L. Enno, Dr. theol. & phil., Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Tübingen. (8/4 38.)

Nordal, Sigurður, Dr. phil., Professor i islandsk Filologi ved Universitetet i Reykjavik, Kmd. af Dbg.^{2}, I. F. 2. (12/4 40.)

Nyberg, Henrik Samuel, Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. (12/4 40.)

von Sydow, Carl Wilhelm, Dr. phil., Professor i nordisk og sammenlignende Folkemindeforskning ved Universitetet i Lund. (12/4 40.)

Weibull, Lauritz U. A., Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Lund. (12/4 40.)

Huizinga, Johan, Dr. phil., Professor i almindelig Historie ved Universitetet i Leiden. (12/4 40.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

HILBERT, DAVID, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($^{6}/_{4}$ 06 — fys.)

PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., fh. Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($^{5}/_{4}$ 07 — fys.)

BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($^{7}/_{4}$ 11 — fys.)

HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11}/_{4}$ 13 — fys.)

SHERRINGTON, Sir CHARLES S., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($^{17}/_{4}$ 14 — biol.)

DE GEER, GERARD JACOB, Friherre, Dr. phil., fh. Professor i Geologi ved Stockholms Högskola. ($^{25}/_{4}$ 19 — fys.)

BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{9}/_{4}$ 20 — fys.)

BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^{9}/_{4}$ 20 — biol.)

EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik. Princeton. ($^{9}/_{4}$ 20 — fys.)

LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($^{9}/_{4}$ 20 — fys.)

PLANCK, MAX, Dr. phil., fh. Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($^{9}/_{4}$ 20 — fys.)

WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($^{9}/_{4}$ 20 — fys.)

LINDELÖF, ERNST L., Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($^{15}/_{4}$ 21 — fys.)

NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($^{15}/_{4}$ 21 — biol.)

ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for Marine Biological Association's Laboratorium i Plymouth. ($^{15}/_{4}$ 21 — biol.)

BARCROFT, Sir JOSEPH, fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{15}/_{4}$ 21 — biol.)

Bragg, Sir William Henry, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London. ($^{15}/_{4}$ 21 — fys.)

Morgan, Thomas Hunt, Dr., Professor i Zoologi ved California Institute of Technology, Pasadena, Cal. ($^{15}/_{4}$ 21 — biol.)

Winkler, Hans, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15}/_{4}$ 21 — biol.)

Forssman, John, Dr. med., Professor i almindelig Patologi ved Universitetet i Lund. ($^{6}/_{4}$ 23 — biol.)

Bower, Frederick Orpen, fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^{6}/_{4}$ 23 — biol.)

Hardy, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{11}/_{4}$ 24 — fys.)

Rosenberg, Gustaf Otto, Professor i Botanik ved Stockholms Högskola. ($^{3}/_{4}$ 25 — biol.)

Hevesy, George de, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi, fh. Freiburg i Br. (København). ($^{3}/_{4}$ 25 — fys.)

Kramers, H. A., Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Leiden. ($^{3}/_{4}$ 25 — fys.)

Borel, Émile, Professor i fysisk Matematik ved Sorbonne i Paris. ($^{9}/_{4}$ 26 — fys.)

Dale, Sir Henry Hallett, Dr., Direktør for National Institute for Medical Research, London. ($^{9}/_{4}$ 26 — biol.)

Debye, P., Professor i Fysik, Cornell University, Ithaca, N. Y. ($^{9}/_{4}$ 26 — fys.)

Flexner, Simon, Dr., Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{9}/_{4}$ 26 — biol.)

Cuénot, Lucien, Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($^{8}/_{4}$ 27 — biol.)

Hopkins, Sir F. Gowland, Dr., Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{8}/_{4}$ 27 — biol.)

Warburg, Otto, Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin-Dahlem. ($^{8}/_{4}$ 27 — biol.)

Bjerknes, Vilhelm Frimann Koren, Dr. phil., fh. Professor i Mekanik og matematisk Fysik, Oslo. Kmd. af Dbg.[1] ($^{13}/_4$ 28 — fys.)

Wiman, Anders, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Uppsala. ($^{13}/_4$ 28 — fys.)

Langevin, Paul, Professor i Fysik ved Collège de France i Paris. ($^5/_4$ 29 — fys.)

Neuberg, Carl, Professor, fh. Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für Biochemie, Berlin-Dahlem. ($^5/_4$ 29 — biol.)

Carleman, T. G. Torsten, Professor i ren Matematik ved Stockholms Högskola. ($^{10}/_4$ 31 — fys.)

Enriques, Federico, Dr., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Rom. ($^{10}/_4$ 31 — fys.)

v. Frisch, Karl Ritter, Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{10}/_4$ 31 — biol.)

Landsteiner, Karl, Dr., Professor, The Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{10}/_4$ 31 — biol.)

Lönnberg, A. J. Einar, Dr. phil., fh. Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. Kmd. af Dbg.[1] ($^{11}/_4$ 32 — biol.)

Sernander, Rutger, fh. Professor i Vækstbiologi ved Universitetet i Uppsala. ($^1/_4$ 32 — biol.)

Lewis, Gilbert Newton, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($^1/_4$ 32 — fys.)

Broman, Ivar, Dr. med., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)

Komppa, Gustav, fh. Professor i Kemi ved Tekniska Högskolan i Helsingfors. Kmd. af Dbg.[1] ($^{21}/_4$ 33 — fys.)

Murbeck, Svante Samuel, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)

Siegbahn, K. Manne G., Professor, Forstander for Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut för experimentell Fysik, Stockholm. ($^{21}/_4$ 33 — fys.)

Thunberg, Torsten L., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)

Regan, Charles Tate, Dr. phil., fh. Direktør for British Museum (Natural History), London. ($^{21}/_{4}$ 33 — biol.)

Stensiö, Erik H. O., Dr. phil., Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. R. af Dbg. ($^{6}/_{4}$ 34 — biol.)

Franck, James, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Chicago, Ill. ($^{6}/_{4}$ 34 — fys.)

Neugebauer, Otto, Dr. phil., Professor i Matematik ved Brown University, Providence. ($^{6}/_{4}$ 34 — fys.)

Ekman, Sven, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Uppsala. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)

von Euler-Chelpin, Hans, Dr. phil., Professor i organisk Kemi ved Stockholms Högskola. ($^{12}/_{4}$ 35 — fys.)

Grönwall, K. A., Dr. phil., fh. Professor i Geologi og Mineralogi ved Universitetet i Lund. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)

Liljestrand, Göran, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Karolinska Institutet i Stockholm. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)

Mohr, Otto Lous, Dr. med., Professor i Medicin ved Universitetet i Oslo. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)

Oseen, C. W., Dr. phil., Professor, Forstander ved Vetenskapsakademiens Nobelinstitut. Stockholm. ($^{12}/_{4}$ 35 — fys.)

Hecke, Erick, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Hamburg. ($^{12}/_{4}$ 35 — fys.)

Kylin, Harald, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($^{3}/_{4}$ 36 — biol.)

Blakeslee, Albert F., Dr. phil., Professor, Director, Department of Genetics, Carnegie Institution of Washington, Cold Spring Harbor, N. Y. ($^{3}/_{4}$ 36 — biol.)

Stern, Otto, Professor i Fysik, Pittsburgh. ($^{3}/_{4}$ 36 — fys.)

Steinach, Eugen, Dr. phil., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Wien. (Zürick). ($^{2}/_{4}$ 37 — biol.)

Goldschmidt, Viktor Moritz, Dr. phil., Professor i Mineralogi ved Universitetet i Oslo. ($^{8}/_{4}$ 38 — fys.)

Gran, Haaken H., Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Oslo. ($^{8}/_{4}$ 38 — biol.)

GOLDSCHMIDT, RICHARD, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($^{8}/_{4}$ 38 — biol.)

ROUS, PEYTON, Dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{8}/_{4}$ 38 — biol.)

THIENEMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Hydrobiologi ved Universitetet i Kiel. ($^{8}/_{4}$ 38 — biol.)

LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, Professor i Fysik ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($^{14}/_{4}$ 39 — fys.)

BONSDORFF, ILMARI, Dr. phil., Professor, Direktør for Geodætisk Institut i Helsingfors. Kmd. af Dbg.[2] ($^{12}/_{4}$ 40 — fys.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk Fortegnelse.

Allen.
Barcroft.
Bertrand.
Bidez.
Birkhoff.
Bjerknes.
Blakeslee.
Boas.
Bonsdorff.
Bordet.
Borel.
Bower.
Bragg.
Brandi.
Broman.
Brunschvicg.
Brøgger.
Carleman.
Cuénot.
Cumont.
Cuny.
Dale.
Debye.
Dopsch.
Einstein.
Eitrem.
Ekman.
Ekwall.
Enriques.
v. Euler-Chelpin.
Evans.
Fischer.
Flexner.
Forssman.
Franck.
v. Friesen.
Frings.
v. Frisch.
v. Gaertringen.
Gardiner.
de Geer.
Goldschmidt, R.
Goldschmidt, V.
Gran.
Grönwall.
Götze.
Hadamard.
Hanotaux.
Hardy.
Hecke.
Heckscher.
Hevesy.
Hilbert.
Hopkins.
Hrozný.
Huizinga.
Jaeger.
Janet.
Jokl.
Karlgren.
Koht.
Komppa.
Konow.
Kramers.
Kylin.
Lacroix.
Landsteiner.
Langevin.
Lauritsen.
Lewis.
Liestöl.
Liljestrand.
Lindelöf.
Littmann.
Löfstedt.
Lönnberg.
Marstrander.
Massignon.
Meinecke.
Moberg.
Mohr.
Morgan.
Murbeck.
Neuberg.
Neugebauer.
Nicholson.
Nilsson.
Nilsson-Ehle.
Nordal.
Nyberg.
Olsen, M. B.
Oncken.
Oseen.
Penck.
Planck.
Regan.
Rodenwaldt.
Rosenberg.
Rous.
Schück.
Seip.
Sernander.
Sherrington.
Shetelig.
Siegbahn.
Smith, H.
Steinach.
Stensiö.
Stern.
v. Sydow.
Thienemann.
Thunberg.
Vendryes.
Walberg.
Warburg.
Weibull, L.
Willstätter.
Wiman.
Winkler.
Zetterstéen.

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1942

og

INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER

Præsident:

NIELS BOHR, valgt 31. Marts 1939, Valget gælder til April 1944

Klasseformænd:

JOHS. PEDERSEN, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt 27. Marts 1942, Valget gælder til April 1945

JOHS. HJELMSLEV, for den naturvidenskabelig-matematiske Klasse, valgt 11. Marts 1938, genvalgt 1941, Valget gælder til April 1944

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922, 1927, 1932, 1937 og 1942, Valget gælder til April 1947

Redaktør:

L. L. HAMMERICH, valgt 18. April 1941, Valget gælder til April 1946

Kasserer:

JAKOB NIELSEN, valgt 12. April 1935, genvalgt 1940, Valget gælder til April 1945

Kassekommissionen:

N. E. NØRLUND (Formand), indvalgt 12. April 1935, genvalgt 1939, Valget gælder til April 1943

KR. SANDFELD, indvalgt 27. April 1928, genvalgt 1932, 1936 og 1940, Valget gælder til April 1944

NIELS BJERRUM, indvalgt 12. April 1935, genvalgt 1937 og 1941, Valget gælder til April 1945

POUL JOHS. JØRGENSEN, indvalgt 10. April 1942, Valget gælder til April 1946

Revisorer:

.....

POUL NØRLUND, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937, 1939 og 1941, Valget gælder til April 1943

Revisorsuppleanter:

O. B. Bøggild, valgt 5. Maj 1933, genvalgt 1934, 1936, 1938, 1940 og 1942, Valget gælder til April 1944

Gudm. Hatt, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937, 1939, og 1941, Valget gælder til April 1943

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie:

H. O. Lange (Formand), indvalgt 18. Maj 1906.
Aage Friis, indvalgt 28. November 1930.
Hans Ræder, indvalgt 6. Marts 1936.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie:

Aage Friis (Formand), indvalgt 1. December 1922.
H. O. Lange, indvalgt 1. December 1922.
Poul Nørlund, indvalgt 17. Oktober 1930.
Rigsarkivar Axel Linvald, indvalgt 16. Oktober 1931.

Komitéen for Union Académique Internationale:

Arth. Christensen (Formand), indvalgt 3. November 1933.
H. O. Lange, indvalgt 14. November 1930.
Kr. Sandfeld, indvalgt 23. Marts 1934.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner under Conseil International des Unions Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

Ejnar Hertzsprung, N. E. Nørlund (Sekretær), E. Strömgren (Formand) — Valgt 9. Maj 1924.
B. Strömgren — Valgt 17. November 1939.

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Form.) VALD. POULSEN	Valgt 9. Maj 1924.
. . . . . (Sekretær)	

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

MARTIN KNUDSEN N. E. NØRLUND (Formand)	Valgt 11. April 1924.
N. P. JOHANSEN, Oberst	Valgt 17. April 1925.
O. B. BØGGILD	Valgt 27. November 1936.
. . . . . (Sekretær)	

Union Radio-Scientifique Internationale.

MARTIN KNUDSEN VALD. POULSEN ABSALON LARSEN, Professor C. SCHOU, Ingeniør	Valgt 14. November 1930.
FR. HEEGAARD, Telegrafingeniør (Sekretær)	Valgt 11. Februar 1938.
. . . . . (Formand)	

»Committee on Science and its Social Relations«.

J. N. BRØNSTED (Formand) H. E. GLAHN, Ingeniør N. THORKIL-JENSEN, Prof.	Valgt 22. April 1938.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:
HANS RÆDER (Formand), indvalgt 18. Oktober 1935.
Fru Dr. ADA ADLER, indvalgt 26. Marts 1926.
Professor KURT LATTE, Hamburg, indvalgt 4. November 1927.
KR. SANDFELD, indvalgt 3. November 1939.

Kommissionen for den nye Ducange:
HANS RÆDER (Formand), indvalgt 2. November 1928.
POUL NØRLUND, indvalgt 17. November 1933.
Professor, Dr. FR. BLATT, indvalgt 17. November 1933.
ERIK ARUP, indvalgt 1. November 1935.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog:
H. O. Lange (Formand), indvalgt 5. April 1929.
Johs. Pedersen, indvalgt 5. April 1929.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:
Arth. Christensen (Formand), indvalgt 3. November 1933.
Vilh. Grønbech, indvalgt 3. November 1933.
Poul Tuxen (Kasserer), indvalgt 3. November 1933.
Kr. Sandfeld, indvalgt 23. Marts 1934.
Carsten Høeg, indvalgt 28. November 1941.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary«:
Poul Tuxen (Formand), indvalgt 14 December 1934.
Professor Helmer Smith, Uppsala, indvalgt 14. December 1934.

Carlsbergfondets Direktion:
Johs. Hjelmslev, valgt 11. Januar 1918, genvalgt 1920, 1930 og 1940, Valget gælder til 25. September 1950
Johs. Pedersen (Formand), valgt 29. Januar 1926, genvalgt 1928 og 1938, Valget gælder til 25. September 1948
Niels Bjerrum, valgt 27. Februar 1931, genvalgt 1936, Valget gælder til 25. September 1946
Poul Tuxen, valgt 3. Marts 1933, genvalgt 1942, Valget gælder til 25. September 1952
Knud Jessen, valgt 5. Februar 1937, Valget gælder til 25. September 1944

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:
Johs. Pedersen, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928 og 1938, Valget gælder til 25. September 1948

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:
A. C. Andersen, cand. polyt., Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. Februar 1925, genvalgt 1930, 1935 og 1940, Valget gælder til 25. September 1945

NIELS HJELTE CLAUSSEN, Dr. techn., fh. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 11. Februar 1938, genvalgt 1942, Valget gælder til 25. September 1947

Medlemmer af Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse,
valgt af Selskabet:

NIELS BJERRUM, valgt 31. Oktober 1919, genvalgt 1923, 1927, 1931, 1935 og 1939.

CHR. BLINKENBERG, valgt 14. November 1930, genvalgt 1931, 1935 og 1939.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«:
Valgene gælder for 6 Aar.

RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i Berlin
AAGE FRIIS
MARTIN KNUDSEN (Formand)
} Valgt i Marts 1925, Genvalgt 1932 og 1937

TH. KNUDTZON, Højesteretssagfører, valgt 3. November 1939.

Bestyrelsen for »Emil Herborg's Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:
Valgene gælder til April i de nedenfor nævnte Aar.

O. B. BØGGILD, valgt 19. April 1929, genvalgt 1935 og 1942 1950
C. M. STEENBERG, valgt 2. Maj 1941 1949
N. E. NØRLUND, valgt 2. Maj 1941 1948
MARTIN KNUDSEN (Formand), valgt 19. April 1929, genvalgt 1933 og 1940 1947
AD. S. JENSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1939 1946
J. N. BRØNSTED, valgt 19. April 1929, genvalgt 1931 og 1938 1945
E. STRÖMGREN, valgt 19. April 1929, genvalgt 1937 1944
KNUD JESSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1936 1943

Den danske Bestyrelse for de skandinaviske Naturforskermøder:

Valg foretages før hvert Naturforskermøde.

Niels Bjerrum Niels Bohr Martin Knudsen	Valgt 30. Marts 1928, genvalgt 13. December 1935.

Øjvind Winge (Sekretær), valgt 16. November 1928, genvalgt 13. December 1935.

Ad. S. Jensen Knud Jessen C. Wesenberg-Lund	Valgt 13. December 1935.

Medlem af Bestyrelsen for »Danmarks Akvarium«, Charlottenlund,

valgt af Selskabet, for 6 Aar:

August Krogh, valgt 27. November 1936, genvalgt 1941. Valget gælder til 31. December 1946

SELSKABETS ADRESSE ER:

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB
DANTES PLADS 35, KØBENHAVN V.

Mødelokaler: Dantes Plads 35.

Sekretariat: Ny Vestergade 23², København V, Telf. Byen 3240, aabent dagl. Kl. 14—16.

Fuldmægtig: Asger Lomholt (f. $^{2}/_{8}$ 1901), cand. theol., Normasvej 32, Valby. Telf. Vb. 2163. — ($^{1}/_{2}$ 1926).

Medhjælper i Sekretariatet: Fru Ellen Erichsen (f. $^{12}/_{7}$ 97). — ($^{1}/_{1}$ 1932).

BERETNING OM MØDERNE 1941—42.

1. Mødet den 3. Oktober 1941.

Til Stede er 32 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, J. N. Brønsted, Hjelmslev, Vald. Poulsen, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Ræder, Tuxen, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Fridericia, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, B. Jessen, B. Strömgren, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, Thalbitzer. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten byder Medlemmerne Velkommen.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. PEDER OLUF PEDERSEN, Professor i Elektroteknik og Rektor ved Danmarks Tekniske Højskole, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 27. April 1917, død den 30. August 1941.

Selskabet har endvidere mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig HENRI AUGUSTE OMONT, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 3. April 1908, død den 9. December 1940, og HENRI LEBESGUE, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 9. April 1920, død den 26. Juli 1941.

J. N. BRØNSTED forelægger en Afhandling: »*On the Concept of Heat*«.

Paa Grundlag af en ordnet Formulering af de i Naturen optrædende energetiske Fænomener og et derpaa hvilende generaliseret Varme-Arbejds-Ækvivalensprincip opstilles et nyt makroenergetisk Varmebegreb. I Tilslutning hertil gives en Analyse af de Forestillinger om

Varme og kaloriske Fænomener, som er ejendommelige for den klassiske Thermodynamik.

Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XIX, Nr. 8.

NIELS BOHR forelægger en Afhandling af Dr. TSUNG-SUI CHANG: »*Properties of Pseudoscalar Mesons.*«

I Anledning af 100-Aars Jubilæet den 25. Maj 1941 i Die Königliche Ungarische Naturwissenschaftliche Gesellschaft, *Budapest* har Selskabet sendt et Lykønskningstelegram.

Det vedtages at indgaa *Byttеforbindelse* med Göteborgs Botaniska Trädgård og at sende Oversigt, Biol. Medd. og Skrifter.

Den Grevelige Hielmstierne-Rosencroneske Stiftelse har sendt Beretning for Aaret 1941 med Meddelelse om, at den Selskabet tilkommende Andel i Stiftelsens Overskud for Aaret 1940 udgør 4.977 Kr. 02 Øre.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Stabslæge, Dr. phil. K. BRÜNNICH NIELSEN: »*Oversigt over Asteroiderne i Danmarks senone og daniske Aflejringer*« paa Engelsk i Biol. Skrifter.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. phil. TYGE W. BÖCHER: »*Beiträge zur Pflanzengeographie und Oekologie dänischer Vegetation. I. Über die Flechtenheiden und Dünen der Insel Läsö*« i Biol. Skrifter. Trykt i Bd. II, Nr. 1.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Professor, Dr. phil. J. C. JACOBSEN og cand. mag. N. O. LASSEN: »*Deuteron induced Fission of Uranium and Thorium*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 6.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af mag. scient. IB NØRLUND: »*Undor Representation of the Five-dimensional Meson Theory*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 9.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Lektor, cand. mag. PEDER PEDERSEN, Viborg: »*Die Librationsellipsen um die Dreieckslibrationspunkte im allgemeinen Dreikörperproblem*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 7.

Astronomisk Observatorium faar bevilget 350 Ekstrasærtryk af en tidligere optaget Afhandling af HANS Q. RASMUSEN.

Selskabets Kommissionær, *Ejnar Munksgaards Forlag*, har sendt Meddelelse om Salget af Selskabets Publikationer i Aaret 1941. Salgsindtægten for Selskabet udgør 2.210 Kr. 22 Øre.

Redaktøren fremlægger de i Sommerens Løb udgivne Publikationer:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 1940—41.
Fortegnelse over Selskabets Publikationer 1936—40.
Hist.-fil. Medd. Bd. XXVII, Nr. 3, 5. Bd. XXVIII, Nr. 1.
Mat.-fys. Medd. Bd. XVIII, Nr. 7, 13. Bd. XIX, Nr. 1—6.
Biol. Medd. Bd. XVI, 3, 5—7.
Biol. Skrifter, Bd. I, Nr. 4.

Redaktøren meddeler, at samtlige Publikationer fra første Bindskifte vil udkomme paa Papir af mindre svær Kvalitet end hidtil med ensfarvet lyst graat Omslag. I Meddelelserne vil en større Satskolumne blive anvendt. Desuden foretages en Del mindre Ændringer. Medlemmerne vil fremtidig faa deres Eksemplarer samt Forfattereksemplarer i opskaaret Stand. Endelig er det paa Publikationernes Omslag og Titel anvendte Seglmærke omtegnet og en ny Cliché fremstillet.

2. Mødet den 17. Oktober 1941.

Til Stede er 33 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Hjelmslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, Grønbech, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Bock, J. N. Brønsted.

AUGUST KROGH fremlægger en i Amerika udgivet Række Forelæsninger: *The Comparative Physiology of Respiratory Mechanisms.*

Heri søges gennemført en Systematik paa fysiologisk Grundlag over Respirationsorganerne i hele Dyreriget og deres mangfoldige Variationer i Forhold til de vekslende Krav og Betingelser.

I Tilslutning hertil gives en Fremstilling af Fuglenes Respiration paa Grundlag af Undersøgelser foretaget af mag. sc. E. Zeuthen.

VILH. GRØNBECH fremlægger sine Arbejder om Kristendommen som hellenistisk Religion.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. TSUNG-SUI-CHANG: »*Properties of Mesons described by a Pseudoscalar Wave-function*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 10.

---

3. Mødet den 31. Oktober 1941.

Til Stede er 32 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Bock, Hjelmslev, Vald. Poulsen, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Sand, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, J. A. Christiansen, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömgren, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, Lundsgaard, P. J. Jørgensen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

H. O. LANGE forelægger en Afhandling af mag. art. W. ERICHSEN: *Demotische Orakelfragen.*

For første Gang udgives 6 smaa Papyrusblade med Spørgsmaal paa Demotisk til Guden Sobeks Orakel i Tebtynis. Deres kulturhistoriske Betydning belyses.

BØRGE JESSEN giver en Meddelelse: *Middelbevægelse og Nulpunktsfordeling for analytiske næstenperiodiske Funktioner.*

I en Afhandling vedrørende Planeternes sekulare Perturbationer fra 1782 har Lagrange vist, at disse hænger sammen med Argumentvariationen for et trigonometrisk Polynomium. Under visse indskrænkende Antagelser er dette Problem behandlet af Bohl i 1909 og Weyl i 1914. De i denne Forbindelse udviklede analytiske Hjælpemidler er af H. Bohr benyttet til Undersøgelser over Værdifordelingen for den i Talteorien vigtige Zetafunktion.

De omtalte Problemer er specielle Tilfælde af almindelige Problemer vedrørende næstenperiodiske Funktioner og viser sig derigennem at være nøje forbundne. En systematisk Behandling af Emnet er taget op i Samarbejde med mag. scient. H. Tornehave og fører bl. a. til en Løsning af det af Lagrange formulerede Problem og til en mere detailleret Beskrivelse af Zetafunktionens Værdifordeling end den hidtil givne.

Undervisningsministeriet har meddelt, at der af Bevillingen til Tidsskrifter og Selskaber paa Finansloven for 1941—42 er bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa Kr. 1.175.

Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet har sendt Beretning for Aaret 1939—40.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. phil. SOPHUS WEBER: »*Über den Einfluss des Akkommodationskoefficienten auf die Wärmeleitung und Radiometerkraft in Gasen*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 11.

Astronomisk Observatorium faar bevilget 350 ekstra Særtryk af den tidligere optagne Afhandling af Lektor, cand. mag. PEDER PEDERSEN, Viborg.

Redaktøren fremlægger:
Hist.-fil. Medd. Bd. XXVIII, Nr. 2.
Mat.-fys. Medd. Bd. XIX, Nr. 8.
Biol. Medd. Bd. XVI, Nr. 4, 8.
Hist.-fil. Skrifter, Bd. I, Nr. 3.
Biol. Skrifter, Bd. II, Nr. 1.

---

4. Mødet den 14. November 1941.

Til Stede er 38 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Hammerich, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömgren, P. J. Jørgensen, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, Th. Madsen.
— Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

L. L. HAMMERICH fremlægger »*Clamor. Eine rechtsgeschichtliche Studie.*«

Herved gøres nogle Bemærkninger vedrørende Anskrig i keltisk Ret og vedrørende de kronologiske Forhold ved Anvendelsen af Anskrig i tysk Ret.

Trykt i Hist.-fil. Medd. Bd. XXIX, Nr. 1.

A. W. LANGSETH giver en Meddelelse: *Apparaturer til Undersøgelse af Ramaneffekt af Vædsker og Luftarter.*

Den eksperimentelle Teknik, som hidtil har været anvendt ved Undersøgelser af Ramaneffekt, er i alt væsentligt den samme, som den C. V. RAMAN benyttede ved sine Undersøgelser, der i 1928 førte til Opdagelsen af den Effekt, som siden har været knyttet til hans Navn. Denne Forsøgsteknik lider imidlertid af visse Mangler. I Samarbejde med cand. mag. E. MADSEN har jeg ved Konstruktion af nye Apparaturer, beregnet til Undersøgelse af Ramaneffekt, dels af Vædsker og dels af Luftarter, søgt at afhjælpe disse. Der gives en kort Beskrivelse af Apparaterne, hvoraf det første allerede har været i Brug gennem længere Tid. Dets Ydeevne belyses gennem nogle Eksempler, tildels hentet fra Undersøgelser udført i Samarbejde med Dr. HAROLD J. BERNSTEIN og med cand. mag. BØRGE BAK.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

Efter Indstilling vedtager Selskabet at tildele Th. Mortensen den for Regnskabsaaret $^{1}/_{10}$ 1940—$^{30}/_{9}$ 1941 modtagne Portion af *Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat.*

Det vedtages at genoptrykke S. ORLA-JENSEN's Afhandling: »*The Lactic Acid Bacteria*«, Skrifter, nat. og mat. Afd. 8. V. 2. 1919, som længe har været udsolgt.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af mag. art. W. ERICHSEN: »*Demotische Orakelfragen*« i Hist.-fil. Medd. Trykt i Bd. XXVIII, Nr. 3.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm har sendt et Eksemplar af den af Akademiet udgivne Oscar Kjellberg-Medaille. Det vedtages at skænke Medaillen til den Kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Sekretæren giver nogle Oplysninger vedrørende *Forsendelse af Publikationer* til Udlandet.

Redaktøren fremlægger:
Hist.-fil. Medd. Bd. XXIX, Nr. 1.
Mat.-fys. Medd. Bd. XIX, Nr. 7.

5. Mødet den 28. November 1941.

Til Stede er 45 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjelmslev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Th. Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, M. Thomsen, Fabricius, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, J. N. Brønsted. — Desuden som Gæster Selskabets udenlandske Medlemmer Prof. I. Bonsdorff, Helsingfors og G. Hevesy samt Malerinden Fru Helvig Kinch og cand. mag. Jakob Benediktsson.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, Dr. phil. Walter Nernst, Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysiske Institut ved Universitetet i Berlin, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 7. April 1911, død den 18. November 1941.

Chr. Blinkenberg fremlægger 2. Afsnit af Værket om Carlsbergfondets arkæologiske Undersøgelser paa Rhodos: *Lindos II.*

Bogen, der ligesom Lindos I af praktiske Hensyn er delt i to Bind, indeholder Indskrifterne, hvis Hovedmasse bestaar af dem, der fremdroges ved Udgravningen af Athana Lindias Helligdom paa Borgen i Lindos eller fandtes indhugget i den faste Klippe paa den tilstødende Offerplads Bukopion. I et Tillæg hertil udgives de Indskrifter Ekspeditionen indsamlede i Byen Lindos og lejlighedsvis andetsteds paa Rhodos. Der meddeles nogle Hovedtræk af Skriftets Tilblivelseshistorie, gives en Oversigt over det nu udgivne Materiale og omtales i Korthed de vigtigste Indskrifter eller Indskriftgrupper og nogle Punkter af deres Betydning for Rhodos's Historie i Oldtiden.

G. Hevesy giver en Meddelelse: *Røntgenstraalernes Virkning paa Sarkomer.*

Røntgenstraaler frembringer vidtgaaende Ændringer i Vævcellerne, som kan paavises ad histologisk eller klinisk Vej; men hidtil er det ikke lykkedes at paavise Ændringer i Vævets kemiske Egenskaber. I Foredraget gøres Rede for en Undersøgelse over Røntgenstraalernes Virkning paa Rotte-Sarkomer, udført i Fællesskab med Professor H. von Euler. Ved at bruge radioaktivt Fosfor som Indikator viste det sig, at Røntgenstraaler har let paaviselige og maalelige Virkninger paa Dannelsen af Nukleinsyre i Sarkomet.

Vil blive trykt i Biol. Medd.

Sekretæren meddeler, at der kan indsendes *Forslag til Prisopgave* for Schou's Legat inden 1. Januar 1942.

CARSTEN HØEG vælges til Medlem af *Kommissionen for Monumenta Musicae Byzantinae*, idet H. O. Lange har ønsket at fratræde.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Museumsinspektør, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN, Dr. phil. MAGNUS DEGERBØL og stud. mag. J. TROELS-SMITH: *»Dyrholmen, en Stenalderboplads paa Djursland«* i Arkæol.-kunsthist. Skrifter. Trykt i Bd. I, Nr. 1.

---

6. Mødet den 12. December 1941.

Til Stede er 38 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Sandfeld, J. N. Brønsted, Hjelmslev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Winge, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, B. Jessen, Knudsen, *Sekretær*, M. Thomsen, Harald Bohr.

NIELS BOHR giver en Meddelelse: *Analyse og Syntese indenfor Atomfysikken.*

Atomfysikkens Udvikling, og især Opdagelsen af Virkningskvantet, har vist, at den klassiske Fysiks Beskrivelsesmaade er en Idealisation, der kun kan anvendes, saalænge man ved Redegørelsen af Fænomenerne kan se fuldstændig bort fra den med Iagttagelsen forbundne Vekselvirkning mellem Objekterne og Maaleinstrumenterne. I Foredraget vil den derved opstaaede Situation blive nærmere undersøgt, og det vil blive eftervist, med hvilken Forsigtighed alle tilvante Begreber maa anvendes for at sikre Harmonien imellem de atomare Fænomeners Analyse og Syntese.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

EINAR BIILMANN forelægger en Afhandling: EINAR BIILMANN og E. EGELUND PEDERSEN *»Undersøgelser over Racemisering V.«*

Arbejdet er en Undersøgelse over Indvirkningen af Triætylamin paa α-Brompropionsyreester. Der gøres Rede for de stedfindende Reaktioner, som forløber anderledes end ventet.

Det af Kassekommissionen forelagte *Budget* for Aaret 1942 vedtages. Trykt Side 67—69.

Herunder vedtages følgende Bevillinger:

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie Kr. 400.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie Kr. 1.000.

Dansk Historisk Forening Kr. 600 (afsluttende Bevilling).

Det vedtages at indgaa *Byttefor bindelse* med Württembergische Landesbibliothek, Stuttgart og at sende Hist.-fil., Filos. og Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. phil. HENNING LEMCHE: »*Studien über die Flügelzeichnungen der Insekten. II. Blattoidea*« i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XVII, Nr. 3.

Præsidenten meddeler, at man efter Forhandling i det staaende Udvalg har besluttet i Anledning af Selskabets 200-Aars *Jubilæum* i Efteraaret 1942 at udsende et Skrift med Oplysninger om Selskabets Virksomhed gennem Aarene. Til at varetage Redaktionen af dette Skrift, hvortil Materialet samles af Fuldmægtig A. Lomholt, var nedsat et Udvalg, bestaaende af Redaktøren, Sekretæren og Aage Friis.

Redaktøren fremlægger:
Biol. Medd. Bd. XVI, Nr. 9.

---

7. Mødet den 16. Januar 1942.

Til Stede er 46 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, J. N. Brønsted, Hjelmslev, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Grønbech, Harald Bohr, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Vilh. Andersen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgren, Ørskov, P. J. Jørgensen, Fabricius, Knudsen, *Sekretær*, Bock, Friis, Arup, M. Thomsen.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, nemlig CHARLES ÉMILE PICARD, fh. Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences i Paris, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 21. April 1899.

JOHS. HJELMSLEV giver en Meddelelse: *Om monotone Rumkurver.*

Undersøgelsens Hovedresultat er udtrykt i følgende Sætning:

> Naar en lukket Kurve i et n-dimensionalt projektivt Rum er punktvis monoton og ikke indeholder noget System af n lineært afhængige Punkter, da vil Kurven være i sin Helhed monoton.

Sætningen afgiver et almindeligt Hjælpemiddel til Behandling af mange Enkeltspørgsmaal inden for Kurvernes Teori, saaledes den Række Problemer, der knytter sig til de Minkowski-Böhmer'ske elliptisk krummede Ovalers Teori, der i den nyere Tid har beskæftiget mange Matematikere (Juel, Mohrmann, Blaschke, Mukhopadhyaya, Haupt, Carleman m. fl.), og der aabnes Adgang til videregaaende analoge Undersøgelser.

VILH. GRØNBECH forelægger et Arbejde om græsk Kultur og Religion.

Redaktøren fremlægger:
Hist.-fil. Medd. Bd. XXVIII, Nr. 3.
Arkæol.-kunsthist. Medd. Bd. III, Nr. 2.
Mat.-fys. Medd. Bd. XIX, Nr. 9, 10.

Klassemøder:
Begge Klasser holder Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Eventuelt.

8. Mødet den 30. Januar 1942.

Mødet holdes i Erindringen om Selskabets tidligere mangeaarige Præsident, Professor VILHELM THOMSEN, i Anledning af 100-Aarsdagen for hans Fødsel, den 25. Januar.

Hans Majestæt Kongen, Selskabets Protektor, overværer Mødet.

Til Stede er 31 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Otto Jespersen, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Krogh, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Johs.

Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömgren, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Ravn, Orla-Jensen, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömgren, Knudsen, *Sekretær*. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten byder *Hans Majestæt Kongen* Velkommen med følgende Ord:

»*Deres Majestæt.*

Paa Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Vegne vil jeg gerne give Udtryk for vor dybe Taknemmelighed over, at Selskabets høje Protektor ved sin Nærværelse har villet kaste Glans over dette Møde, hvor vi er samlet for at mindes den store Forsker, hvis Gerning har bidraget saa meget til vort Lands Anseelse overalt i Verden, og ikke mindst har været til saa stor Ære for dette gamle Selskab, som han i saa mange Aar ledede. Idet vi tænker paa, hvor mange Byrder der hviler paa Deres Majestæt, og med hele det danske Folk deler Beundringen og Taknemmeligheden for alt, hvad Kongen i disse trange Aar har udrettet for Landet, ser vi i Deres Majestæts Nærværelse her i Aften et særligt Udtryk for den varme Deltagelse, hvormed vor Konge følger alle Bestræbelser for at værne Minderne om de Bedrifter, der paa Livets forskellige Omraader gennem Tiderne er øvet af vore Landsmænd, Minder, som i Fremtiden vil være den uudtømmelige Kilde, hvoraf kommende Slægter kan øse Kraft til at virke i samme Aand til Gavn for Menneskeheden og til Ære for vort Land.«

Hans Majestæt Kongen takker for Præsidentens Velkomsthilsen. Kongen giver Udtryk for sin Taknemmelighed over, at han ikke staar alene og lover at bestræbe sig paa ikke at svigte den Tillid, som vises ham, hverken i Dag eller i Fremtiden.

Præsidenten erindrer om, at Vilhelm Thomsen's Minde fra forskellig Side var blevet hædret i Anledning af 100-Aarsdagen. Saavel hans Fødeby Randers, som København har i disse Dage vedtaget at knytte hans Navn til et offentligt Sted, en Hæder hvortil Randrusianersamfundet har taget Initiativet og er blevet støttet af Anbefalinger fra Københavns Universitet og Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. — Fra Selskabet blev der paa 100-Aarsdagen ved en Deputation nedlagt en Krans paa hans

Grav, og paa dette første Møde efter Mindedagen har man ønsket i Selskabet at mindes Vilhelm Thomsen i Gerning.

Holger Pedersen giver en Meddelelse: *Vilhelm Thomsens efterladte Optegnelser om Lykisk.*

Foredragsholderen betegnede Vilh. Thomsens »Études lyciennes« som en af hans tre største Bedrifter, mindre iøjnefaldende for den fjernerestaaende end de to andre (Udforskningen af de gamle Laaneord i Finsk og Tydningen af Orkhon-Indskrifterne), men visende en ny Side af hans sprogvidenskabelige Genialitet. Ved Orkhon-Indskrifterne var selve Dechiffreringen Hovedvanskeligheden, og da den var lykkedes, og Sproget havde vist sig at være Tyrkisk, kunde en metodisk Sammenligning med de andre tyrkiske Sprog (som staar hinanden meget nær) være en Ledesnor. Ved Lykisk var Alfabetet tydet, men Sproget var ganske ukendt, uden nogensomhelst nære Slægtninge, der kunde hjælpe til Forstaaelsen. Det gjaldt om at læse Grammatik og Ordbetydninger ud af selve Teksterne med det Udgangspunkt, som de faa bilingve græsk-lykiske Indskrifter yder os. Her viste Vilh. Thomsens Mesterskab sig paa en glimrende Maade.

Undersøgelsens Genstand var langt fra at være ubetydelig. Ikke blot er det lykiske Folk og dets Kultur i sig selv interessant, men det lykiske Problem er tillige en Del af den større Opgave, som Oldtidens Lilleasien stiller Nutidens Forskere. Denne Helhedsopgaves Løsning er, siden Vilh. Thomsen skrev sine »Études lyciennes«, rykket adskilligt nærmere. Der er kastet sprogligt Lys over andre Hjørner af Halvøen, og midt i Lilleasien har Udgravningerne fremdraget en hel Literatur fra det hittitiske Stormagtsrige i det andet Aartusinde f. Kr., en Literatur, som ikke blot giver os et fyldigt Kendskab til Rigets eget nationale Sprog, men ogsaa en Del Prøver paa andre beslægtede og fremmede Oldtidssprog i Lilleasien. Vilh. Thomsen oplevede en Del af denne Udvikling, og den interesserede ham selvfølgelig stærkt; han har en Gang overfor Foredragsholderen udtalt sin Beklagelse af, at han var bleven for gammel til at deltage aktivt i Arbejdet med de nyfundne Sprog.

Foredragsholderen gav en Oversigt over de lykiske Studiers Historie fra Grundlæggelsen ved Moriz Schmidt til det Opsving, som udgik fra Sophus Bugges »Lykische Studien« (1897). Bugges Bog kaldte allerførst hans Landsmand Alf Torp frem, hvem det med stor Skarpsindighed lykkedes at trænge et godt Stykke videre frem i Forstaaelsen af Indskrifterne. Herved berørte han ogsaa Punkter, som Vilh. Thomsen en Snes Aar tidligere havde beskæftiget sig med uden at offentliggøre noget derom. Dette og den livlige Brevveksling med Vennen Sophus Bugge vakte Vilh. Thomsens Interesse til Live igen og fremkaldte hans »Études lyciennes« (1899), Slutstenen paa det nittende Aarhundredes lykiske Forskning og til den Dag i Dag Højdepunktet i vor Erkendelse.

Det tyvende Aarhundrede indledes med en ny Udgave af de lykiske Indskrifter ved E. Kalinka (Wien 1901). Men dette i adskillige Henseender

fortjenstfulde Værk fremtryllede ikke, som man kunde have ventet, nogen ny Opblomstring af Studiet. Tværtimod skulde Aarhundredet blive Vidne til saa bedrøvelige Fremtoninger som Theodor Kluge's Arbejder fra 1909 og 1910 (se herom Vilh. Thomsen, Samlede Afhandlinger III 361[1]) og Ferdinand Bork's »Skizze des Lükischen« (Königsberg 1926); og selv F. W. König's »Die Stele von Xanthos« (Wien 1936) er i sprogvidenskabelig Henseende ikke bedre. Kun Italieneren Piero Meriggi fortjener at nævnes som en Røst i Ørkenen og som et glædeligt Tegn paa, at der vil blive bygget videre paa det i det nittende Aarhundredes Slutning vundne Grundlag.

For Vilh. Thomsen var Tanken om en Fortsættelse af »Études lyciennes« ingenlunde fremmed; han havde en Del om Lykisk, som han endnu kunde ønske at føre frem. Men efterhaanden blev hans Beskæftigelse med dette Sprog trængt i Baggrunden af andre Opgaver, navnlig Oldtyrkisk og Udgivelsen af »Samlede Afhandlinger« (i hvis tredje Bind, 1922, bl. a. »Études lyciennes« er optrykt med enkelte Tilføjelser). Maaske kan 1911 betragtes som det Tidspunkt, da det blev Vilh. Thomsen klart, at han ikke vilde naa at udgive de paatænkte »Études lyciennes II«; thi fra dette Aar foreligger en Erklæring fra hans Haand om, at han ønskede, at hans Optegnelser om Lykisk efter hans Død skulde overgives »til Professor Holger Pedersen, der bedes gennemlæse dem og afgøre, om noget deraf fortjener at offentliggøres. I dette Tilfælde bedes han bearbejde det. Umiddelbart som det foreligger, kan intet udgives«.

Foranlediget heraf har Foredragsholderen foretaget en første Gennemlæsning af de paa Det kongelige Bibliotek opbevarede Optegnelser (Ny kgl. Saml. 3108 4to VIII og IX). Og selv om der heri kun findes meget lidt, som er bragt i Form, endsige i definitiv Form, følger deraf ingenlunde, at Optegnelserne ikke indeholder adskilligt, som endnu har Bud til Forskerne. Men det er ofte Enkeltheder, som maa hentes ud af Materialsamlinger, der i deres Helhed kun har haft Betydning for Vilh. Thomsen selv. Der vil derfor kræves lang Tid og megen Fordybelse saavel i Optegnelserne som i hele den trykte Literatur om Lykisk, før et endeligt Resultat kan forelægges.

Præsidenten takker Holger Pedersen og giver overfor *Hans Majestæt Kongen* Udtryk for Selskabets Taknemmelighed over Kongens Interesse for Selskabet og dets Opgaver.

---

9. Mødet den 13. Februar 1942.

Til Stede er 28 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Bjerrum, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, E. Strömgren, Winge, Ræder, Tuxen, Ravn, Hatt,

Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Fridericia, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, J. Brøndsted, B. Strömgren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Th. Madsen, K. Jessen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

J. Lindhard forelægger en Afhandling: Fritz Buchthal og J. Lindhard »*Overføring af Impulser fra Nerve til Muskelfiber*«.

Afhandlingen meddeler Resultaterne af en Række Forsøg over den motoriske Endeplades Reaktion overfor forskellige Stoffer.

S. Orla-Jensen giver en Meddelelse: *Principper for Bakteriesystematik med særligt Henblik paa Mælkesyrebakterierne.*

Der omtales korteligt, hvorledes man til Identificering af Bakterier i stadig stigende Grad er blevet nødt til at betjene sig af fysiologiske Kendetegn paa Grund af morfologiske Kendetegns Utilstrækkelighed.

Dette gælder ikke mindst Mælkesyrebakterierne: *Lactobacteriaceae*, en velafgrænset Bakteriefamilie, der omfatter baade Kugleformer og Stavformer, og som er af allerstørste Betydning for Mennesket, thi i denne Familie findes ikke blot farlige Streptokokker, der kan foraarsage forskellige Sygdomme, men ogsaa nyttige Bakterier, der modvirker Forraadnelse, og som spiller en Rolle i flere Industrier og da ganske særlig for Mejeribruget.

Klasserne har ikke stillet Forslag om nye *Prisopgaver.*

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 79.

10. Mødet den 27. Februar 1942.

Til Stede er 32 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Sandfeld, Krogh, N. E. Nørlund, Harald Bohr, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömgren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömgren, Fabricius, Knudsen, *Sekretær*, Thalbitzer, K. Jessen.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. Valdemar Vedel, fh. Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 11. April 1913, død den 16. Februar 1942.

D. B. LA COUR giver en Meddelelse: *Undersøgelser af Jordmagnetismen.*

Systematiske Undersøgelser af Jordmagnetismen blev her i Landet indledet for 100 Aar siden af H. C. Ørsted, paa hvis Initiativ regelmæssige Maalinger paabegyndtes under Videnskabernes Selskabs Auspicier den 1. Februar 1842. Foredraget giver i store Træk Gangen i disse Undersøgelser.

HANS RÆDER giver en Meddelelse: *Aandsretninger i det 3die Aarhundrede.*

Efter en Fremstilling af, hvorledes de forskellige græske og orientalske Aandsstrømninger i den senere Oldtid sammenblandedes og gensidig paavirkede hinanden, omtales særlig Nyplatonikeren Porphyrios, der foruden at være Bannerfører for en græsk Filosofi var stærkt paavirket af orientalske Forestillinger, og som, samtidig med, at han ivrigt bekæmpede Kristendommen, hyldede en dybt religiøs Livsopfattelse.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat har sendt Beretning og Regnskab for Aaret 1941. Selskabet giver Decharge for Regnskabet. Et Uddrag er trykt Side 78.

Det vedtages at indgaa *Byttеforbindelse* med Finska Fornminnesföreningen, Helsingfors og at sende Oversigt og Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Lektor, Dr. phil. FR. FABRICIUS-BJERRE: »*Über die geschlossene Kurven* $(n+1)$*-ter Ordnung im* $\mathfrak{R}^n$ *mit einer Anwendung auf ebene Kurven der konischen Ordnung 5 und 6*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XX, Nr. 1.

Redaktøren fremlægger:
Skrifter, nat. og mat. Afd. 8. V. 2 (ny Udgave).

11. Mødet den 13. Marts 1942.

Til Stede er 41 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, Arth. Christensen, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, J. A. Christiansen, Fridericia, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove

Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgren, P. J. Jørgensen, Knudsen, *Sekretær*, Grønbech, Friis, Vilh. Andersen, Arup, Fabricius. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

I Anledning af 100-Aarsdagen for Brygger, Dr. phil. CARL JACOBSEN's Fødsel den 2. Marts har Selskabet nedlagt en Krans ved hans Grav.

FRED. POULSEN fremlægger: *From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptotek III.*

Glyptotekets Publikation af ovennævnte Titel er ikke noget Aarsskrift, men udsendes, naar tilstrækkeligt Materiale haves. Dette tredie Bind er udsendt som et Festskrift i Anledning af Carl Jacobsens 100-Aars Fødselsdag den 2den Marts og indeholder Artikler paa Engelsk, Fransk og Tysk, overvejende om Emner fra Ny Carlsberg Glyptoteks antike og moderne Samlinger. Foruden de danske Bidragydere har 3 svenske og 2 norske Forskere skrevet Artikler i dette Bind, et Vidnesbyrd om det gode Samarbejde i nordisk Videnskab.

J. LINDHARD forelægger en Afhandling: FRITZ BUCHTHAL »*The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation*«.

En eksperimentel Undersøgelse af den isolerede Muskelfibers Elasticitetsforhold med særligt Henblik paa Fibrens ultramikroskopiske Struktur.

J. A. CHRISTIANSEN forelægger en Afhandling: J. A. CHRISTIANSEN og J. C. GJALDBÆK »*Om Dannelsen af Myresyreestere af Kulilte og Alkohol*«.

Det er kendt, at Kulilte absorberes af Alkoholer, der indeholder Alkoholat, idet der dannes Alkylformiater. Nærværende Afhandling indeholder en eksperimentel Undersøgelse af Hastighedsisotermen for Reaktionen og Hastighedskonstantens Afhængighed af Temperaturen. Det fremgaar af Resultaterne, at den hastighedsbestemmende Reaktion foregaar mellem opløst Kulilte og Alkoholation, samt at Hastighederne af Reaktionerne mellem Kulilte og henholdsvis Hydroksylion, Metylation og Ætylation ved samme Koncentration og Temperatur er omtrent lige store. At Hastigheden i Natriumhydroksydopløsning synes saa lille, beror hovedsagelig paa Kuliltens ringe Opløselighed i Vand.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

Carlsbergfondets Direktion forelægger ved Formanden Beretning for Regnskabsaaret 1940—41. Trykt II Side 1—83.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af mag. scient. E. ZEUTHEN: »*The Ventilation of the Respiratory Tract in Birds*« i Biol. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 1.

Dansk Ingeniørforening har tilstillet Selskabet et Eksemplar af Festskriftet »Dansk Ingeniørforening gennem 50 Aar 1892—1942.«

Klassemøde:

Den historisk-filosofiske Klasse holder Møde med Dagsorden:

1. Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.
2. Valg af Formand, da Arthur Christensen ønsker at træde tilbage.
3. Eventuelt.

12. Mødet den 27. Marts 1942.

Til Stede er 41 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgren, M. Thomsen, P. J. Jørgensen, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, Ove Paulsen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

MARTIN KNUDSEN taler Mindeord om P. O. Pedersen.

Trykt Side 45—49.

AD. S. JENSEN giver en Meddelelse: To nye vestgrønlandske Lokaliteter for Aflejringer fra Istiden og den postglaciale Varmeperiode. Med en Udsigt over Klimasvingninger i Vestgrønland i Kvartærtiden, belyst ved Fossilfund.

Trykt i Biol. Medd. Bd. XVII, Nr. 4.

Kassekommissionen forelægger det reviderede *Regnskab* for Aaret 1941. Uddrag heraf trykt Side 63—66.

Sekretæren giver Meddelelse om den historisk-filosofiske Klasses Forslag til *Indvalg af nye Medlemmer.*

I Anledning af *det Classenske Fideicommis'* 150-Aars Jubilæum den 24. Marts 1942 har Selskabet sendt en Lykønskning. — Sel-

skabet har modtaget et Eksemplar af det udgivne Festskrift: »Det Classenske Fideicommis gennem 150 Aar.«

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 70—71.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 77.

Selskabets Sekretariat afgiver Beretning om Virksomheden i Aaret 1941. Trykt Side 81—85.

Det vedtages at optage det af Forfatteren Victor Dantzer, Korsør bearbejdede efterladte Manuskript af Dr. Kurt Wulff: *»Acht Kapitel des Tao-tê-king«* i Hist.-fil. Medd. Vil blive trykt i Bd. XXVIII, Nr. 4.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Museumsinspektør, Dr. phil. O. Hagerup: *»Om Corylus-Frugtens Morfologi og Biologi«* i Biol. Medd. Trykt paa Engelsk i Bd. XVII, Nr. 6.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. phil. Fritz Buchthal: *»The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation«* i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XVII, Nr. 2.

Klassemøde:

Den historisk-filosofiske Klasse holder Møde med Dagsorden:

1. Valg af Formand, da Arthur Christensen ønsker at træde tilbage.
2. Eventuelt.

13. Mødet den 10. April 1942.

Til Stede er 43 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Langseth, Ove Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgren, M. Thomsen, P. J. Jørgensen, Fabricius, Høeg, Knudsen, *Sekretær*, Wesenberg-Lund, Vilh. Andersen, Brøndum-Nielsen.

EJNAR DYGGVE fremlægger: *Kurzer, vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen im Palastviertel von Thessaloniki, Frühjahr 1939, von* E. DYGGVE. *Laureae Aquincenses memoriae Valentini Kuszinszky dicatae II. Dissertationes Pannonicae ex instituto numismatico et archaeologico universitatis de Petro Pázmány nominatae Budapestiensis provenientes. Series 2. N°. 11. 1941.*

Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet bekostede i 1939 arkæologiske Undersøgelser i Bykvartererne Nord og Syd for Galeriusbuen i Thessaloniki. Det lykkedes at paavise, at Kejser Galerius' Palads ikke, som antaget, ligger Nord for, men sønden for Odos Egnatia og, at Ag. Georgios-Rotunden ikke er et Centralrum i en større Bygning, men en selvstændig Kultbygning (kejserligt Mausoleum?) indenfor en arkitektonisk udformet Temenos. Denne Temenos forbindes ved en Dobbeltstoa med Galeriusbuen, der mod Syd giver Adgang til en stor, rektangulær, overdækket Hal, hvorfra et monumentalt Trappeanlæg fører til Paladset og Hippodromen. Galeriusbuens Hovedakse gaar saaledes fra Syd til Nord (Palads — Galeriusbue — Kultrotunde). I Hippodromen konstateredes Kejserlogens Beliggenhed.

I theodosiansk Tid ombyggedes og udvidedes Rotunden til en treskibet Rundkirke med tilhørende symmetriske, to-etages Kultbygninger mod Øst og Vest. Denne meget store (54 m Diam.) og tidlige *Paladskirke* vil komme til at indtage en vigtig Plads i Centralbygningens Udviklingshistorie. — Undersøgelserne foretoges væsentlig ved Hjælp af Skaktgravninger i Gaarde og Gader.

EJNAR DYGGVE giver en Meddelelse: *Foreløbig Beretning om Nationalmuseets Udgravning af den søndre Kongehøj i Jelling 1941.*

Udstrækningen og Dybden af Jordmasserne krævede en særlig tilrettelagt Metode for Gravning og Lokalisering. Udgravningens Resultater: Paavisningen af Højens Opførelsesteknik og af tre Stadier i Højarbejdet; Fundet af en velbevaret Træbygning inde i Højen med radiær bestemt Grundplan i Forhold til Højmidten og følgelig af nær Tilknytning til Højen; Paavisning af, at Højen ikke er en Gravhøj, endvidere af et mægtigt, af Bautaer indrammet, fredhelliget Omraade; Paavisning af, at der er indbyrdes Sammenhæng mellem de forskellige Jellingmonumenter og, at Kong Haralds Runesten staar paa sin oprindelige Plads; foreløbig Inddeling af Monumenternes Historie i 5 Perioder.

Sekretæren meddeler, at *den historisk-filosofiske Klasse* har valgt JOHS. PEDERSEN til Formand for Aarene 1942—45.

Der foretages Afstemning over de fra den historisk-filosofiske Klasse indbragte Forslag til Optagelse af *nye Medlemmer*. Valgt bliver som indenlandske Medlemmer: Dr. polit. AXEL E. H. NIELSEN,

Professor i Statsvidenskab ved Københavns Universitet og Dr. phil. PAUL V. RUBOW, Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet.

Ingen af Klasserne har indbragt Forslag om Optagelse af nye udenlandske Medlemmer.

Endvidere foretages følgende Valg:

1. Til Selskabets *Sekretær* for Aarene 1942—47 genvælges Martin Knudsen.
2. Til Medlem af *Carlsbergfondets Direktion* for Aarene 1942—52 genvælges Poul Tuxen.
3. Til Medlem af *Kassekommissionen* for Aarene 1942—46 vælges Poul Johs. Jørgensen i Stedet for H. O. Lange, der ikke ønsker Genvalg.
4. Til *Revisor* for Aarene 1942—44 genvælges D. B. la Cour.
5. Til *Revisorsuppleant* for Aarene 1942—44 genvælges O. B. Bøggild.
6. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* genvælges O. B. Bøggild.
7. Som *Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse* for Aarene 1942—47 genvælges fh. Direktør for Carlsberg Bryggerierne N. Hjelte Claussen.

Redaktøren fremlægger:
Mat.-fys. Medd. Bd. XIX, Nr. 11.

14. Mødet den 24. April 1942.

Til Stede er 39 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Jespersen, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, J. N. Brønsted, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Jakob Nielsen, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, Poul Nørlund, Ravn, Fridericia, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Ove Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, Høeg, Axel Nielsen, Rubow, Knudsen, *Sekretær*. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten byder de nye Medlemmer Velkommen.

VILHELM ANDERSEN taler Mindeord om Valdemar Vedel.

Trykt Side 51—62.

OTTO JESPERSEN fremlægger Bind VI (Morphology) af *A Modern English Grammar on Historical Principles.*

Kassekommissionen har genvalgt N. E. Nørlund til Formand for Aaret 1942—43.

Kommissionen for den nye Ducange har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 80—81.

Undervisningsministeriet har meddelt, at der for Finansaaret 1942—43 er bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa Kr. 30,000.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Bibliotekar Dr. phil. F. BØRGESEN: »*Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 1. Porphyridiales, Bangiales, Nemalionales*« i Biol. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 5.

---

15. Mødet den 8. Maj 1942.

Til Stede er 44 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, J. N. Brønsted, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Grønbech, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Winge, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Fridericia, Arup, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömgren, Ørskov, Fabricius, Axel Nielsen, Rubow, Knudsen, *Sekretær*, Bock, M. Thomsen.

ELIS STRÖMGREN giver en Meddelelse: *Kort Oversigt over Resultaterne af de numeriske Beregninger paa Trelegemeproblemets Omraade.*

Udkast til et Arbejdsprogram.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

ELIS STRÖMGREN giver en Meddelelse: *Nogle Ord om Kometernes kosmologiske Stilling.*

De nyeste Undersøgelser bekræfter det tidligere opnaaede Resultat: der findes mellem de Hundreder af Kometer, for hvilke Banerne er beregnet, ikke en eneste med paaviselig Oprindelse uden for vort Solsystem.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

Erik Arup fremlægger de udkomne 4 Bind (for Aarene 1250—1298) af *Diplomatarium Danicum* og giver Meddelelser om Værkets Fremkomst og Betydning for dansk Historieforskning.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 71—77.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog har sendt Beretning for Aaret 1941. Trykt Side 79—80.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Docent, Dr. phil. C. E. Sander-Hansen: »*Der Begriff des Todes bei den Ägyptern*« i Hist.-fil. Medd. Vil blive trykt i Bd. XXIX, Nr. 2.

Sekretæren meddeler, at Selskabet i den forløbne Sæson har holdt 15 Møder, i hvilke 11 Medlemmer af *den historisk-filosofiske Klasse* har givet 13 Meddelelser, nemlig: Vilhelm Andersen (Mindeord), Arup, Blinkenberg, Dyggve (2), Grønbech (2), Hammerich, Jespersen, Lange, Holger Pedersen, Fred. Poulsen og Ræder, og 15 Medlemmer af *den naturvidenskabelig-matematiske Klasse* har givet 19 Meddelelser, nemlig: Niels Bohr (2), Biilmann, J. N. Brønsted, J. A. Christiansen, la Cour, Hevesy, Hjelmslev, Ad. Jensen, Børge Jessen, Martin Knudsen (Mindeord), Krogh (2), Langseth, Lindhard (2), Orla-Jensen og Elis Strömgren (2).

Præsidenten meddeler, at det i Aar er 25 Aar siden, at Martin Knudsen valgtes til at varetage det for Selskabets Virksomhed saa betydningsfulde Hverv som *Sekretær*. Ved en lille Festlighed efter Mødet, bringer Præsidenten Sekretæren Selskabets Lykønskning og Tak og overrækker en Gave fra Selskabet.

Efter Mødesæsonens Afslutning har Selskabet mistet et indenlandsk Medlem, Dan Barfod la Cour, Direktør for Meteorologisk Institut i København, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 8. April 1927, død den 19. Maj 1942.

JUNCKER-JENSEN FOT. FOTOTYPI PACHT & CRONES EFTF.

P. O. Pedersen.

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

I.

Peder Oluf Pedersen.

19. Juni 1874—30. August 1941.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 27. Marts 1942.

Af **Martin Knudsen.**

Om Professor P. O. Pedersen er der talt Mindeord ved flere af de Institutioner og Selskaber, i hvilke han har virket, og en hel Litteratur i Form af Nekrologer og Mindeord foreligger allerede. Dette er Grunden til, at jeg kan fatte mig i saa stor Korthed, at Længden af denne Nekrolog ikke kommer til at staa i rimeligt Forhold til Betydningen af den bortgangnes Virke.

I en Bog paa 113 Sider, som udkom i 1937 med Titlen: »P. O. Pedersen: Barndomsminder 1874—1890«, har den afdøde selv givet en yderst interessant og læseværdig Skildring af sig selv, sit Hjem og sin Slægt. Man ser, at han er født i Landsbyen Sig ved Varde, hvor hans Fader Peder Pedersen havde en lille Gaard, og at Slægtens Medlemmer var vestjyske Bønder i mange Slægtled. Man følger den lille P. O. gennem Landsbyskolen og ved hans Arbejde som Hyrdedreng, og endelig ser man hans rørende Brev til Kong Christian IX. Dette Brev gav Stødet til, at Professor Julius Thomsen, der den Gang var Direktør for den polytekniske Læreanstalt, tog sig af Drengen, saa han kunde rejse til København i 1890. Her kom han i Huset hos Docent S. C. Borch.

Herom skriver P. O. Pedersen selv:

»Det fine, jeg fristes til at sige højsindede Professorhjem, hvori jeg straks blev optaget og tilbragte de første ni Aar af min Københavnertid, og hvor jeg fandt min første Hustru, dannede en saa harmonisk indre Ramme om min Tilværelse, at jeg derfra med stor Interesse, men uden større Betagelse, iagttog Storbyens Liv og Færden«.

I 1899 ægtede P. O. Pedersen Fru Borchs Søster Maria Theodora Lihme. Hun døde i 1930, og i 1931 giftede Pedersen sig med kgl. Translatrice i Fransk Emma Gad, som overlever ham.

I 1897 tog P. O. Pedersen Afgangseksamen som Bygningsingeniør med en fin Udmærkelse. Han var dernæst Jernbaneingeniør i et Par Maaneder og aftjente sin Værnepligt i et halvt Aar, hvorpaa han i nogen Tid arbejdede for Vandbygningsvæsenet. Fra April 1898 til Juli 1899 var han ansat hos Stadsingeniøren i København, og i denne Periode udarbejdede han sammen med en Kammerat et Konkurrenceprojekt til nye Havneanlæg i Kristiania. Dette indbragte en Præmie paa 3000 Kr. Fra Januar til Juli 1899 var P. O. Pedersen Assistent i Vejbygningsfagene ved den polytekniske Læreanstalt, men allerede i Efteraaret 1898 var han traadt i Forbindelse med Ingeniør Valdemar Poulsen, hvem han havde lært at kende i Professor Borchs gæstfri Hjem. I 1899 opgav P. O. Pedersen sine Stillinger ved Læreanstalten og Stadsingeniøren for sammen med Valdemar Poulsen at arbejde paa Udviklingen af de af denne gjorte Opfindelser, først med Telegrafonen og fra 1902 med Poulsen-Generatoren og dens Anvendelse i den traadløse Telegrafi.

Om Samarbejdet med Valdemar Poulsen har P. O. Pedersen i nogle efterladte Noter fra 1920 skrevet følgende:

»Samarbejdet med Valdemar Poulsen har ikke alene givet mig værdifulde Erfaringer paa forskellige Omraader og en ikke ubetydelig Fortjeneste, men det er tillige resulteret i et meget nært og hjerteligt Venskab mellem os.

Samarbejdet med Poulsen stillede mig overfor Problemer, hvis Løsning krævede betydelig fysisk-matematisk Viden. Jeg begyndte derfor omkring 1900 at studere Matematik og især Fysik og har siden da — med mer eller mindre Energi — fortsat disse Studier. I Sammenhæng hermed staar, at jeg i 1907 modtog Videnskabernes Selskabs Guldmedaille og i 1917 blev Medlem af nævnte Selskab«.

I 1909 blev P. O. Pedersen Docent i Svagstrømselektroteknik ved den polytekniske Læreanstalt, og i 1912 blev han Professor i samme Fag. — I de omtalte Noter har han selv skrevet:

»Min Virksomhed ved Læreanstalten har i de forløbne Aar givet mig megen Glæde og Tilfredsstillelse. Min Stilling dèr har

givet mig Lejlighed til Udførelse af videnskabelige Undersøgelser paa Elektroteknikkens og Elektrofysikkens Omraader, og disse Undersøgelser danner min kæreste Beskæftigelse«.

Sin Professorgerning varetog P. O. Pedersen med aldrig svigtende Omhu og Interesse, skønt en Mængde Hverv efterhaanden blev lagt paa hans Skuldre. I 1921 blev han saaledes Rektor, eller som det den Gang hed, Direktør for den polytekniske Læreanstalt, og det faldt saaledes i hans Lod at udvirke og forestaa hele den enorme Udvidelse, som Læreanstalten har faaet i hans 20 Aars Rektortid. Det siger sig selv, at et saadant Arbejde ikke forløber uden Vanskeligheder med Kolleger og andre, men P. O. Pedersen var en saa ligevægtig Natur, at han kun sjældent lod sig mærke med de Ærgrelser, som fulgte med, og rimeligvis fik kun hans nærmeste Venner Lejlighed til at erfare, at ikke alt gik saa let og glat, som det kunde se ud til.

Til Hjælp ved sine Studier anskaffede P. O. Pedersen sig en Del Bøger af videnskabelig og teknisk Art, saa han efterhaanden fik samlet sig et ikke ubetydeligt og meget velplejet Bibliotek. I mange Tilfælde har han hjulpet Kolleger eller Studerende med Bøger eller Tidsskrifter, naar man ikke kunde faa dem paa de offentlige Biblioteker.

P. O. Pedersens litterære Virksomhed var meget betydelig. En Liste over hans Publikationer omfatter 139 Numre, af hvilke Nr. 1 er en Afhandling fra 1907 i det engelske Tidsskrift Phil. Trans. Royal Soc. Denne Afhandling er en noget forkortet Udgave af en Besvarelse af en af dette Selskab udsat fysisk Prisopgave, hvori forlangtes en nærmere Undersøgelse af Vædskestraalers Svingninger. Prisopgaven blev udsat i 1905, og i Selskabets Møde den 22. Februar 1907 fik Forfatteren tilkendt dets Guldmedaille. I samme Møde uddelte Selskabet ialt fem Guldmedailler. Der var nemlig indkommen endnu en Besvarelse af den fysiske Prisopgave, og desuden var modtaget Besvarelser af Prisopgaver i Matematik og i Historie, som kendtes værdige til Prisen. Endelig fik Valdemar Poulsen uden Besvarelse af Prisopgave en Guldmedaille for sin Paavisning af, hvorledes man kan erholde kontinuerlige og intensive elektriske Svingninger med stort Svingningstal. I Beretningen om det omtalte Møde i Selskabet (Oversigt 1907 Side 24) kan man læse Motiveringerne for Tildelingen af disse Guldmedailler, og følgende Protokollat kan citeres:

»I Overensstemmelse med Klassernes Indstillinger vedtoges det at tildele Forfatterne af de fire indkomne Afhandlinger Selskabets Guldmedaille. Ved Navnesedlernes Aabning viste Forfatterne sig at være: af de to fysiske henholdsvis Cand. polyt. P. O. Pedersen (Motto: Forberedelserne er de værste) og stud. mag. N. H. D. Bohr (Motto $\beta\gamma\delta$); af den mathematiske Professor ved den polytekniske Læreanstalt, Dr. phil. Johannes Hjelmslev; og af den historiske Cand. mag. Ellen Sophie R. Jørgensen«.

Nu er P. O. Pedersen gaaet bort, men to af de andre Pristagere og Valdemar Poulsen er endnu efter 35 Aars Forløb iblandt os som Medlemmer af vort Selskab. Her skal ikke gaas ind paa de af P. O. Pedersen og af vor Præsident indleverede Besvarelser, de er nærmere omtalt af Absalon Larsen i hans Tale ved den Mindefest for P. O. Pedersen, som holdtes i Akademiet for de tekniske Videnskaber den 14. Oktober 1941.

Efter at P. O. Pedersen var bleven Medlem af vort Selskab, har han jævnlig holdt Foredrag her og beriget vore Publikationer med en Række betydningsfulde videnskabelige Afhandlinger, omhandlende Poulsenbuen, Lichtenbergfigurer, Gnistforsinkelse, Radiobølgers Udbredelse og derigennem Jordatmosfærens Sammensætning. Som et Hovedværk kan nævnes: »Propagation af Radio Waves«. Denne videnskabelige Virksomhed er nærmere omtalt af Absalon Larsen og Jørgen Rybner i deres Mindetaler (Meddelelser i Akademiet for de tekniske Videnskaber 1941 Nr. 2) samt af T. Bjerge i en Mindetale i Selskabet for Naturlærens Udbredelse samt i en Nekrolog, trykt i Fysisk Tidsskrift 1941 Nr. 5, Side 161 sammen med en Fortegnelse over P. O. Pedersens Publikationer Side 171.

I Tidens Løb er der bleven P. O. Pedersen en Mængde Hædersbevisninger til Del, og af offentlige og private Institutioner fik han overdraget en Mængde forskellige Hverv, saa hans alsidige Evner blev meget stærkt udnyttet. Dette er nærmere omtalt af Povl Vinding i hans Artikel i Dansk biografisk Leksikon XVIII, I. H. Schultz Forlag, København 1940, Side 121, og af samme Forfatter i: Dansk Teknik gennem 100 Aar, 2. Udgave, G. E. C. Gads Forlag, København 1941, Side 224-259. Her er bl. a. skildret, hvorledes P. O. Pedersen tog Initiativet til Dannelsen af Akademiet for de tekniske Videnskaber, og at han ved Akademiets Stiftelse

den 28. Maj 1937 valgtes til Præsident, en Stilling som han beklædte med stor Dygtighed lige til sin Død.

Publikationslistens næstsidste Nummer er betegnet: 138 »Afskrivning paa tekniske Anlæg«, Nordisk Tidsskrift for Teknisk Økonomi, 1941 p. 1—78. Titlen paa denne store Afhandling viser, at Forfatteren ikke blot beskæftigede sig med Fysik og Teknik, men ogsaa med Spørgsmaal af økonomisk Art, som han forøvrigt tidligere havde været inde paa.

Publikationslistens Nummer 139 er Listens sidste og betegnet »Livsskildringer, 14 Radioforedrag 1930—1941«. Bogen blev udgivet af Fru P. O. Pedersen kort efter hendes Mands Død. Bogen, der er paa 175 Sider, giver bl.a. en meget levende Skildring af forskellige Personer og derigennem af P. O. Pedersen selv. Ved Læsningen synes man at se og høre P. O. Pedersen lyslevende for sig.

P. O. Pedersen holdt meget af at se Mennesker om sig, hans Hjem var bestandig meget gæstfrit. Om Søndagen holdt han aabent Hus, og man kunde da træffe en Del Gæster hos ham saaledes mange unge, som han havde fattet særlig Interesse for. Blandt dem var ogsaa nogle Alumner fra Hagemanns Kollegium, i hvis Bestyrelse han var Formand i hele sin Rektortid.

Vi vil mindes P. O. Pedersens bramfrie og venlige Væsen, vi vil mindes ham som en af vort Lands bedste Mænd, og vi vil mindes ham som den gode og hjælpsomme Kollega, der har bidraget saa meget til vort Selskabs Formaal: »Fremme af Videnskaben«.

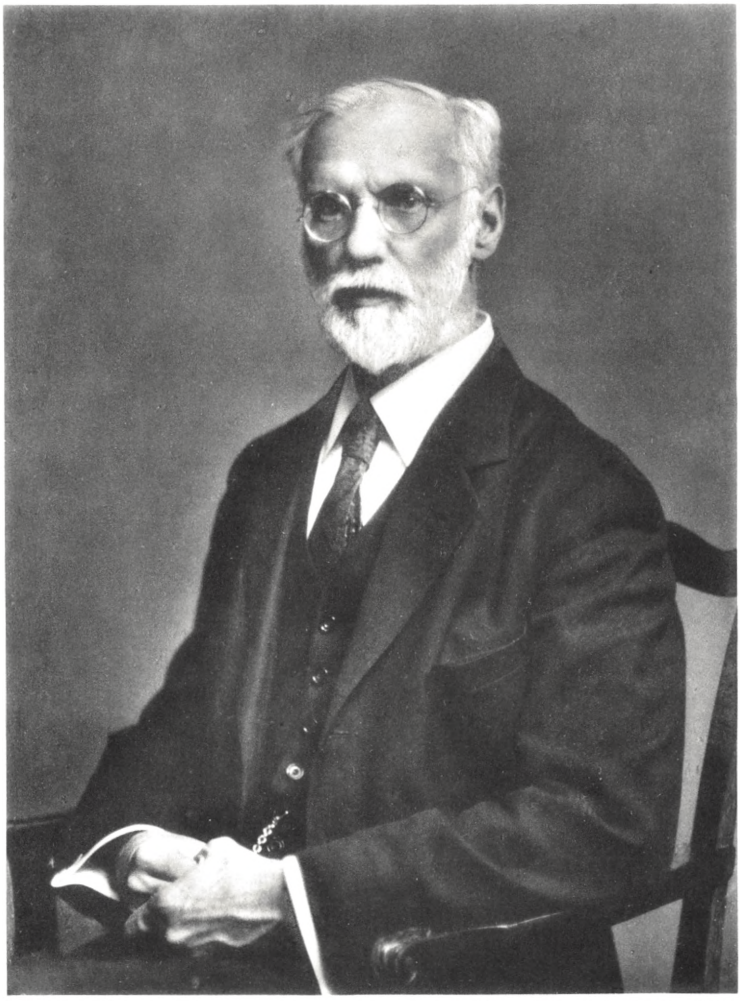

ELFELT FOT. FOTOTYPI ACHT & CRONES EFTF.

Vaes. Sadr

II.

Valdemar Vedel.

9. November 1865—16. Februar 1942.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 24. April 1942.

Af **Vilh. Andersen.**

Da Valdemar Vedel i 1913 blev Medlem af Videnskabernes Selskab, indtog han der den Humanistens Plads, der havde staaet tom, siden den første Humanist i Selskabet Julius Lange, Medlem fra 1877, var død i 1896. Da jeg ikke helt kan overse Vedels Værk, og da jeg i al Fald selv tilskriver min Plads i dette Selskab det, som jeg i min Natur har til fælles med og i Livet har lært af min jævnaldrende Ven Vedel og vor fælles Lærer Lange, vælger jeg i de Mindeord, som det er blevet min Pligt at sige om min Sidemand gennem tresindstyve Aar, at se Valdemar Vedel som Julius Langes Efterfølger i de danske Videnskabers Kres. Der hører deres Humanisme hjemme som en kritisk Videnskab om det menneskelige, set i Kunstens Lys. Det var, trods alt hvad vor første Lærer Georg Brandes gav os, ikke den »Kritik«, som han med en ildfuld Fornyelse af det valne Ord havde proklameret og realiseret, i sin Form som en selvstændig Kunst, en Slags tiende Muse, og efter sin Hensigt som en Flytning eller Drejning af dens Genstand, ogsaa Fortidens Emner, efter Nutidens Lys og Kritikerens Øje. Herimod har Vedel, første Gang under en Omtale af den svenske Thomas Thorild overfor den moderne Stockholms-Kritiker Kellgren, vedkendt sig en »kritisk Liberalisme«, der lader hvert Værk træde frem i Lyset af sine egne Forudsætninger.

Mens Brandes var en ny Mand i det danske Aandsliv, tilhørte Vedel ligesom Lange en af Landets gamle Kulturslægter. For Lange var det Mødrenesiden, Paludan-Müllerne, han havde at arte sig efter og efter Slægtens egen Vane at disputere med; hans Forherligelse af den ideale Menneskeskikkelse i Kunsten er en

Replik paa Morbroderens ynkelig afklædte Adam Homo. For Vedel var Anders Sørensen Vedel, Stamfaderen, vistnok kun en Navneværdi, som han ikke holdt af at blive mindet om, næppe dog ved Tanken om det store Anlæg, der glippede; i al Fald var det nationale og folkelige ikke Drivkraften i hans Værk som i Stamfaderens. Men reel og præsent var ham hans egen Far Gehejmelegationsraad Peter Vedel, den kloge Mand i Udenrigsministeriet omkring 1864. Tonen i det kun i indre Forstand fornemme, gammeldags Hjem i Rosenvænget var stemt efter den nationalliberale Tids kritiske Fløj, ikke mindst efter Hans Egede Schack, hvis svenskfødte Enke af den intellektuelt og kunstnerisk fremragende Slægt Hebbe blev Vedels Mor, og hvis Roman Fantasterne var hans inderligst danske Bog. Udvortes sattes han paa Faderens Spor ved sit juridiske Eksamensstudium og en paafølgende Assistentstilling i Kultusministeriet. I det indre fulgte han ham og hans nære Ven Schack i en fast Vilje til ædru Dom og Adfærd, en Modbydelighed for Fraser og Afsky for Affektation. Ham og hverken Schack eller Thorild skylder han sin kritiske Liberalisme. Min Far, skriver han i et Bidrag til et Julehefte »Mit Hjem«, gav sine Børn i Arv en altid vaagen Bevidsthed om, at der er mange andre berettigede Interesser og adskillige andre berettigede Synspunkter end de, som Livets Halvvejs-Tilfældighed har gjort til vore.

Fra Eksamensfaget følte han sig draget ud i dets mere filosofiske Periferi, Sociologi og Psykologi; han fik Universitetets Guldmedalje i 1888 for en Afhandling om Forholdet mellem Ret og Moral. Efter Pingel, hvis Undervisning i Metropolitanskolen havde været en Lære for Livet, ikke mindst ved det Krav, som denne Græker gjorde Fyldest for med sin Person, at det nye skal være positivt, blev Høffding hans akademiske Lærer i den lille Inderkres, han dannede sig efter sit første Rusauditorium i Foraaret 1883 efter Rasmus Nielsens Død. Deri kan jeg endnu se Vedel rage op ikke blot ved sin legemlige Rejsning, med det lyttende eller spejdende Udtryk i Blikket. Den Ungdomsfortælling, han skrev samtidig med Prisafhandlingen, »Stavnsbaand« handler ikke blot om Bruddet med Traditionerne, Hjemmets og Juraens, men om Brydningen mellem et umiddelbart Liv og Refleksionen deraf og derover i Kunst og Videnskab og den Dragning til det fællesmenneskeliges Simpelhed, som allerede da gjorde ham mis-

tænkt mellem de radikale Kammerater. Den virker, naar man nu læser den efter hans Død, med sin ubarmhjertige Selvdom gribende eller ængstende som et Skriftemaal før Livet er levet.

To Aar efter blev han Dr. phil. ved en lidet akademisk Afhandling, Studier over Guldalderen i dansk Digtning. Heller ikke her er det nationale fremhævet, uden derved at han bag ved de egentlig romantiske Toner i denne klassiske Folkedigtning finder »enkelt-menneskelige Grundfølelser udtrykt med en Renhed og en Styrke og særlig dansk Klangfarve som ellers intetsteds«. Opfattelsen er sociologisk og psykologisk helt ind i det fysiologiske som i Adams-Billedet af Oehlenschlæger. Uden at tegne Portrætter som Brandes eller Typer som Lange viser Vedel i denne Bog en Mappe af Konturtegninger af Aandslivets Enere, set i Forhold til deres Tid og Samfund, som ikke er blevet modsagt, men brugt som Grundbilleder af den senere Enkeltforskning. Noget lignende gælder den Bog, han fire Aar senere med Blodsslægtskabets Fortrolighed skrev om Svensk Romantik. Han lytter her endnu mere hjerteligt efter Tonerne af de menneskelige »Rodfølelser«. Han bruger ofte dette Ord om Geijer, ikke blot om hans smaa Sange med de hjertegribende Melodier, hvori han selv længe efter ved sit Klaver kunde finde en Dug for sin Sjæl under Arbejdets Hede. Af ham har han ikke blot faaet Selvudvidelse eller Selvbefrielse, men en Selvbekræftelse, som han ellers i de moderne Aandshistorikeres og Sjæleforskeres Lav er saa temmelig ene om ikke at søge efter. I det sidste Halvhundredaars nordiske Litteraturforskning er Vedels to Ungdomsbøger, som han skrev, før han selv var tredive, blevet staaende med Glansen af det første og en Varme af det nordiske Hjem, som det ikke har været hans Sag at fordybe sig i. Han har siden kun skrevet en lille Bog om Holger Drachmann med fint Øre for hans Sangkunst og Hjerte for hans Sindelag: »Altid med sig selv i Fejde«.

Imellem de to nordiske Bøger havde Vedel været i Italien og givet sine Indtryk og Studier derfra et foreløbigt Udtryk i en Samling Rejsebreve Fra Italien og en Monografi over Dante. Den sidste markerer hans Indgang i den europæiske Renæssance: fra Middelalderen, ikke som Langes fra Antiken; den første handler ikke om Museer og Biblioteker, men om Landskabet og Racen og om hans Værtsfolk, Livet i den konkreteste Forstand som Bunden i Kulturen. Begge Bøger viser saaledes den Vej, han siden

skulde gaa. Maaske han var taget til Italien i Stedet for som sine Jævnaldrende til Paris for at finde Ophavet til de moderne Ideer i Fortidens Kultur, hvad den fortvivlende unge Bogmand i Stavnsbaand havde nævnet som en Opgave for sin konservative Radikalisme. Der synes at være foregaaet en for det kommende Arbejde følgerig Forskydning eller Fordybelse af Motivet. I Rejsebrevene meddeler Forfatteren i Forbigaaende, at hans særlige Formaal var at studere Renæssancen, mens Helten i Stavnsbaand i sin Disputats om Rousseau i Taines Spor ser »et Brudstykke af en Række Studier over de moderne Idéstrømningers Kilder« eller »Spirerne« til det nittende Aarhundrede. Maaske har Vedel ogsaa følt et naturligt Slægtskab med italiensk Aand gennem det italienske Blod i hans Mors Fædreneslægt, der endnu var kendeligt hos hende og blev det hos ham selv; som Dreng undsaa han sig for sin Blondhed, der i Ungdommen gik over til sin Modsætning, indtil han i en tidlig Alder som en Slags højere Enhed blev helt hvid. Sin naturlige Medfølelse med svensk Romantik havde han gennem sin Mormoder Wendela Hebbe, »den blåögda« i Tegnérs Digtning, og hverken Moderen eller hendes Søster Sangerinden Sigrid Hebbe lignede den romerske Almuekvinde, som den Rejsende i Fra Italien »ikke kan undgaa at blive forelsket i«. Det gjorde derimod ved visse fælles kvindelige Grundtræk og Rodfølelser den danske Kvinde, han ægtede efter Hjemkomsten og som fængslede ham lige saa meget ved sin bundægte og primitive Natur som ved den fra hendes Fader arvede jødiske Intelligens. Den havde han allerede i Skolen mødt og maalt sig med (en vanlig Spore for de Danske) i sine to nærmeste, indbyrdes højst forskellige Venner Ivar Berendsen og Erik Henrichsen, der sammen med ham staar for mit Minde som den stærkeste Treklang, saa vidt jeg skønnede en concordia discors, i Genlyden efter Høffdings Forelæsninger i Rusauditoriet.

Som Universitetslærer (fra 1895) begyndte Vedel det store Værk, som han trods de ti Bind og de tredive Aar (1901—1932), de tog ham, ikke naaede at faa fuldendt som han ønskede det. Dersom ogsaa det skulde have en fælles Titel i Lighed med og til Forskel fra Brandes' Hovedstrømninger i det nittende Aarhundredes Litteratur, maatte det blive — hvad Brandes iøvrigt ogsaa først havde villet kalde sine Forelæsninger — Grundstrømninger i det europæiske Aandsliv med Tilføjelsen: før det attende

Aarhundrede og den franske Revolution, hvorfra Brandes gik ud. Den første Række, der fremkom i Aarhundredets første Tiaar, udgør et Hele, som han i den som sædvanlig meget korte Efterskrift til det fjerde og sidste Bind fra 1911 Bag Klostermure kalder Middelalderlige Kulturidealer. Bindet selv har ligesom det første Bind fra 1901 By og Borger i Middelalderen til Undertitel: et Forsøg i Kulturpsykologi. Til denne Plan at give ikke Samfundshistorie eller Kulturhistorie, men sjælelig Analyse af en vis Kulturtype og Samfundsform, som det hedder i Efterskriften til det første Bind, svarer disse to Bind bedst.

Imellem dem var kommet Helteliv, en Studie over Heltedigtningens Grundtræk (1903) og Ridderromantiken i fransk og tysk Middelalder (1906). I Efterskriften til den sidste Bog fremhæves til Forskel fra de mere almene typiske Kulturformer i de foregaaende Bind Stoffets tids- og stedsbestemte og overvejende litterære Karakter. Allerede i Helteliv, hvis Opgave siges at være at naa tværs igennem Iliaden eller Rolandskvadet eller de islandske Sagaer ind til den Livsbaggrund, hvoraf Heltedigtningen har udløst sig, tilstaas det af Forfatteren selv, at den ved Abstraktion fastholdte Enhed glipper under den fremtrædende Forskel i Stilen. Saaledes gør han selv oftere opmærksom paa sit Arbejdes Ensidighed, men raader lige saa tit selv Bod derpaa ved sin Sans for det mangfoldige. I det første Bind fremhæver han som typisk for Bylivet, at det fremmer Udviklingen af Individualiteten.

For alle Bindene gælder den afsluttende Efterskrift, at de ikke saa meget handler om realiserede Kulturtyper som om Livsprogrammer for en Række historiske Kulturformer. Ved denne Idealisme skiller Vedels Borger- og Helte- og Ridder- og Klosterliv sig fra Troels Lunds Dagligt Liv i Norden og nærmer sig lige saa meget til Julius Langes Menneskebilledet i Kunstens Historie. Den personlige Medfølelse, der for Troels Lund knyttede sig naturligt til det hjemlige Stof, tilkæmpede Vedel sig gennem Arbejdet; man maa indgaa et Væddemaal med sig selv, har han sagt, om at tilegne sig endog det fjerneste. Hvor det er lykkedes ham, baade i Borgerlivet og Klosterlivet, hører man igen i hans Fremstilling, der er uden poetisk Smykke, Lyden af Geijers Melodier. Men ogsaa en anden Vise klinger med: Ibsens Bjergmandssang »Bryd mig Vejen, tunge Hammer! til det dulgtes Hjertekammer«. Den ligger allerede bag ved den 23aariges fore-

grebne Skildring af Forsker-Kunstnerens Strid med Stoffet i Stavnsbaand.

Med Aarene blev denne Faust-Vandring ned til »Mødrene« (Spirerne) Litteraturprofessoren tung. I Folkeyndest kunde Vedel ikke kappes med Troels Lund. Skønt hans Arbejde havde et folkeligt Formaal: at vinde tabte Kulturværdier tilbage, kunde det lige saa vel som Langes Menneskebilledet være fremkommet i Videnskabernes Selskabs Skrifter. At dømme efter Oplagenes Størrelse blev i Tidens Løb dets Læsere stadig færre. Det er i Danmark ikke lykkedes Georg Brandes' Efterfølgere at gøre Litteraturhistorien saaledes til Almenlæsning som i Sverige Henrik Schück og hans Skole.

Efter de Middelalderlige Kulturidealer gik der en halv Snes Aar, før Vedel tog Traaden i sit Værk op med Renæssancen. Imellem havde han indskudt et Bind om Barok i italiensk og spansk Aandsliv (1918). Det indledes i Tilslutning til Afhandlingen Den digteriske Barokstil omkring Aar 1600 i Edda fra 1914 med et Kapitel Barok og Klassik, der i en opstemt Stil med Rubens som Indgangs- og Racine som Slutnings-Vignet giver Planen for en Fremstilling af det litterære og, dog i mindre Grad, det kunstneriske Liv i Europa fra midt i det sekstende til sidst i det syttende Hundredaar. Synsmaaden siges nu at være historisk, ikke artistisk, med Lyset fra Litteraturen. Det Skær af det første, der staar baade som nævnt over de nordiske Ungdomsbøger og over den middelalderlige Kulturpsykologi, har her maattet vige for Indtrykket af det nye, der følger med Overførelsen eller Udvidelsen af det kunstneriske Stilbegreb Barokken til at gælde ogsaa det digteriske, ja kirkelige og politiske Aandsliv. Til denne Udvidelse, hvormed der siden er arbejdet især i Tyskland, forelaa der trods Wölfflins Renässance und Barok intet saadant Forarbejde som Burckardts til Renæssancen. Men Vedel havde selv, da han i 1922 og 23 skrev de to Halvbind om Renæssancens Frembrud og Højrenæssancen syd og nord for Alperne, for sig sine egne to Forarbejder, nemlig foruden Dante-Bogen den Fremstilling af den italienske Renæssance, han havde forfattet til Værket Verdenskulturen. Han var da, bortset fra Tilføjelsen »nord for Alperne«, med Undersøgelsen af den engelske Renæssance og Barok fra Shakespeare til Milton, dømt til at gentage sig. Som Mester for et stort historisk Bygningsværk — det er

iøvrigt A. S. Vedel, der i sin Plan »om den danske Krønike at beskrive« først har brugt dette billedlige Udtryk om det lange Værk, som trods Goethes Advarsel derimod er kommet flere af hans Landsmænd dyrt at staa — som Forfatter altsaa af en fortløbende og sammenhængende litterær Komposition maatte han for Sammenhængens Skyld, som en Skribent dog aldrig kan gøre saa overskuelig som en Arkitekt, indsætte, her som et Vindu, der som en hel Fløj, et Stykke Arbejde, som han tidligere havde haft sin første og fulde Glæde af uden for denne Sammenhæng. En Bro kalder han selv det »Stykke Aandshistorie« (det er Bogens neutrale Undertitel), som han med »Renæssancens Frembrud« indskyder mellem den fire Aar før fremkomne Barok og de for elleve Aar siden afsluttede Middelalderlige Kulturidealer. Som Støttepunkter for dens Tilslutning nævner han selv ligesom i By og Borger ogsaa om den tidlige Renæssance (med Lægen Rabelais og Juristen Montaigne) Bylivet som Kulturens Jord og ligesom i Bag Klostermure Kristendommen som dens Himmel. Renæssancen, siger han, var ogsaa en kristelig Renæssance.

Atter fire Aar efter Renæssancebøgerne i 1927 tog Vedel fat paa Fuldendelsen af den i Barokbogen indvarslede Cyclus med Rækken Fransk Klassik i tre Bind og lige saa mange Stadier: Corneille (med Cid 1636), Molière (med Précieuserne 1657) og Racine (med Phèdre 1677). Ogsaa her havde han et eget Forarbejde, nemlig den klare Oversigt »Frankrig«, han for tredive Aar siden havde skrevet til Værket Illustreret Verdenslitteraturhistorie. Men i Monografierne undgaas Gentagelsen ved det indtrængende Arbejde med Detaljen, som baade Overskuet og Sammenhængsværket havde forbudt. For at vurdere den franske Klassik, hedder det, som »en Transfiguration af hele det syttende Aarhundredes franske Aandsliv«, men ud fra dens egne Forudsætninger, maa man komme til den, ikke fra Nutiden, men fra det sekstende Aarhundredes Renæssance og Reformation, dets Borgerkrige og Adelsanarki, og gaa frem til den fra Barokken eller tilbage fra Rokokoen. Men at forstaa den kræver et sikkert Kendskab til det klassiske Dramas indre Væsen. Det lange Værk skifter Farve paa ny: som før fra kulturpsykologisk til aandshistorisk, saaledes nu fra litteraturhistorisk til litteraturkritisk, teknisk, æstetisk. Tonen er ofte Professorens paa en Laboratorieøvelse, men lige saa tit Teaterkritikerens under en Opførelse.

Vedel var til det sidste en ivrig Teatergænger og i mange Aar fast Dagbladsanmelder; havde han i den Profession ikke som Rahbek Tekstbogen med sig og en Knappenaal til at udhæve »Stederne«, har han nok haft en Blyant og et Stykke Papir ved Haanden. Bøgerne om Molière og Racine er praktisk Dramaturgi. De vidner tillige om et Valgslægtskab med fransk Aand, kendeligst i en Forelæsning paa Sorbonne om Holberg og Molière, hvor han ikke giver sin Landsmand Palmen, og fuldt saa gennemgribende som Brandes', ytrende sig i den Fornemhed, hvormed han holder sig til Værket uden Smag for den psykologiske Litteraturlæsnings Privatissima. I »Mit Hjem« har han fortalt om sin Faders franske Smag, at han gerne læste Fremstillinger af specielle videnskabelige (ikke-litterære) Emner under alment Synspunkt, og om sig selv som Student, at han lige saa meget som af Brandes lærte sig litterær Kritik af Lemaitre og Brunetière.

Bogen om Corneille indledes med den Tilstaaelse, at det nutildags især for Ikke-Franskmænd ikke er saa let at komme i Følelsesforhold til Ludvig XIV-Kulturen, at faa Tag i den franske Klassiks baade Oprindelighed og Almenmenneskelighed. Det lyder ved Værkets Ende som et Suk efter den Stemning, hvoraf det var fremgaaet. Saa lydhør Vedel var for den Strøm af Menneskeliv, der gik gennem alle Kulturens og Kunstens Skifter, var det ham dog hjerteligt imod at trække en enkelt Hoved- eller Grundstrømnings Løb op som en stiv Linje igennem det hele Værk. Naar galt skulde være, hellere spege Garnet end trække et Tov gennem Tidens Væv. Han havde ikke glemt Rodfølelserne, han var gaaet ud fra, men han vilde have alle Spirer og Blomster og Grene og Kviste med. Han havde Flueøjne, lod jeg ham høre, mens han ved min Doktordisputats om Oehlenschlægers Guldhornene, der ved sin Metode er meget forskellig fra hans Studier over Guldalderen, opponerede mod »den filologiske Litteraturforskning«, der kunde faa en Figur ud af en Blækklat. Han har aldrig forset sig paa en saadan.

I de Aar, da han med Renæssancebøgerne byggede Broen tilbage til den middelalderlige Del af Værket, fik hans Venner ham til at udgive to Udvalg af hans mindre Afhandlinger, især Foredragene i Studentersamfundet fra hans unge Aar og de noget senere Artikler i Tilskueren, som han redigerede fra 1901 til 1907. Det sidst fremkomne af de to Bind fra 1923 hedder Fir-

sernes Førere og medtager Teaterartikler, især om Ibsen og Strindberg, fra Tiden op imod Udgivelsen. Personligt vejer mest de korte Mindeartikler om Lange og Pingel. Historisk er Stykket Ibsen og Danmark trods den mindre og mere intime Stil et lige saa vel gennemført Forsøg paa at maale en hjemlig Kulturtilstand mod et forbilledligt Højdemaal som Brandes' Goethe og Danmark. For det spillevende Øjebliksbillede fra Brandes' Forelæsninger (ogsaa af »Fremskridtsmobben«) i det indledende Stykke Studenterminder fra 1880'erne glemmer man ikke Indtrykket af den unge Eneboer, der trods den Følelse af »en vis trykket Klejnmodighed og ufrisk Appetitløshed«, som han tillægger »mange af sit Hold« — sig selv medregnet, hvad Lange understregede i et af sine mange Breve til ham — søgte ud imod videre Horisonter, end Firserne bød paa i Litteratur og Videnskab.

Ham møder man igen i det første Stykke i den først udgivne Samling fra 1923 »Menneskelighed« i et Foredrag i Studentersamfundet fra 1892 Om Nydannelse i Tidens Aandsliv. Ved dette Program blev Vedel selv, uden at optræde som en saadan, en Fører for Halvfemserne, det er tænkt og følt ud af den samme Stemning over for Naturalismen og dens Bundfald, som et Hundredaar før havde faaet Kants unge Disciple som Chr. Hornemann og A. S. Ørsted til at vende sig imod Lyksalighedslæren som degraderende for Menneskenaturen. Imod dette Begreb om Naturen sætter han et andet om Kulturen som en Gennemarbejdelse og Uddannelse af Personligheden. Nydannelsen, han taler om, er den Overgang fra det Ydre til det Indre, »den enkeltes Sjæleliv« eller »selve de fundamentale Livets og Sjælens Problemer«, som han som en medkæmpende Tilskuer følger baade hos de store Gamle og sine jævnaldrende i sine litterære Artikler fra disse Aar. Det er denne Kultur, som han i det første af to andre programmatiske Stykker i Bindet, et Foredrag i Studentersamfundet fra 1898, kalder Humanisme i Modsætning baade til Nationalisme og Individualisme uden at fortie »den Dobbelthed, som Samfundslivet kaster os ind i, den dybe Disharmoni i Kulturlivet, Splittelsen mellem vor Specialitet og Universalitet«. Siden, i en Afhandling i Tilskueren fra 1905, kalder han den uden nogen akademisk Bilyd med det Ord, der har givet Bindet dets Titel, Menneskelighed. Det er Opgaven, siger han, at udvikle sig koncentrisk med det væsensmenneskelige og udstraale til alle

Sider efter sit Væsens Lov, i en sluttet Cirkelbue, ikke i et lille Cirkeludsnit, »Det, der gav Julius Langes hele Væsen en saadan Vederhæftighed og Fortryllelse, var dette, at han bar ligesom hele sin Menneskelighed med sig i hvert Øjeblik, kunde bevæge sig gennem saa jævne, yndefulde Overgange fra hyggelig Passiaren til aandfuld Dybsindighed, fra en næsten løssluppen Kaadhed til lidenskabelig Patos og altid bevare en saa naturlig Værdighed midt i Spøgen eller Sladren, altid tage en saa skælmsk Naturlighed med op i den højeste Flugt«. Vedels Menneskelighed var en religiøs Følelse for Livet og Døden uden Støtte i nogen kirkelig Konfession, den samme, som fandtes hos Guldalderens Mænd, og som den græske P. O. Brøndsted har udtrykt i et Angreb paa det attende Aarhundredes irreligiøse franske Aand. Den gav ham en Uvilje for alle Dogmer og en Sky for de »sikre Mennesker«, han vilde, som Heegaard før ham havde sagt, leve paa Muligheder. Da han havde bekendt sig som Kætter ogsaa over for Videnskaben med en Fortsættelse af et gammelt Ord *Amica veritas, sed magis amica vita*, skrev Lange til ham: Lad os sige Sandheden og lade dem, der ikke kan taale at høre den, faa ondt i Maven. Men der var en Drift i Vedels Sind, hvori Livet og Sandheden mødtes: Retfærdighed. Ud af den har han i Stridsspørgsmaal ofte talt til lige Forargelse for begge Parter, ikke blot i litterære Mellemværender, især naar Moralen var impliceret deri, og personlige Samvittighedsspørgsmaal, som »Nikodemus' Skriftemaal« paa den ene Side og Protesten mod Johannes Jørgensens »Livsløgn og Livssandhed« paa den anden, men ogsaa i brændende politiske Spørgsmaal, f. Eks. under Unionsstriden i 1905. Den retfærdige Aristides var tillige lidt af en Drillepind. I en partibestemt Kres vendte han gerne den Side af Sandheden frem, som han vidste var mest ildeset af dens Medlemmer. Han holdt med de fraværende ligesom han holdt med de Døde. Sit Auditorium i Studentersamfundet overraskede han i 1896 med et Foredrag om Konservative Værdier, som han fornyede for Tilskueren i 1902.

To Aar før havde han ægget den samme Kres ved et Foredrag om »Spillets Formler«, som han indledede med at stille en brandrød Radikaler og en hvidglødende Reaktionær overfor hinanden som to Alen af det samme Stykke. Dette »Stykke«, hvorom Foredraget, noget, dog næppe bevidst, i Retning af Schopenhauers Stil, handlede, er Viljen til Livet, opfattet som den Glæde ved

dets Funktion, der er Naturens Maal, mens den handlendes Maal for den kun er Midler til at naa det, hvad der ogsaa er Grundtanken i et andet Essay i Tilskueren 1907 om Maal og Midler. Naar Livet ses »fra Vrangen«, siger han med et Udtryk, han har givet et tredje Foredrag til Titel, maatte Historien kunne skrives fra et andet Synspunkt end de Fremskridtsdoktrinæres, der optæller Resultaterne i Retning af demokratiske og humane Fremskridt, saaledes at den menneskelige Sjæls Udfoldelse til alle Sider og Tilfredsstillelse derved ses som Historiens virkelige Indhold. Men han har her, slutter han, kun kunnet antyde, hvordan man uden at gaa ind paa Psykologiens og Etikens reale Indhold kunde bygge en rent formel Økonomilære op for Livet og afdække Formlerne for Livets Spil og Formlerne for hvordan det gøres rigest og stærkest.

Mens man i alle disse Essays om Menneskelighed stadig mindes om det samtidige Værk om de tabte Kulturværdier, viser Stykket om Spillets Formler hen til et kommende Arbejde, som han ikke fik færdigt. Den formale Økonomilære, han hentyder til, udenfor eller ved Siden af Psykologien og Etiken, vilde han ikke som Ludvig Feilberg kunne kalde en Livs- eller Levelære, men han kunde med et mistænkt Udtryk kalde den Æstetik. Mod en saadan Æstetik stilede i de sidste Aar hans Undervisning i almindelig Litteraturvidenskab, som han havde faaet sit Fag kaldt, helt op til Eksamensbordet, hvor de litteraturhistoriske Fakta brugtes til Oplysning af Litteraturens psykologiske og etiske Faktorer. Da han var gaaet af fra Universitetet i 1933, samlede han sig helt om denne Æstetik. I hans Tanke stod den maaske for ham som en Krone paa det hele Værk, der i sin Bygning stadig savnede et Taarn, Nordtaarnet, den engelske Renæssance og Barok. Offentliggjort er kun Indlednings- og Slutningskapitlerne til den første Del deraf, der under Titlerne Foreløbig Rekognoscering og Fra Indtryk til Udtryk fremkom i et Par Festskrifter til Kolleger (Niels Møller og Vilh. Andersen). Men nedskreven og, saavidt jeg forstaar (blot ikke efter hans egen Mening), færdig til Trykken er den hele første Del, op imod 500 Kvartsider i hans pressede Haandskrift. Dens Titel »Liv og Kunst« viser ligesom de trykte Fragmenter den Retning, han havde fulgt fra sin første Ungdom. Den vilde sikkert ogsaa være holdt i den særlige Del, herunder Romanens, Dramaets og Lyrikkens Poetik, som skulde være fulgt efter denne almindelige Kunstlære, men

hvoraf kun enkelte Stykker er nedskrevet, som Tilfældet var med den senere Del af Langes Menneskebilledet. I samme Retning peger fra samme Tid nogle Kroniker i et Dagblad om Hverdagslivets Æstetik, der vistnok har truffet dets Læsere noget uforberedte.

Baade i Afhandlingerne i Menneskelighed og i Fragmenterne af Liv og Kunst sammenligner Vedel den æstetiske Tilstand, som ikke er forbeholdt Kunstnere og Kritikere, men er en menneskelig Forret, med en Ferie. Altsaa, i Fornemmelsen af Kræfternes frie Spil, ingen uvirksom Hvile, men en medicina mentis, en Kur og dertil en Idræt, uden hvilken Arbejdet vilde miste sin Velsignelse. En saadan Ferie havde han i sine sidste Leveaar i sit gode Hjem i Birkerød sammen med sin Hustru, der i Ungdommen havde givet ham det Indtryk af oprindeligt Menneskeliv, som han var bleven tro, og efter hendes Død i et kort Samliv med en klogt og kærligt forstaaende Veninde. Da han i den forrige Verdenskrigs første Aar fyldte Halvtreds, skrev hans nærmeste Arbejdsfælle Niels Møller et Digt til ham, »I Dybet«, hvori han med antike Træk tegner hans Billede som »en retvis Mand, i Forsæt fast, / der bøjes ej, trods alt der brast«, men vel kendt med den Følelse af Aandsfortærelse, som Lange havde fundet et Udtryk for i en Figur paa Polygnotos' Maleri af Underverdenen: en Mand, der snor en Halmsime, men bag ham staar et Æsel, »der uden Standsen alt vort Flet, / saa saare det blev gjort, har ædt; / saa lidt vort Værk kan vare«. Men Vedel selv bruger ingen antike Billeder. Hans Humanisme er selvfødt, ud af og paa Trods af det moderne Liv, og hans Fremstilling er uden Citater. Et Sted i Nikodemus' Skriftemaal nævner han Mark Aurel, hvis Betragtninger vel var den antike Bog, der laa hans egne nærmest, men han citerer ikke hans Ord for den Erfaring, at selv det smerteligste Dødsfald kan vi naa til at se saa nødvendigt som Frugtens Fald fra Træet, naar den er moden. De Geijerske Melodier var ham stadig en Trøst for Aandsfortærelsens Vise, og saa Salmerne. Da han en bidende Vinterdag blev ført fra sit Hjem paa Lindevangsvejen til den nærliggende Kirkegaard ved Søen, sang eller nynnede den lille Kres af hans nærmeste Ingemanns Pilgrimssang og derefter, for sine Salmer fandt han tit udenfor Kirkesalmebogen, en lille »Børnesalme« af Aarestrup, som han havde faaet kær, fordi den paa en meget simpel Maade udtrykker den Tak for Livet, som ogsaa han kunde sige.

UDDRAG AF REGNSKABET

FOR AARET 1941

	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Indtægt.				
1. *Beholdning fra forrige Aars Regnskab:*				
Kassebeholdning	....	..	28125	49
2. *Renteindtægt m. m.:*				
a. Rente af Obligationer	25899	45		
b. Rente af Indskud i Bank	301	45		
			26200	90
3. *Statstilskud* i Kalenderaaret 1941	....	..	31175	00
4. *Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:*				
a. til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	00		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	00		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1940 (udbet. Juni 1941)	4977	02		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig.	4362	00		
e. F. J. Ørnborgs Legat	2000	00		
			31839	02
5. *Salg af Selskabets Publikationer*	....	..	3410	77
6. *Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser*	....	..	»	»
7. *Tilfældige Indtægter:*				
Udtrukne Obligationer	....	..	15000	00
Samlet Indtægt	....	..	135751	18

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. *Selskabets Bestyrelse:*				
a. Løn til Embedsmænd, Fuldmægtig og Medhjælper, Pension m. m.	19424	16		
b. Selskabets Møder	1713	20		
c. Rengøring	1505	55		
d. Kontor og Oplag	3597	09		
e. Porto	3294	75		
f. Forsikring	75	15		
			29609	90
2. *Selskabets Publikationer:*				
a. Oversigten	4478	10		
*) b. Meddelelserne og Skrifterne	59990	52		
c. Dines Andersen, Pāli Dictionary	»	»		
			64468	62
3. *Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat*	....	..	1000	00
4. *Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:*				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie	»	»		
β. Dansk historisk Forening til en Aarsbibliografi over dansk Historie	»	»		
γ. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	800	00		
			800	00
5. *Selskabets internationale Forbindelser:*				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aarene 1940—41	3084	58		
b. Rejseudgifter til Selskabets Delegerede	»	»		
			3084	58
Overføres	....	..	98963	10

*) Heraf Kr. 8000 af det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag.

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Overført ...	....	..	98963	10
6. *Pengepræmier og Medailler:* F. J. Ørnborgs Legat for 1941	....	..	2000	00
7. *Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser* ..	....	..	»	»
8. *Indkøb af Obligationer*	....	..	15390	61
9. *Beholdning ved Aarets Slutning:* Kassebeholdning	....	..	19397	47
Samlet Udgift ...	....	..	135751	18

Regnskab for Bidrag fra den Hielmstierne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1940	Kr. 7032,15	Udgifter 1941	Kr. 8800,00
Bidrag for Aaret 1941 ..	- 4977,02	Beholdning ultimo 1941	- 3209,17
	Kr. 12009,17		Kr. 12009,17

Regnskab for Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser:

Beholdning ultimo 1940	Kr. 12373,11	Kontingentudgifter til Unioner for 1940—41	Kr. 3084,58
Bidrag indgaaet 1941 ..	» »	Rejseudgifter 1941 til Selskabets Delegerede	- »
		Beholdning ultimo 1941	- 9288,53
	Kr. 12373,11		Kr. 12373,11

Opsamlet af Legaterne:

	Thott's Legat	Classen's Legat	Schou's Legat	Ørnborg's Legat
Beholdning ultimo 1940	1800 Kr.	4000 Kr.	1500 Kr.	» Kr.
Bidrag for 1941	200 -	400 -	100 -	2000 »
Pengepræmier udbetalt 1941	» -	» -	» -	2000 »
Beholdning ultimo 1941	2000 Kr.	4400 Kr.	1600 Kr.	» Kr.

I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder Thott's Legat paa 5000 Kr.):

50000	Kr.	Danske Statsobl.	1919	à 5 %	Kursværdi	Kr.	50 875,00
10000	-	- -	1941	à 4 %	-	-	9 525,00
125700	-	Husejer Kreditk. Obl.		à 3½ %	-	-	110 616,00
44200	-	Østift. Kreditf. Obl.		à 3½ %	-	-	42 933,00
223000	-	- - -		à 4 %	-	-	214 342,50
17000	-	- - -		à 4½ %	-	-	16 957,50
24200	-	Jydske Land. Krdf. Obl.		à 3½ %	-	-	23 170,00
6000	-	- - - -		à 4 %	-	-	5 535,00
47000	-	- - - -		à 4½ %	-	-	46 177,50
2000	-	Fynske Kreditf. Obl.		à 3½ %	-	-	1 975,00
107000	-	Kbhvns. Kreditf. Obl.		à 4 %	-	-	101 382,50
Ialt 656100	Kr.	nominelt, til Kursværdi				Kr.	623 489,00

II. J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor Dr. med. & phil. Julius Thomsen:

94200	Kr.	Østift. Kreditf. Obl.		à 3½ %	Kursværdi	Kr.	84 544,50
19000	-	- - -		à 4 %	-	-	17 792,30
7000		- - -		à 4½ %	-	-	6 982,50
120200	Kr	nominelt, til Kursværdi				Kr.	109 319,50

III. Kassebeholdning ..... Kr. 19 397,47

I ovenstaaende Formueopgørelse er inkluderet Beholdning af Bidrag fra den Hielmstierne-Rosencroneske Stiftelse Kr. 3 209,17, Beholdning af Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet Kr. 9 288,53 samt opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Legaterne Kr. 2 000 + Kr. 4 400 + Kr. 1 600.

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer og godkendt af Kassekommissionen.

D. 19. Marts 1942.

N. E. Nørlund.
Kassekommissionens Formand.

BUDGET

FOR AARET 1942

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Indtægt.				
1. *Beholdning:*				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. *Renteindtægt m. m.:*				
a. 50000 Kr. Danske Stats Oblig. à 5 pCt	2500	»		
10000 - do. do. à 4 -	400	»		
125700 - Husejer Kreditk. Oblig. à 3½ -	4399	50		
50200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3½ -	1757	»		
221000 - do. do. à 4 -	8840	»		
17000 - do. do. à 4½ -	765	»		
26200 - JydskeLand.Krdf.Oblig. à 3½ -	917	»		
6000 - do. do. à 4 -	240	»		
47000 - do. do. à 4½ -	2115	»		
2000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3½ -	70	»		
107000 - Københavns Krdf. Oblig. à 4 -	4280	»		
b. Rente af Indskud i Bankerne	160	»		
			26443	50
3. *Forventet Statstilskud*	....	..	31175	»
4. *Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:*				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
Det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1941	5000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3½ pCt. af 96200 Kr., 4 pCt. af 17000 Kr. og 4½ pCt. af 7000 Kr. Østif. Krdf. Oblig.	4362	»		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat	2000	»		
			31862	»
5. *Salg af Selskabets Publikationer*	....	..	3000	»
6. *Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet*	....	..	»	»
7. *Saldo* (ikke dækket ved Aarets Indtægt)	....	..	8590	83
Samlet Indtægt	....	..	101071	33

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Udgift.				
1. *Selskabets Bestyrelse:*				
a. Lønninger, Pension m. m.	20021	33		
b. Selskabets Møder	2000	»		
c. Rengøring	1300	»		
d. Kontor og Oplag	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring	250	»		
			33071	33
2. *Selskabets Publikationer:*				
a. Oversigten	4500	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af Selskabets Midler	42000	»		
β. Af det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag	6000	»		
c. Pāli Dictionary	4000	»		
			56500	»
3. *Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat*	....	..	1500	»
4. *Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:*				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie	400	»		
β. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
γ. Dansk historisk Forening til en Aarsbibliografi over dansk Historie	600	»		
			2000	»
5. *Selskabets internationale Forbindelser:*				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger	4500	»		
b. Rejser	»	»		
			4500	»
Overføres	....	..	97571	33

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført ...	....	..	97571	33
6. *Pengepræmier og Medailler:*				
a. Præmier af Legaterne:				
Af Thott's Legat ...	»	»		
Af Classen's Legat ...	»	»		
Af Schou's Legat ...	»	»		
b. Medailler og Pengepræmier af Selskabets Kasse	»	»		
c. Ørnborg's Legat ...	2000	»	2000	»
7. *Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser* ...	....	..	1500	»
8. *Indkøb af Obligationer* ...	....	..	»	»
Samlet Udgift ...	....	..	101071	33

Af disse Udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—c samt 5 a og b kalkulatoriske. (5 a dog fast i udenlandsk Valuta). De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hielmstierne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1942 ca. ...	3200	»
Bidraget for 1941 ca. ...	5000	»
	8200	»
Budgetteret Udgift ...	8000	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca. ...	200	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thott's Legat		Classen's Legat		Schou's Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1942 ...	2000	»	4400	»	1600	»
Bidraget for 1942 ...	200	»	400	»	100	»
	2200	»	4800	»	1700	»
Budgetteret Udgift ...	»	»	»	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang ...	2200	»	4800	»	1700	»

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie.

Beretning for 1941.

For første Gang under Kommissionens snart 40-aarige Bestaaen har Selskabet for 1941 ikke bevilget Penge til dens Arbejde. Saafremt den ikke selv havde raadet over nogle opsparede Midler, havde Arbejdet derfor helt maattet indstilles. Der var imidlertid fra det foregaaende Aar overført et Beløb, som med Sparsommelighed kunde strække til overfor et ikke for omfattende Registreringsarbejde, og et saadant er derfor blevet iværksat. Som det fremgaar af sidste Aars Beretning, havde man, da Undersøgelserne i Udlandet paa Grund af Krigssituationen maatte standse, lagt en Plan for en Gennemgang af danske Biblioteker og Arkiver og her igen bestemt at samle sig om en rationel Undersøgelse af de Haandskriftsamlinger, som findes i Højskoler, Museer o.l. i København. Det drejer sig om Institutioner som Nationalmuseet, Veterinær- og Landbohøjskolen, Botanisk Museum, Kunstakademiet, Thorvaldsens Museum o.fl.a., der alle ejer værdifulde og endnu kun delvis eller slet ikke registrerede Samlinger af Haandskrifter, som falder ind under Kommissionens Virkeomraade. Til at foretage Registreringen var valgt Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek Albert Fabritius, som i 1940 paabegyndte Arbejdet i Nationalmuseet og Botanisk Museum; Resultatet heraf er meddelt i sidste Aars Beretning. Det er lykkedes med de beskedne Pengemidler, der har staaet til Raadighed, at lade Hr. Fabritius under en Maaneds Orlov fra Biblioteket i Efteraaret fortsætte det i Botanisk Museum i 1940 paabegyndte Arbejde. Han er herved naaet et godt Stykke videre med Registreringen af Museets store og betydningsfulde Manuskript- og Brevsamling, men den er dog endnu langtfra ført til Ende. Af

den almindelige Brevsamling, der omfatter 79 Kapsler, hvoraf de ti blev færdigbehandlet i 1940, er i Fjor yderligere 46 blevet gjort færdige, saa at der endnu foruden flere Specialsamlinger resterer 23 Kapsler. Ialt har Hr. Fabritius under den sidste Registrering behandlet 5,487 Breve, som er fortegnet paa 845 Sedler.

Regnskabet for 1941 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1940	1.147 Kr. 71 Øre	
Renter for 1941	34 - 10 -	
		1.181 Kr. 81 Øre

Udgift:

Sekretærløn	400 Kr. 00 Øre	
Honorar til Bibliotekar Fabritius	444 - 00 -	
Vikargodtgørelse for — —	150 - 00 -	
		994 Kr. 00 Øre
Rest at overføre		187 Kr. 81 Øre

Marts 1942.

H. O. Lange. Aage Friis.
Formand.

Hans Ræder.

II.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1941.

I det forløbne Aar er i Udvalget indtraadt Hr. Hofjægermester A. F. H. Castenschiold, Borreby.

En særlig Opgave har Kommissionen i Tilknytning til tidligere Overvejelser og Forhandlinger i det forløbne Aar optaget ved Initiativ til Sikring af værdifulde ældre Handelshuses eller

tilsvarende Erhvervsinstitutioners Arkiver. Forskellige Forhold, særlig den meget store Pladsmangel, har hindret Statens Arkiver i i større Udstrækning at sikre de Erhvervsarkiver rundt om i Landet, som, dog ikke i meget stort Tal, er opbevaret og gaar saa langt tilbage som til Tiden før eller omkring Begyndelsen af det 19. Aarhundrede. Slige Erhvervsarkiver vil ofte være meget store; de indeholder i Reglen en Mængde Papirer, saasom Regnskabsbilag etc., der uden Skade kan tilintetgøres, men indeholder ogsaa Kildestof af megen erhvervshistorisk og almindelig økonomisk historisk Interesse. Desuden findes i disse Arkiver foruden de egentlige Forretningspapirer, der bør bevares, saasom Hovedbøger, Kopibøger, betydningsfulde Brevvekslinger med Ind- og Udland, ofte Familiekorrespondancer og Optegnelser, der, naar vedkommende Slægt har spillet en betydelig Rolle, har lokalhistorisk, almindelig politiskhistorisk eller kulturhistorisk Værdi.

Spørgsmaalet om Sikring af saadanne Handelsarkiver eller tilsvarende Forretningsarkiver har ofte været Genstand for Drøftelse, og Planer været fremme om Oprettelsen af et særligt Handels- eller Erhvervsarkiv, i de senere Tider i Forbindelse med Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg eller det nyoprettede Erhvervsfakultet ved Universitetet i Aarhus. Kommissionen har lejlighedsvis kunnet sikre efterladte Papirer, der belyser betydende danske Forretningsmænds historiske Indsats, saaledes Philip W. Heymans, D. B. Adlers og Familien Melchiors Arkiver. Spørgsmaalet om en videregaaende Skildring af mere udprægede Forretningsarkiver ved Kommissionens Medvirken rejstes i Sommeren 1941 ved Henvendelse om to store Handelsarkiver, de gamle Vendsysselske Handelshuse Nielsens og Olesens samt Skudehandler Axel Rosenkrantz Segelckes Arkiv, der midlertidig var henlagt i Hjørring Museum, og Vardefirmaet J. W. Palludans Arkiv, der beroede hos Firmaets sidste Indehaver, Grosserer J. F. Lasson i Varde. Efter Undersøgelse af paagældende Arkiver, Forhandling med Ejerne, med Rigsarkiv, Landsarkiv og andre Interesserede har Kommissionen medvirket til en Ordning, hvorved de to Arkiver dels er, dels i Løbet af den nærmeste Tid vil blive midlertidig henlagt, og foreløbig ordnet og registreret i Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg. De vil derved være tilgængelige for den erhvervshistoriske Forskning, indtil endelig Afgørelse træffes om Anbringelsen af disse og andre lignende

større Samlinger enten i et særlig oprettet Erhvervsarkiv eller, saafremt den nuværende Pladsmangel i Statens Arkiver afhjælpes, og Forholdene iøvrigt gør det ønskeligt, i Rigsarkivets Hovedarkiv eller dets Landsarkiver. Ved pekuniær Understøttelse fra interesseret privat Side er det blevet muligt for Kommissionen at optage denne vigtige Opgave.

Af Godsarkiver er foreløbig undersøgt det store Godsarkiv paa Svenstrup, tilhørende Hr. Baron Chr. Wedell-Neergaard, og tidligere tildels registreret paa Foranledning af Baron Joachim Wedell-Neergaard (1862—1926) og delvis udnyttet i de af ham udgivne godshistoriske og familiehistoriske Arbejder.

Registreret er et omfattende Supplement til det fra Lerchenborg tidligere afleverede Godsarkiv bestaaende bl. a. af Jordebøger, Regnskabsbøger, Arbejdsjournaler, Kopibøger etc. samt 1 Jordebog vedr. Baroniet Løvenborg og en Del Sager vedr. Holbæk Amts økonomiske Selskab 1816—95 m. m.

Registreret er ligeledes et Godsarkiv fra Borreby ogsaa indeholdende diverse Kort og Sager fra andre Godser, især Basnæs, ligesom der fra Nysø er modtaget et Supplement til det tidligere afleverede Godsarkiv.

Ved venlig Imødekommenhed fra Hr. Godsejer, cand. jur. Constantin Brun, Skullerupgaard, er en stor Mængde Papirer vedr. Familien Brun blevet ordnet og registreret. Det drejer sig især om Papirer efterladt af Constantin Brun (1746—1836) og Friederike Brun f. Münter (1765—1835) og Medlemmer af deres Efterslægt. Hovedmassen af disse Papirer, der supplerer tidligere i Det kgl. Bibliotek og Rigsarkivet henlagte Familiepapirer, vedrører Constantin Brun og Friederike Brun samt Ida Bombelles, f. Brun (1792—1857), men ogsaa adskillige Papirer vedrørende senere Medlemmer af Slægten, saaledes Amtmand P. Fritz C. Brun (1813—1888). Det er Ejeren, Hr. Godsejer Constantin Bruns Hensigt at sikre disse nu registrerede og ordnede Papirer paa mest passende Maade.

Kunstmaler Sven Schou og Enkefru Ingeborg Dalgas f. Schou har til Rigsarkivet overdraget Etatsraad Philip Julius Schous (1838—1922) efterladte Papirer. Deriblandt findes en stor Samling Breve, Skrivekalendere og andre Optegnelser samt Dokumenter vedr. forskelligartede Institutioner og Foretagender, bl. a. Udstillingen 1888, hvormed Philip Schou havde at gøre.

Med Hjørring Museum er, som ovenfor nævnt, forhandlet om de i Museet foreløbig opbevarede Vendsysselske Handelsarkiver, der ved interesseret Bistand af Hr. Museumsbestyrer Tandlæge Holger Friis er overdraget til Sikring, foreløbig i Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg, se nedenfor.

En Del i Holbæk Museum henliggende Arkivalier er ved Kommissionens Foranstaltning og velvillig Bistand af Hr. Museumsleder Kommunelærer Albert Thomsen ordnet og registreret. En dèr forefunden Tillysningsbog for Ærøskøbing Kirke er overdraget til Landsarkivet i Odense, og om Sikringen af adskillige af de øvrige Arkivalier føres Forhandlinger med Museets Bestyrelse.

Alle de i Varde Museum opbevarede Arkivalier vil efter Forhandling med Museets Bestyrelse blive registreret og eventuelt efter nærmere Beslutning blive deponeret i de Statsarkiver, hvor de maatte høre hjemme.

Kommissionen har destoværre uden Held søgt at sikre Konsul Chr. Cloos' (1863—1941) Frederikshavn, Forretningsarkiv; dette er efter testamentarisk Bestemmelse blevet tilintetgjort.

Fra fhv. Sognepræst J. N. I. Hatting er modtaget til Ordning og Registrering en større Pakke Breve vekslede mellem Generalmajor, tidligere Hofchef August F. N. Krohn (1782—1856) og hans Slægtninge i Danmark, efterladt af afdøde Fru Marie Hauch f. Gundersen (1850—1941).

Eftersøgning af Digteren Professor Carsten Hauchs (1790—1872) efterladte Papirer er foretaget, ligesom af Papirer efterladt af Amtmand Justitsminister Kammerherre Eugenius S. E. Heltzen (1818—98). De sidstnævnte Heltzenske utvivlsomt betydningsfulde Papirer er vistnok tilintetgjort af hans nu afdøde Sønner, Landvæsenskommissær Heltzen og Herredsfoged S. A. J. Heltzen.

Ved Forhandling med fhv. Skolebestyrerinde Frk. Karen Johansen, Holstebro, er sikret Overdragelse til Rigsarkivet af Valgmenighedspræst Morten Larsens (1851—1936 Papirer og Optegnelser.

Foranstaltninger er trufne til Sikring af Borgmester Jakob Marstrands (1848—1935) og andre Marstrandske Papirer.

Undersøgelser er foretaget efter Pastor H. C. D. Müllers (1835—1902) efterladte politiske Papirer og Optegnelser.

Eftersøgning med negativt Resultat er foretaget af Gaardejer Landbrugsminister Kr. Pedersens (1857—1927), Lærer og Folketingsmand Karl Lauritsen Fogtmanns (1847—1907) og Købmand i Holbæk Anders Larsens (d. 1926) Papirer).

I en Række Tilfælde har Kommissionen efter paagældende Arkivbesidderes Ønske ydet sin Medvirken til, at Brevsamlinger, hele Arkiver eller Grupper af Arkivalier som Deposita eller Ejendom er blevet overgivet til Rigsarkivet, Landsarkiverne og forskellige Institutioner, deriblandt flere ovenfor i denne eller i de tidligere Beretninger nævnte.

Rigsarkivet har saaledes modtaget:

1) 1 Pakke Castenschioldske Privatarkivalier fra Hofjægermester A. F. H. Castenschiold, Borreby.
2) Justitsraad, kst. Herredsfoged Jacob Christensens (1830—1914) Papirer; Ejer: Hr. Overingeniør P. V. Christensen.
3) Fabrikant Philip W. Heymans (1837—93) Papirer; Ejer: Hr. Grosserer Aage Heyman.
4) Familiepapirer efterladt af Handelshusene Nielsen og Olesen, Vendsyssel, ved Direktør Chr. H. Olesen.
5) Pastor Otto Rosenstands (1861—1929) Papirer; Ejer: Hr. Gaardejer Tage Rosenstand.
6) Forhandlingsprotokol fra St Eulaliæ Præsteconvent, Falster 1919—39, ved Stiftsprovst Johs. Fog-Petersen.
7) Etatsraad Philip Julius Schous (1838—1922) Papirer; Ejer: Hr. Kunstmaler Sven Schou.
8) Professor S. P. L. Sørensens (1868—1939) Papirer; Ejer: Fru Professorinde Margrethe Sørensen.
9) Originaloptegnelse af Folketingsmand Herman Trier (1845—1925); Ejer: Pastor Even Marstrand.
10) Brev fra Baron Joachim Wedell-Neergaard (1862—1926) til Proprietær I. A. Lemming; Ejer: Fru Dagmar Lemming.
11) Gehejmearkivar C. F. Wegeners (1851—1930) biografiske Antegnelser om Paul Christian Stemann og Christian Ludvig Stemann; Ejer: Frk. Marie Rosenørn.

Landsarkivet for Sjælland har modtaget:

1) Godsarkivalier fra Borreby (Sorø Amt); Ejer: Hr. Hofjægermester A. F. H. Castenschiold.

2) Supplement af Godsarkivalier fra Lerchenborg (Holbæk Amt); Ejer: Hr. Hofjægermester P. A. Lund, Lerchenborg.
3) Godsarkivalier fra Nysø (Præstø Amt); Ejer: Frk. Stampe.

Landsarkivet for Fyn har modtaget:

1) Tillysningsbog fra Ærøskøbing 1869 ff.; Ejer: Holbæk Museum.

Landsarkivet for Nørrejylland har modtaget:

1) Nogle Godsarkivalier vedr. Julianelyst (Aarhus Amt); Ejer: Hr. Hofjægermester P. A. Lund, Lerchenborg.

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg har modtaget:

1) 1 Kasse ældre Fotografier fra Hr. Hofjægermester A. F. H. Castenschiold, Borreby.

Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab har modtaget:

1) Dele af Professor S. P. L. Sørensens (1868—1939) Papirer.

Teatermuseet har modtaget:

1) 1 Brev fra Jenny Lind til Fru Bournonville 1873; Ejer: Hr. Arkitekt Otto Valentiner, Mesinge.

Kommissionen har i 1941 raadet over et Beløb paa 8.460,08 Kr. Fra Videnskabernes Selskab er modtaget Kr. 800,00. Fra Carlsbergfondet Kr. 2.000,00 og som Bevilling paa Finansloven Kr. 3.000,00. Renter har udgjort Kr. 32,62, og fra 1940 har den haft en Kassebeholdning Kr. 427,46. Som Refusion for Ordning af Ivar Berendsens Arkiv 1.200,00 Kr. og til Ordning og Registrering af Handelsarkiver fra privat Side 1.000,00 Kr.

Udgifterne har beløbet sig til 7.319,53 Kr., Sekretærhonorar 800 Kr., til Afskrivninger, Transport af Arkivalier, Indbinding,

Telefon, Porto, Papir, Reolindkøb m. m. er medgaaet Kr. 1.032,03, til Tilsyn med Ordningsarbejder 400 Kr., til Rejser, Ordning og Registrering Kr. 5.087,50.

Aaret 1941 sluttede med en Kassebeholdning paa Kr. 1.140,54.

København i Marts 1942.

AAGE FRIIS.

H. O. LANGE. AXEL LINVALD. POUL NØRLUND.

R. ROSENDAL.

III.

„Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand".

Beretning for 1941

afgivet af Martin Knudsen, Formand i Bestyrelsen.

»Lundehave« har været beboet af Professor, Dr. phil., litt. & jur. Otto Jespersen.

Uddrag af Regnskabet.

Indtægt.

Renter af Obligationer og Bankbeholdning	I alt Kr.	15.607,75

Udgift.

Henlæggelse til Reservefondet	Kr.	2.556,02
Andre Udgifter	-	13.067,83
	Kr.	15.623,85
Fradrag (Forbrugt af Dispositionsfondet)	-	16,10
	I alt Kr.	15.607,75

Aktiver pr. 31. December 1941.

Ejendommen »Lundehave« Ejendomsskyld	Kr.	95.000,00
Indbo og Inventar	-	12.109,60
5 % Genforeningsobligationer af Paalydende	-	300.000,00
Reservefond	-	18.158,49
Dispositionsfond	-	0,00
Beløb, hvorover der er disponeret	-	811,91
Marts 1942.	I alt Kr.	426.080,00

IV.

„Emil Herborg's Legat"

Beretning for 1941.

I 1941 er udbetalt fire Legatportioner, hver paa 150 Kr. maanedlig, til:

Cand. mag. Olaf Schmidt	i	3	Maaneder (Jan.-Marts)
Cand. mag. N. O. Lassen	i	12	—
Mag. sc. Ole Hammer	i	12	—
Mag. sc. Mogens Køie	i	12	—
Cand. mag. Mogens Rudkjøbing	i	9	— (April-Dec.)

Regnskabsoversigt for 1941.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	Kr. 2.505,31	Udbetaling af 4 Legatportioner	Kr. 7.200,00
Renter af Obligationer	- 8.700,00	Udbetalt i Henhold til Fundatsens § 8	- 600,00
Renter paa Kontrabog	- 66,30	Administration	- 367,48
	Kr. 11.271,61	Kassebeholdning	- 3.104,13
			Kr. 11.271,61

Formue pr. 31. December 1941.

4½ % Obligationer, nom.	Kr. 60.000,00
5 % Obligationer, nom.	- 120.000,00
Kassebeholdning	- 3.104,13

Paa Bestyrelsens Vegne

MARTIN KNUDSEN.

Revisionspaategning:

Regnskabet er revideret af undertegnede Revisorer i Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Vi har efterset Beholdningerne og fundet Regnskabet og Beholdninger i Orden.

København, den 19. December 1941.

D. LA COUR. POUL NØRLUND.

V.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum.

Beretning for 1941.

Etymologicum.

Udgiver: Fru Dr. phil. Ada Adler.

Bearbejdelsen af Bogstaverne E til midt i M er afsluttet, og det meste af den reviderede Tekst er maskinskrevet. Trykfærdigt Apparat til B—Z er udarbejdet.

Hesychios.

Udgiver: Prof. Dr. Kurt Latte, Hamburg.

Saa vidt vides, er Bearbejdelsen af andet Bind (indtil Bogstavet M inclusive) i Hovedsagen afsluttet; men da det i den sidste Del af Aaret ikke har været muligt at komme i Forbindelse med Udgiveren, kan nøjere Oplysninger ikke gives.

København i Februar 1942.

Ada Adler. Hans Ræder.
Kr. Sandfeld.

VI.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog.

Beretning for 1941.

Arbejdet er stadig stærkt hindret af Krigstilstanden. Det store Materiale er bragt i Sikkerhed og kan kun med stort Besvær benyttes. De yngre Medarbejdere er ved Fronten. Der er arbejdet videre med Fremstilling af Manuskript, og saadant foreligger nu til flere store Hæfter; men Forholdene har ikke tilladt Trykning

og Udsendelse af noget Hæfte i Aarets Løb. Der er arbejdet videre paa den fuldstændige Tegnliste. Aarets Arbejde har i væsentlig Grad hvilet paa vor Udsending, Mag. art. W. Erichsen, der alene udfører den vidtløftige autograferede Fremstilling af det trykfærdige Manuskript, der udgives i Manultryk. Mag. Erichsen har i Aarets Løb udgivet et nyt Bind af sine Demotiske Læsestykker med vigtige Bidrag til ægyptisk Lexikografi.

København i Maj 1942.

H. O. Lange. Johs. Pedersen.
Formand.

VII.

Kommissionen for den nye Ducange.

Beretning for 1941.

1. Der er i 1941 fortsat med Ekscerperingen af middelalderlige latinske Tekster, fortrinsvis Diplomer. Desuden har man fortsat Ekscerperingen af den retshistoriske Litteratur med Henblik paa de i denne forekommende Forklaringer paa techniske Udtryk. Ekscerperingen har i det forløbne Aar været overdraget Dr. Adam Afzelius, Dr. Gustav Hermansen og Cand. mag. Tage Bentzen.

2. Der er udarbejdet Prøveartikler paa Grundlag af det danske Materiale for Opslagsordene A(B) — ABYSSUS.

3. Generalalfabetet omfatter pr. 1. Januar 1942 et Antal af 85.884 Sedler, idet der i 1941 er blevet ekscerperet 5.387 Sedler, der sammenlagt med det pr. 1. Januar 1941 foreliggende Materiale (80.497 Sedler) giver det anførte Tal.

4. Det til Ekscerperingen i 1941 anvendte Beløb har været 1.346 Kr. 75 Øre.

5. Der har til Carlsbergfondet været indgivet et Andragende om Bevilling til foreløbig Redaktion af det danske og islandske Materiale; i Andragendet var nævnt, at det var Hensigten at ind-

arbejde det svenske Materiale, saa snart Forholdene tillod det. Fondets Direktion kunde imidlertid ikke imødekomme dette Andragende, bl. a. under Henvisning til, at det danske Diplomatarium ikke var afsluttet.

Regnskabet for 1941 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1940	2.138	Kr. 77	Øre.
Bidrag fra Carlsbergfondet	1.200	- 00	-
Renter for 1941	38	- 65	-
	3.377	Kr. 42	Øre.

Udgift:

Honorar	1.200	Kr. 00	Øre.
Ekscerperingsudgifter	1.200	- 00	-
Administrationsudgifter	16	- 70	-
Saldo	960	- 72	-
	3.377	Kr. 42	Øre.

København og Aarhus, i Marts 1942.

Erik Arup. Franz Blatt.

Poul Nørlund. Hans Ræder.

VIII.

Beretning for 1941 fra Selskabets Sekretariat.

Ved Fuldmægtig A. Lomholt.

Sekretariatet har i det forløbne Aar udført det sædvanligt forekommende Arbejde med Korrespondance, Tilrettelæggelse af Møder o. l. og har desuden beskæftiget sig med de i det følgende nævnte Opgaver. Ligesom i de foregaaende Krigsaar har Sekre-

tariatets Virksomhed, især overfor Udlandet, været stærkt paavirket af Krigssituationen.

Publikationer. I Begyndelsen af Aaret 1941 assisterede Sekretariatet under Redaktørembedets Vakance ved Udgivelsen af Selskabets Publikationer. Det samme har været Tilfældet, efter at Professor L. L. Hammerich i April valgtes til Selskabets Redaktør. — Sekretariatet har redigeret Oversigt over Selskabets Virksomhed i Aaret Juni 1940—Maj 1941, der omfatter 267 Sider, og som blandt andet indeholder en Fortegnelse over Selskabets Publikationer 1936—1940 incl.

Oplaget af Publikationer. De tidligere udførte Fortegnelser over Oplagets Størrelse, hvori man til enhver Tid har Overblik over Salg og Rest af hver enkelt Publikation, er ført à jour.

Clichéer. Alle nye tilkomne Clichéer er indført paa de i 1940 udførte Fortegnelser. Der er foretaget en Del Udlaan.

Arkivet. De i Aarets Løb ind- og udgaaede Skrivelser m. m. er ordnet og henlagt. Beretning om Selskabets Møder er indført i Forhandlingsprotokollen, og Kortregister hertil er ført. Fuldmægtig Lomholt har lejlighedsvis assisteret ved Undersøgelser af Brevskaber o. l. i Arkivet. I øvrigt har hans Arbejde været præget af Forarbejderne til en eventuel Publikation i Anledning af Selskabets Jubilæum i November 1942. Idet det formodedes, at en saadan Publikation skulde udføres af en Historiker, var Arbejdet med Arkivet af en samlende og tilrettelæggende Karakter. Da det imidlertid i Sommerens Løb viste sig umuligt at faa udført en historisk Bearbejdelse af Arkivmaterialet, stillede Fuldmægtigen efter Sekretærens Ønske Forslag til Udarbejdelsen af en Publikation, der nærmest maatte være at betragte som en Materialesamling, der senere kunde anvendes til en historisk Bearbejdelse. Samtidig koncentreredes Arbejdet dels om en Fuldendelse af de manglende eller mangelfulde Registre til de ældre Forhandlingsprotokoller, en Registrering der nu spænder over Tidsrummet 1742—1847 incl., dels om en Sammenarbejdelse af det foreliggende Arkivmateriale efter den skitserede Plan. Det sidstnævnte Arbejde tilses af et Udvalg bestaaende af Sekretæren, Redaktøren og Professor Aage Friis.

Til Arkivet er i Aarets Løb erhvervet: »Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den Kgl. Samling«, København 1791; end-

videre et af Selskabets Medlem Professor Georg Fr. Ursin til Selskabet indsendt Manuskript »Den Barkerske Komettavle beregnet for hvert Minut af den sande Anomalie« 1825, samt et af Selskabet belønnet Prisskrift af dets udenlandske Medlem Dr. Marcus Elieser Bloch, Berlin »Abhandlung von der Erzeugung der Eingeweidewürmer und den Mitteln wider dieselben«, Berlin 1782.

Udsendelse af Frieksemplarer. Nogle Forfattere af Selskabets Publikationer har i 1941 anvendt Sekretariatets Assistance ved Udsendelsen af Frieksemplarer. I Løbet af Aaret udsendtes c. 1425 Eksemplarer; Udgift til Porto har beløbet sig til c. 430 Kr., til Emballage o. l. c. 100 Kr., ialt c. 530 Kr.

Bytteforbindelser. I Aaret 1941 har Selskabet indgaaet 4 nye Bytteforbindelser, og 1 Forbindelse er udvidet. Nogle Anmodninger om Forbindelse er afslaaet, og andre er paa Grund af Krigsforholdene henlagt til senere Afgørelse. Ved Aarets Udgang var Antallet af Modtagere af Selskabets Publikationer 504 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., deraf 56 indenlandske.

Udsendelsen af Selskabets Publikationer, der er foretaget af Sekretariatet, er sket dels direkte gennem Postvæsenet, dels gennem de internationale Centraler, som Selskabet har Forbindelse med.

I Aaret 1941 er følgende Publikationer udsendt: Oversigt 1940—41; Hist.-fil. Medd. XXVII, 1, 3—5; XXVIII, 1—2; XXIX, 1; Math.-fys. Medd. XVIII, 6—7, 9—13; XIX, 1—8; Biol. Medd. XV, 10; XVI, 1—9; Hist.-fil. Skrifter I, 3; Biol. Skrifter I, 3—4; II, 1.

Af disse, samt enkelte reklamerede Publikationer, er udsendt til Medlemmer og Institutioner:

1. Danmark	1332 Pk.	688 kg	Porto	Kr. 318,30
2. Lande uden Centraler	1346 »	725 »	»	» 1165,10
3. Lande med Centraler	1691 »	794 »	»	» c. 185,00
Ialt udsendt 1941	4369 Pk.	2207 kg	Porto	Kr. c. 1668.40

Til danske Medlemmer og Institutioner er Udsendelse af Selskabets Publikationer sket straks efter Udgivelsen, til alle andre Adressater 10 Gange i Aarets Løb.

I Bytte for de udsendte Publikationer har Selskabet fra c. 175 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., dels For-

bindelser, dels andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget c. 370 forskellige Tidsskrifter, Beretninger, Aarbøger, Dissertationsrækker m. m. i et Antal af c. 3000 Bind og Hefter, mod c. 2800 i 1940, 5650 i 1939, 5650 i 1938 og 6500 i 1937.

Som Følge af Krigen er de fra Bytteforbindelserne indkomne Publikationer modtaget meget uregelmæssigt, og en stor Del af Forbindelserne har suspenderet deres Udsendelser. Udsendelsen af Selskabets Publikationer er for en Del Landes Vedkommende foregaaet planmæssigt. For de resterende Landes Vedkommende er Publikationerne henlagt, til roligere Forhold indtræffer. Efter Registrering i Sekretariatet og Fremlæggelse i Selskabets Møder er alle de indkomne Publikationer afgivet til Bibliotekerne.

Service des Échanges Internationaux. Der er ikke i det forløbne Aar indledt Forbindelse med nye Centraler. Derimod har Krigen medført Ændringer vedrørende Forsendelsen til flere af de hidtil bestaaende Centraler. Forbindelse med Holland og Belgien optoges atter i Maj 1941. Forbindelse med Centralerne i Frankrig, Spanien, Canada og U. S. A. har været suspenderet hele Aaret, med Centralerne i Letland og Rusland siden Juni 1941. Naar det har været muligt, er Publikationer, modtaget til Fordeling gennem de nævnte Centraler, videresendt direkte til Adressaterne gennem Postvæsenet. Forsendelserne er afgaaet til Udlandet 10 Gange i Aarets Løb. Publikationer, der er modtaget i Selskabet inden den 25. i en Maaned, er som Regel afsendt til Centralerne i Begyndelsen af den følgende Maaned.

I Aaret 1941 afsendte Sekretariatet 25 Kasser og 67 Pakker, indeholdende c. 3600 Pakker, Vægt c. 2810 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1940 var 27 Kasser og 70 Pakker, indeholdende c. 4086 Pakker, Vægt c. 2842 kg brutto. Nettovægten af de afsendte Publikationer udgjorde ialt 2397 kg (i 1940 2510 kg), nemlig fra en Række danske Institutioner og Personer c. 1603 kg og fra Selskabet 794 kg. Til Emballage anvendtes c. 411 kg.

Sekretariatet har i 1941 fra Udlandet modtaget 20 Kasser og 3 Pakker til Fordeling, indeholdende c. 1442 Pakker, Vægt c. 1882 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1940 var 41 Kasser og 3 Pakker, indeholdende 2433 Pakker, Vægt 3757 kg. Selskabet har heraf selv modtaget c. 252 kg brutto, medens Resten var bestemt for en Række Institutioner og Personer i Danmark. Paa

Grund af Krigen har der været betydelige Indskrænkninger i de modtagne Forsendelser.

De med Centralens Virksomhed forbundne Udgifter har i 1941 beløbet sig til:

Ved Afsendelse, Fragt	703,88 Kr.		
Porto	265,69 »	969,57 Kr.	
Ved Modtagelse, Fragt	183,24 Kr.		
Porto	80,69 »	263,93 »	
Andre Portoudgifter		39,41 »	
	Ialt	1272,91 Kr.	

Af dette Beløb 1272,91 Kr. er følgende Beløb refunderet:

Ved Afsendelse	776,70 Kr.	
Ved Modtagelse	75,40 »	
Ialt	852,10 Kr.	

Det daglige Arbejde med Udsendelsen af Selskabets Publikationer samt med Centralens Virksomhed er udført af Fru Ellen Erichsen.

Paa Grund af de vanskelige Transportforhold mellem Danmark og U. S. A. og den senere fuldstændige Lukning af Forbindelsen er den gensidige Udveksling af officielle Publikationer helt standset.

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1941—JUNI 1942

Oversigt.

Kr. Ø.

Oversigt over Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1940—Maj 1941. Med 3 Portrætter 4.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXVII:

2. Wulff, Kurt: Über das Verhältnis des Malayo-polynesischen zum Indochinesischen. 1942 ..... 12.00

BIND XXVIII:

1. Pedersen, Holger: Tocharisch vom Gesichtspunkt der indoeuropäischen Sprachvergleichung. 1941 ..... 17.00
2. Hendriksen, Hans: Untersuchungen über die Bedeutung des Hethitischen für die Laryngaltheorie. 1941 ..... 6.00
3. Erichsen, W.: Demotische Orakelfragen. 1942 ..... 3.00

BIND XXIX:

1. Hammerich, L. L.: Clamor. Eine rechtsgeschichtliche Studie. 1941 12.00

Arkæologisk-kunsthistoriske Meddelelser.

BIND III:

2. Dyggve, Ejnar: Ravennatum Palatium Sacrum. La basilica ipetrale per cerimonie. Studii sull'architettura dei palazzi della tarda antichità. 1941 ..... 9.00

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XIX:

7. Pedersen, Peder: Die Librationsellipsen um die Dreiecks-librationspunkte im allgemeinen Dreikörperproblem. 1941 .. 2.50
8. Brønsted, J. N.: On the Concept of Heat. 1941 ..... 4.00

Kr. Ø.

9. NØRLUND, IB: Undor Representation of the Five-dimensional Meson Theory. 1942 ..... 2.50
10. CHANG, T.-S.-: Properties of Mesons described by a Pseudoscalar Wave-function. 1942 ..... 2.00
11. WEBER, SOPHUS: Über den Einfluss des Akkommodationskoeffizienten auf die Wärmeleitung und Radiometerkraft in Gasen. 1942 ..... 3.50
12. HJELMSLEV, JOHANNES: Einleitung in die allgemeine Kongruenzlehre. Dritte Mitteilung. 1942 ..... 4.00

BIND XX:

1. FABRICIUS-BJERRE, FR.: Über geschlossene Kurven $(n+1)$-ter Ordnung im $\Re^n$ mit einer Anwendung auf ebene Kurven der konischen Ordnung 5 und 6. 1942 ..... 2.00
2. BOHR, HARALD: Über das Koeffizientendarstellungsproblem Direchletscher Reihen. 1942 ..... 1.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XVI:

4. NIELSEN, E. STEEMANN: Über das Verhältnis zwischen Verwandtschaft und Verbreitung von Organismen in Beziehung zu ökologischen Studien auf Grundlage der Verbreitung. 1941 1.50
8. HEVESY, G., HAHN, L. and REBBE, O.: Circulation of Phosphorus in the Frog. With a Note on the Circulation of Potassium. 1941 2.50
9. JENSEN, AD. S.: On the Subspecies and Races of the Lesser Sand Eel (*Ammodytes Lancea* S. Lat.). A Contribution to the Discussion of the Species Problem in Fishes. 1941 ..... 2.00

BIND XVII:

1. ZEUTHEN, ERIK: The Ventilation of the Respiratory Tract in Birds. 1942 ..... 3.00
4. JENSEN, AD. S.: Two New West Greenland Localities for Deposits from the Ice Age and the Post-glacial Warm Period. 1942 2.50
5. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 1. Porphyridiales, Bangiales, Nemalionales. 1942 ..... 5.50
6. HAGERUP, O.: The Morphology and Biology of the *Corylus*-Fruit. 1942 ..... 2.50

Historisk-filologiske Skrifter.

BIND I:

3. SANDER-HANSEN, C. E.: Über die Bildung der Modi im Altägyptischen. 1941 ..... 10.00

Arkæologisk-kunsthistoriske Skrifter.

BIND I:

Kr. Ø.

1. MATHIASSEN, THERKEL; DEGERBØL, MAGNUS og TROELS-SMITH, J.: Dyrholmen, en Stenalderboplads paa Djursland. Mit deutschen Zusammenfassungen. 1942 ..... 25.00

Biologiske Skrifter.

BIND II:

1. BÖCHER, TYGE W.: Beiträge zur Pflanzengeographie und Ökologie dänischer Vegetation. I. Über die Flechtenheiden und Dünen der Insel Läsö. With an English Summary. 1941 .... 4.00
2. SØRENSEN, THORVALD: Untersuchungen über die Therophytengesellschaften auf den isländischen Lehmflächen (»*flags*«). 1942 3.00

Ny, uforandret Udgave.

SKRIFTER, NATURV. OG MATH. AFD. 8. V. 2.

ORLA-JENSEN, S.: The Lactic Acid Bacteria. 1919. Second Edition. 1942 ..... 30.00

Résumé.

Au cours de l'année 1941—42 l'Académie a perdu trois de ses membres nationaux, savoir: M. P. O. Pedersen, professeur d'électrotechnique et recteur de l'École polytechnique de Danemark, M. Valdemar Vedel, ancien professeur de littérature universelle à l'Université de Copenhague, et M. D. B. la Cour, directeur de l'Institut de Météorologie de Copenhague. De plus, l'Académie a perdu quatre de ses membres étrangers, savoir: M. Henri Lebesgue, professeur de mathématiques au Collège de France, Paris, M. Walter Nernst, professeur de chimie physique et directeur de l'Institut de Physique de Berlin, M. Henri Auguste Omont, conservateur au département des Manuscrits de la Bibliothèque Nationale à Paris, et M. Charles Émile Picard, ancien professeur d'analyse supérieure à la Faculté des Sciences de Paris.

Dans sa séance du 10 avril 1942, l'Académie a reçu deux nouveaux membres nationaux dans la Section des Lettres, savoir: M. Axel E. H. Nielsen, professeur d'économie politique à l'Université de Copenhague, et M. Paul V. Rubow, professeur de littérature universelle à l'Université de Copenhague.

L'Académie compte à la fin de l'année (mai 1942) 67 membres nationaux et 120 membres étrangers. Sur ces nombres, 28 membres nationaux et 50 membres étrangers appartiennent à la Section des Lettres et 39 membres nationaux et 70 membres étrangers à la Section des Sciences.

M. Johs. Pedersen a été élu président de la Section des Lettres pour les années 1942—45.

M. MARTIN KNUDSEN a été réélu secrétaire pour les années 1942—47.

M. POUL JOHS. JØRGENSEN a été élu membre de la Commission des fonds pour les années 1942—46.

M. D. B. LA COUR a été réélu commissaire des comptes pour les années 1942—44.

M. O. B. BØGGILD a été réélu commissaire suppléant des comptes pour les années 1942—44.

M. POUL TUXEN a été réélu membre du Conseil d'administration de la Fondation Carlsberg pour les années 1942—52.

L'Académie a tenu 15 séances, dans lesquelles ont été faites les communications suivantes:

$^{3}/_{10}$ 41. M. J. N. BRØNSTED: *On the Concept of Heat* (M*).[1]

— M. NIELS BOHR présente: *Tsung-Sui-Chang: Properties of Pseudoscalar Mesons* (M*).

$^{17}/_{10}$ 41. M. AUGUST KROGH présente: *The Comparative Physiology of Respiratory Mechanisms.*

— Le même fait un exposé de la *respiration des oiseaux* sur la base d'études faites par *E. Zeuthen.*

— M. VILHELM GRØNBECH présente ses travaux sur *le Christianisme comme religion hellénistique.*

$^{31}/_{10}$ 41. M. H. O. LANGE présente: *W. Erichsen: Demotische Orakelfragen* (M*).

— M. BØRGE JESSEN: *Le mouvement moyen et la distribution des zéros des fonctions analytiques presque-périodiques.*

$^{14}/_{11}$ 41. M. L. L. HAMMERICH présente: *Clamor. Eine rechtsgeschichtliche Studie* (M*).

— M. A. W. LANGSETH: *Instruments pour l'étude de l'effet Raman des fluides* (M).

$^{28}/_{11}$ 41. M. CHR. BLINKENBERG présente la deuxième partie de l'ouvrage sur les fouilles archéologiques de la Fondation Carlsberg dans l'île de Rhodes: *Lindos II.*

— M. G. HEVESY: *L'action des rayons X sur les sarcomes* (M).

[1] L'apposition d'un (M) ou d'un (S) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion dans les *Meddelelser* ou dans les *Skrifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

$^{12}/_{12}$ 42. M. NIELS BOHR: *Analyse et synthèse en physique atomique* (M).

— M. EINAR BIILMANN présente: *E. Biilmann* et *E. Egelund Pedersen: Recherches sur la racémisation V.*

$^{16}/_{1}$ 42. M. JOHS. HJELMSLEV: *Des courbes monotones dans l'espace.*

— M. VILHELM GRØNBECH présente un travail sur *la civilisation et la religion grecques.*

$^{30}/_{1}$ 42. M. HOLGER PEDERSEN: *Les notes posthumes de Vilhelm Thomsen sur le lycien.*

$^{13}/_{2}$ 42. M. J. LINDHARD présente: *Fritz Buchthal* et *J. Lindhard: La transmission des impulsions des nerfs aux fibres musculaires.*

— M. S. ORLA-JENSEN: *Principes de la systématique des bactéries, spécialement des bactéries d'acide lactique.*

$^{27}/_{2}$ 42. M. D. B. LA COUR: *Recherches sur le magnétisme terrestre.*

— M. HANS RÆDER: *Tendances morales au IIIe siècle.*

$^{13}/_{3}$ 42. M. FRED. POULSEN présente: *From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptothek III.*

— M. J. LINDHARD présente: *Fritz Buchthal: The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation* (M).

— M. J. A. CHRISTIANSEN présente: *J. A. Christiansen* et *J. C. Gjaldbæk: De la formation d'esters d'acide formique par l'oxyde de carbone et l'alcool* (M).

$^{27}/_{3}$ 42. M. AD. S. JENSEN: *Deux nouvelles localités de dépôts de la période glaciaire et de la période chaude postglaciaire dans le Groenland occidental* (M*).

$^{10}/_{4}$ 42. M. EJNAR DYGGVE présente: *Kurzer, vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen im Palastviertel von Thessaloniki, Frühjahr 1939.*

— Le même: *Rapport provisoire sur les fouilles pratiquées par le Musée National dans le tertre funéraire royal sud de Jelling en 1941.*

$^{24}/_{4}$ 42. M. OTTO JESPERSEN présente: *A Modern English Grammar on Historical Principles, Vol. VI (Morphology).*

$^{8}/_{5}$ 42. M. ELIS STRÖMGREN: *Aperçu sommaire des résultats des calculs numériques dans le domaine du problème des trois corps* (M).

— Le même: *Quelques mots sur la position cosmologique des comètes* (M).

$^{8}/_{5}$ 42. M. Erik Arup présente les 4 volumes parus (années 1250—98) du *Diplomatarium Danicum*.

Au cours de l'année ont été prononcés deux éloges funèbres:

$^{27}/_{3}$ 42. Éloge de M. P. O. Pedersen par M. Martin Knudsen. L'éloge est imprimé aux pages 45—49.

$^{24}/_{4}$ 42: Éloge de M. Valdemar Vedel par M. Vilhelm Andersen. L'éloge est imprimé aux pages 51—62.

L'Académie a résolu la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

K. Brünnich Nielsen: *Aperçu des astérides des dépôts sénoniens et daniens du Danemark* (S en anglais).

Tyge W. Böcher: *Beiträge zur Pflanzengeographie und Oekologie dänischer Vegetation. I. Über die Flechtenheiden und Dünen der Insel Läsö* (S*).

J. C. Jacobsen and N. O. Lassen: *Deuteron induced Fission of Uranium and Thorium* (M*).

Ib Nørlund: *Undor Representation of the Five-dimensional Meson Theory* (M*).

Peder Pedersen: *Die Librationsellipsen um die Dreieckslibrationspunkte im allgemeinen Dreikörperproblem* (M*).

Tsung-Sui-Chang: *Properties of Mesons described by a Pseudoscalar Wavefunction* (M*).

Sophus Weber: *Über den Einfluss des Akkommodationskoefficienten auf die Wärmeleitung und Radiometerkraft in Gasen* (M*).

W. Erichsen: *Demotische Orakelfragen* (M*).

Therkel Mathiassen, Magnus Degerbøl et J. Troels-Smith: *Dyrholmen, une habitation de l'âge de la pierre au Djursland* (S* en danois).

Henning Lemche: *Studien über die Flügelzeichnungen der Insekten. II. Blattoidea* (M).

Fr. Fabricius-Bjerre: *Über die geschlossene Kurven* $(n+1)$*-ter Ordnung im* $\mathfrak{R}^n$ *mit einer Anwendung auf ebene Kurven der konischen Ordnung 5 und 6* (M*).

E. Zeuthen: *The Ventilation of the Respiratory Tract in Birds* (M*).

O. Hagerup: *The Morphology and Biology of the Corylus Fruit* (M*).

FRITZ BUCHTHAL: *The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation* (M).

F. BØRGESEN: *Some Marine Algae from Mauritius III. Rhodophyceae. Part I. Porphyridiales, Bangiales, Nemalionales* (M*).

C. E. SANDER-HANSEN: *Der Begriff des Todes bei den Ägyptern* (M).

De plus l'Académie a fait paraître une nouvelle édition sans changements de S. ORLA-JENSEN: *The Lactic Acid Bacteria*, et a résolu la publication de *Acht Kapitel des Tao-tê-king*, du regretté KURT WULFF, publiée par VICTOR DANTZER.

L'Académie est entrée en relations d'échange avec le Botaniska Trädgård, *Gothembourg*, la Finska Fornminnesföreningen, *Helsingfors*, et la Württembergische Landesbibliothek, *Stuttgart*.

A l'occasion de son bi-centenaire en novembre 1942, l'Académie a résolu la publication d'un livre sur l'activité de l'Académie au cours de ces deux siècles.

La séance du 30 janvier 1942 a été consacrée à la mémoire de Vilhelm Thomsen, président de l'Académie pendant de longues années, à l'occasion du centenaire de sa naissance, le 25 janvier. S. M. le Roi assistait à la séance.

Le Conseil d'administration de la Fondation Carlsberg a déposé un Rapport pour l'année 1940—41 (voir: II p. 1—83).

La Commission pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire de Danemark a déposé un Rapport pour l'année 1941 (voir pages 70—71).

La Commission pour les recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a déposé un Rapport pour l'année 1941 (voir pages 71—77).

La Commission pour la rédaction du Corpus Lexicographorum Graecorum a déposé un Rapport pour l'année 1941 (voir page 79).

La Commission pour la rédaction du Lexique égyptien a déposé un Rapport pour l'année 1941 (voir pages 79—80).

La Commission pour la rédaction du Nouveau Ducange a déposé un Rapport pour l'année 1941 (voir pages 80—81).

Le Secrétariat de l'Académie a déposé un Rapport pour l'année 1941, contenant entre autres choses un compte rendu sur les échanges d'imprimés de l'Académie et sur le Service danois des échanges internationaux (voir pages 81—85).

Voir pages 86—88 la liste des publications issues de l'Académie pendant l'année 1941—42.

Voir en outre ci-après la table des matières et des noms (pages 95—100).

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

Afhandlinger af Ikke-Medlemmer, antages til Offentliggørelse, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 37, 39, 40, 43, 44.

Andersen, Vilh., taler Mindeord om Valdemar Vedel, 42, trykt 51—62.

Arkiv, Selskabets, 82—83.

Arup, Erik, fremlægger »Diplomatarium Danicum Bd. I—IV«, 44.

Astronomisk Observatorium, faar Ekstrasærtryk, 25, 27.

Benediktsson, Jakob, cand. mag., er til Stede som Gæst, 29.

Biilmann, Einar, forelægger Afh. i Samarbejde med E. Egelund Pedersen »Undersøgelser over Racemisering V«, 30.

Blinkenberg, Chr., fremlægger »Lindos II«, 29.

Bohr, Niels, forelægger Afh. af Dr. Tsung-Sui-Chang »Properties of Pseudoscalar Mesons«, 24; giver Medd. »Analyse og Syntese indenfor Atomfysikken«, 30. Se: Præsident.

Bonsdorff, Ilmari, Prof., Helsingfors, Selskabets udenlandske Medlem, er til Stede som Gæst, 29.

Brønsted, J. N., forelægger Afh. »On the Concept of Heat«, 23, udk., 86.

Buchthal, Fritz, Dr. med., Afh. »The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation«, forelægges, 38, opt., 40.

Budapest, Kön. Ungar. Naturwiss. Gesellschaft, 100 Aars Jubilæum, Telegram sendes, 24.

Budget for 1942, vedtages, 31, trykt 67—69.

Bytteforbindelser, indgaas, 24, 31, 37; Beretn. fra Sekretariatet, 83—84.

Böcher, Tyge W., Dr. phil., Afh. »Beiträge zur Pflanzengeographie und Oekologie dänischer Vegetation. I«, opt., 24, udk., 88.

Bøggild, O. B., genvælges til Revisorsuppleant, 42; genvælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 42.

Børgesen, F., Bibliotekar, Dr. phil., Afh. »Some Marine Algae from Mauritius. III«, opt., 43, udk. 87.

Carlsbergfondets Direktion, 20; Formanden forelægger Beretn. for 1940—41, 38, trykt II 1—83; Poul Tuxen genvælges til Medlem, 42.

Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, 20; fh. Dir. N. Hjelte Claussen genvælges som Tilforordnet, 42.

Chang, Tsung-Sui-, Dr., Afh. »Properties of Pseudoscalar Mesons« forelægges, 24, opt., 26, udk., 87.

Christensen, Arthur, træder tilbage som Klasseformand, 39, 40.
Christiansen, J. A., forelægger Afh. i Samarbejde med cand. pharm. J. C. Gjaldbæk »Om Dannelsen af Myresyreestere af Kulilte og Alkohol«, 38.
Classenske Fideicommis, Det, Selskabet lykønsker til 150 Aars Jubilæum, 39; sender Festskrift, 40.
Claussen, N. Hjelte, fh. Direktør, Dr. techn., genvælges som Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, 42.
Collstrop, A., Grosserer, Hjem for en dansk Videnskabsmand, Bestyrelse, 21; Beretn. for 1941, 40, trykt 77.
»Committee on Science and its Social Relations«, Komité, 19.
Conseil International des Unions Scientifiques, Komitéer for derunder hørende Unioner, 18—19.
Corpus Lexicographorum Graecorum, Kommission, 19; Beretn. for 1941, 36, trykt 79.
la Cour, D. B., giver Medd. »Undersøgelser af Jordmagnetismen«, 37; genvælges til Revisor, 42; afgaar ved Døden, 44.
»Danmarks Akvarium«, Medlem af Bestyrelsen, 22.
Dantzer, Victor, Forfatter, Korsør, bearbejder efterl. Arbejde af Kurt Wulff, 40.
Degerbøl, Magnus, Amanuensis, Dr. phil. Se: Mathiassen, Therkel.
Ducange, Kommission, 19; Beretn. for 1941, 43, trykt 80—81.
Dyggve, Ejnar, fremlægger »Kurzer, vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen im Palastviertel von Thessaloniki, Frühjahr 1939«, 41; giver Medd. »Foreløbig Beretning om Nationalmuseets Udgravning af den søndre Kongehøj i Jelling 1941«, 41.
Erichsen, W., mag. art., Afh. »Demotische Orakelfragen«, forelægges, 26, opt., 28, udk., 86.
Fabricius-Bjerre, Fr., »Über die geschlossene Kurven (n + 1)-ter Ordnung im $\Re^n$ mit einer Anwendung auf ebene Kurven der konischen Ordnung 5 und 6«, opt., 37, udk., 87.
Forfattereksemplarer, Selskabets Udsendelse af, Beretn. fra Sekretariatet, 83.
Frederiksborg-Museets Bestyrelse, Medlem, 20.
Friis, Aage, Medlem af Udvalg vedr. Jubilæumsskrift, 31.
Gjaldbæk, J. C., cand. pharm. Se: Christiansen, J. A.
Grønbech, Vilh., fremlægger Arbejder om Kristendommen som hellenistisk Religion, 26; forelægger Arbejde om græsk Kultur og Religion, 32.
Gæster, til Stede ved Selskabets Møder, 23, 26, 27, 29, 33, 36, 38, 39, 42.
Göteborg, Botaniska Trädgård, Bytteforb. indgaas, 24.
Hagerup, O., Dr. phil., Afh. »Om Corylus-Frugtens Morfologi og Biologi«, opt., 40, udk., 87.
Hammerich, L. L., fremlægger »Clamor. Eine rechtsgeschichtliche Studie«, 27, udk., 86. Se: Redaktør.
Helsingfors, Finska Fornminnesföreningen, Bytteforb. indgaas, 37.

HERBORG, EMIL, LEGAT, Bestyrelse, 21; Beretn. for 1941, 37, trykt 78; O. B. Bøggild genvælges til Medlem, 42.

HEVESY, G., er til Stede som Gæst, 23, 26, 27, 29, 33, 36, 38, 39, 42; giver Medd. »Røntgenstraalernes Virkning paa Sarkomer«, 29.

HIELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender Medd. om Tilskud for 1940, 24.

HISTORISK FORENING, DANSK, faar Bevilling, 31.

HJELMSLEV, JOHS., giver Medd. »Om monotone Rumkurver«, 32.

HØEG, CARSTEN, vælges til Medlem af Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«, 30.

INGENIØRFORENING, DANSK, sender Jubilæumsskrift, 39.

JACOBSEN, CARL, Brygger, Dr. phil., Krans nedlægges i Anledn. af 100-Aars Fødselsdag, 38.

JACOBSEN, J. C., Prof., Dr. phil., Afh. i Samarbejde med cand. mag. N. O. Lassen »Deuteron induced Fission of Uranium and Thorium«, opt., 24.

JENSEN, AD. S., giver Medd. »To nye vestgrønlandske Lokaliteter for Aflejringer fra Istiden og den postglaciale Varmeperiode«, 39, udk., 87.

JESPERSEN, OTTO, fremlægger »A Modern English Grammar on Historical Principles, Vol. VI (Morphology)«, 43.

JESSEN, BØRGE, giver Medd. »Middelbevægelse og Nulpunktsfordeling for analytiske næstenperiodiske Funktioner«, 26.

JUBILÆUM, SELSKABETS 200 AARS-, Skrift skal udgives, Udvalg desangaaende, 31, 82.

JØRGENSEN, POUL JOHS., vælges til Medlem af Kassekommissionen, 42.

KASSEKOMMISSIONEN, 17; forelægger Budget for 1942, 31, trykt 67—69; forelægger Regnskab for 1941, 39, trykt 63—66; H. O. Lange træder tilbage som Medlem, P. J. Jørgensen vælges, 42; N. E. Nørlund genvælges til Formand, 43.

KASSERER, SELSKABETS, 17.

KINCH, HELVIG, Malerinde, er til Stede som Gæst, 29.

KLASSEFORMÆND, Selskabets, 17; Arthur Christensen træder tilbage, 39, 40; Johs. Pedersen vælges, 41.

KLASSERNE, holder Møde, 32, 39, 40; stiller ikke Forslag om Prisopgaver, 36; Valg af Formand i hist.-fil. Klasse, 39, 40, 41.

KNUDSEN, MARTIN, taler Mindeord om P. O. Pedersen, 39, trykt 45—49; genvælges til Sekretær, 42; lykønskes ved 25-Aars Jubilæum som Sekretær, 44. Se: Sekretær.

KONGEN, HS. MAJ., overværer Møde, 32; besvarer Præsidentens Hilsen, 33.

KROGH, AUG., fremlægger »The Comparative Physiology of Respiratory Mechanisms«, 25; giver Fremstilling af mag. sc. E. Zeuthen's Undersøgelser af Fuglenes Respiration, 26.

LANGE, H. O., forelægger Afh. af mag. art. W. Erichsen »Demotische Orakelfragen«, 26; udtræder af Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«, 30; udtræder af Kassekommissionen, 42.

LANGSETH, A. W., giver Medd. »Apparaturer til Undersøgelse af Raman-effekt af Vædsker og Luftarter«, 28.

Lassen, N. O., cand. mag. Se: Jacobsen, J. C.
Lebesgue, Henri, Prof., Paris, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.
Legater. Se: Herborg, Emil og Ørnborg, F. J.
Lemche, Henning, Dr. phil., Afh. »Studien über die Flügelzeichnungen der Insekten. II«, opt., 31.
Lindhard, J., forelægger Afh. i Samarbejde med Dr. med. Fritz Buchthal »Overføring af Impulser fra Nerve til Muskelfiber«, 36; forelægger Afh. af Dr. med. Fritz Buchthal »The Mechanical Properties of the Single Striated Muscle Fibre at Rest and during Contraction and their Structural Interpretation«, 38.
Lomholt, Asger, Fuldmægtig, 22; samler Materiale til Jubilæumsskrift, 31, 82; Beretn. fra Sekretariatet for 1941, trykt 81—85.
Mathiassen, Therkel, Museumsinspektør, Dr. phil., Afh. i Samarbejde med M. Degerbøl og J. Troels-Smith »Dyrholmen, en Stenalderboplads paa Djursland«, opt., 30, udk., 88.
Medlemmer, Selskabets, 1—16; afgaar ved Døden, 23, 29, 32, 36, 44; nye optages, 41—42; udenlandske Medlemmer foreslaas ikke, 42.
Mindeord, P. O. Pedersen ved Martin Knudsen, 39, trykt 45—49; Vald. Vedel ved Vilh. Andersen, 42, trykt 51—62.
»Monumenta Musicae Byzantinae«, Kommission, 20; H. O. Lange udtræder, C. Høeg vælges, 30.
Mortensen, Th., faar Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat, 28.
Munksgaard, E., Beretn. om Salg af Selskabets Publikationer i 1940, 25.
Møder, Selskabets, Beretning 23—44.
Nernst, Walter, Prof., Dr. phil., Berlin, Selskabets udenlandske Medlem, død, 29.
Nielsen, Axel E. H., Prof., Dr. polit., optages som indenlandsk Medlem, 41.
Nielsen, K. Brünnich, Stabslæge, Dr. phil., Afh. »Oversigt over Asteroiderne i Danmarks senone og daniske Aflejringer«, opt., 24.
Nørlund, Ib, mag. scient., Afh. »Undor Representation of the Five-dimensional Meson Theory«, opt., 24, udk., 87.
Nørlund, N. E., genvælges til Formand for Kassekommissionen, 43.
Omont, Henri Auguste, Konservator, Paris, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.
Orla-Jensen, S., »The Lactic Acid Bacteria«, genoptrykkes, 28; giver Medd. »Principper for Bakteriesystematik med særligt Henblik paa Mælkesyrebakterierne«, 36.
Oversigt over Selskabets Virksomhed 1940—41, udk., 86.
Pali Dictionary, A Critical, Kommission, 20.
Pedersen, E. Egelund. Se: Biilmann, Einar.
Pedersen, Holger, giver Medd. »Vilhelm Thomsens efterladte Optegnelser om Lykisk, 34—35.
Pedersen, Johs., vælges til Klasseformand, 41.
Pedersen, Peder, Lektor, cand. mag., Viborg, Afh. »Die Librationsellipsen um die Dreieckslibrationspunkte im allgemeinen Dreikörperproblem«, opt., 24. udk., 86; Astron. Observ. faar Ekstrasærtryk, 27.

PEDERSEN, P. O., afgaar ved Døden, 23; Mindeord ved Martin Knudsen, 39, trykt 45—49.

PICARD, CHARLES ÉMILE, fh. Prof., Paris, Selskabets udenlandske Medlem, død, 32.

POULSEN, FRED., fremlægger »From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptotek III«, 38.

PRISOPGAVER, Opgaver udsættes ikke, 36.

PRÆSIDENT, Selskabets, 17; byder Medlemmerne Velkommen, 23; giver Medd. om Udsendelse af Jubilæumsskrift, 31; byder Kongen Velkommen til Møde, 33; mindes Vilh. Thomsen, 33; byder nye Medlemmer Velkommen, 42; lykønsker Martin Knudsen ved 25-Aars Jubilæum som Sekretær, 44. Se: Bohr, Niels.

PUBLIKATIONER, Selskabets, fremlægges af Redaktøren, 25, 27, 28, 31, 32, 37, 42; udgivet 1940—41, 86—88; Redaktøren giver Medd. om visse Ændringer, 25; Sekretæren oplyser om Forsendelser til Udlandet, 28; Beretn. fra Sekretariatet, 82.

PUBLIKATIONSFORSENDELSER, SELSKABETS VIRKSOMHED SOM CENTRAL FOR, Beretn. fra Sekretariatet, 84—85.

RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, Medlemmer, 21; Beretn. for 1939—40, 27.

RASMUSEN, HANS Q., Astron. Observ. faar Ekstrasærtryk af Afh., 25.

REDAKTØR, SELSKABETS, 17; fremlægger udkomne Publikationer, 25, 27, 28, 31, 32, 37, 42; giver Medd. om Ændringer vedr. Publikationerne, 25; Medlem af Udvalg vedr. Jubilæumsskrift, 31. Se: Hammerich, L. L.

REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission, 18; faar Bevilling, 31; Beretn. for 1941, 40, trykt 70—71.

REGNSKAB for 1941, forelægges, 39, trykt 63—66.

REVISORER, Selskabets, 17; D. B. la Cour genvælges, 42.

REVISORSUPPLEANTER, Selskabets, 18; O. B. Bøggild genvælges, 42.

RUBOW, PAUL V., Prof., Dr. phil., optages som indenlandsk Medlem, 42.

RÆDER, HANS, giver Medd. »Aandsretninger i det 3die Aarhundrede«, 37.

SANDER-HANSER, C. E., Docent, Dr. phil., Afh. »Der Begriff des Todes bei den Ägyptern«, opt., 44.

SCHOU'S LEGAT, Forslag til Prisopgaver kan indsendes, 30.

SEKRETARIAT, Selskabets, 22; Beretn. for 1941, 40, trykt 81—85.

SEKRETÆR, Selskabets, 17; meddeler Dødsfald, 23, 29, 32, 36, 44; giver Oplysn. om Forsendelser til Udlandet, 28; meddeler om Indsendelse af Forslag til ny Prisopgave, 30; Medlem af Udvalg vedr. Jubilæumsskrift, 31; meddeler Forslag fra den hist.-fil. Klasse om Indvalg af nye Medlemmer, 39; Martin Knudsen genvælges, 42; giver Oversigt over Sæsonens Møder, 44; Martin Knudsen lykønskes ved 25-Aars Jubilæum, 44. Se: Knudsen, Martin.

SERVICE DANOIS DES ECHANGES INTERNATIONAUX. Se: Publikationsforsendelser.

SKANDINAVISKE NATURFORSKERMØDER, den danske Bestyrelse, 22.

STATSTILSKUD, Meddelelse herom, 27, 43.

Stockholm, Ingeniörsvetenskapsakademien sender Oscar Kjellberg-Medaille, 28.
Strömgren, Elis, giver Medd. »Kort Oversigt over Resultaterne af de numeriske Beregninger paa Trelegemeproblemets Omraade«, 43; giver Medd. »Nogle Ord om Kometernes kosmologiske Stilling«, 43.
Stuttgart, Württembergische Landesbibliothek, Bytteforb. indgaas, 31.
Telegram, sendes til Budapest, 24.
Thomsen, Vilh., Møde i Anledning af 100-Aars Fødselsdag, 32—35.
Tillidshverv, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 17—22.
Troels-Smith, J., stud. mag. Se: Mathiassen, Therkel.
Tuxen, Poul, genvælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion, 42.
Udvalg, Kommissioner og Komitéer, 17—22.
Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie, Kommission, 18; faar Bevilling, 31; Beretn. for 1941, 44, trykt 71—77.
Undervisningsministeriet, Meddelelse om Statstilskud, 27, 43.
Union Académique Internationale, Komité, 18.
Union Astronomique Internationale, Komité, 18.
Union Géodésique et Géophysique Internationale, Komité, 19.
Union Internationale de Physique pure et appliquée, Komité, 19.
Union Radio-Scientifique Internationale, Komité, 19.
Valg af Embedsmænd o. l., 41, 42.
Vedel, Valdemar, afgaar ved Døden, 36; Mindeord af Vilh. Andersen, 42, trykt 51—62.
Weber, Sophus, Dr. phil., Afh. »Über den Einfluss des Akkommodationskoefficienten auf die Wärmeleitung und Radiometerkraft in Gasen«, opt., 27, udk., 87.
Wulff, Kurt, efterladt Arbejde »Acht Kapitel des Tao-tê-king«, bearbejdet af V. Dantzer, opt., 40.
Zeuthen, Erik, mag. scient., Afh. »The Ventilation of the Respiratory Tract in Birds«, forelægges af Aug. Krogh, 26, opt. 39, udk., 87.
Ægyptisk Ordbog, Kommission, 20; Beretn. for 1941, 44, trykt 79—80.
Ørnborg, Pastor emer. F. J., Legat, uddeles, 28.

BERETNING

FRA

CARLSBERGFONDET

FOR AARET

1. OKTOBER 1940 TIL 30. SEPTEMBER 1941

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S
1942

Denne Beretning er af Carlsbergfondets Direktion indgivet til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i Henhold til § XVIII i Fondets Statuter.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Afdeling A: Carlsberg Laboratoriet	5
Afdeling B: Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser	13
Carlsbergfondets biologiske Institut	37
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet	40
Afdeling C: Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg	56
Ny Carlsbergfondet	63
Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C samt Ny Carlsbergfondet	73
Almindelige Meddelelser	82

Afdeling A

Carlsberg Laboratoriet.

Fra Laboratoriets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning:

Den kemiske Afdeling: (Leder: Professor, Dr. K. Linderstrøm-Lang).

I det forløbne Aar har Professor K. Linderstrøm-Lang dels alene dels i Samarbejde med andre af Laboratoriets Personale (s. d.) været beskæftiget med histokemiske Arbejder og Studier over Proteinstoffer og proteolytiske Enzymer. Offentliggørelsen af den i forrige Beretning omtalte Undersøgelse over det Cartesianske Dykkerrespirometers Teori er blevet udskudt af Hensyn til Indsamlingen af forøget eksperimentelt Materiale vedrørende Gasdiffusionen i dette Apparat. Disse kompletterende Undersøgelser er udført i Samarbejde med Dr. Heinz Holter (s. d). Endvidere har Professor Linderstrøm-Lang sammen med Dr. Holter udarbejdet en Oversigt over enzymatiske Mikrometoder til »Advances in Biophysics«. Manuskriptet til denne Oversigt er for Øjeblikket paa Vej til U. S. A.

I Aarets Løb har Professor Linderstrøm-Lang holdt et Foredrag om histokemiske Mikrometoder i Selskabet for Naturlærens Udbredelse.

Dr. phil. Carsten Olsen har fortsat sine plantefysiologiske Undersøgelser over Mineralstofoptagelsen hos Planter. Et Arbejde med Titlen: »Vandkulturforsøg med højere grønne Planter i Næringsopløsninger med forskellig Koncentration af Kalcium« foreligger trykfærdigt. Endvidere har Dr. Olsen i Samarbejde med Professor G. Hevesy foretaget Studier over Fosforoptagelsen hos Planter ved Hjælp af Indikatormetoden.

Cand. polyt. G. Haugaard har hele Arbejdsaaret haft Orlov. Under sit Studieophold i U. S. A. har han dels arbejdet i Boston under Professor A. B. Hastings, dels i Cambridge under Professor Kistiakowsky.

Dr. Heinz Holter har dels alene dels i Samarbejde med andre af Laboratoriets Personale (s. d.) udført histokemiske

og cytokemiske Arbejder. I Samarbejde med Professor Linderstrøm-Lang har han fortsat de i forrige Beretning omtalte Studier over Gasdiffusionen i det Cartesianske Dykkerrespirometer. Undersøgelserne over Mikro-Kjeldahlmetoden er ligeledes fortsat. Endvidere har Dr. Holter fortsat de i forrige Beretning nævnte Undersøgelser over Kulturer af Amøber og Protozoer. I Samarbejde med Stud. mag. Niels Andresen (s. d.) har Dr. Holter studeret Respirationen hos Amøber, og sammen med Mag. scient. E. Zeuthen har han paabegyndt en Undersøgelse over Udviklingen af Mosaikæg.

Stud. mag. Niels Andresen har, først som Gæst siden som Rockefeller-lønnet Assistent ved Afdelingen, fortsat sine Studier over cytologiske Metoder med særligt Henblik paa Vitalfarvningen. Et Arbejde over cytoplasmastiske Komponenter hos Amøber foreligger trykfærdigt. Endvidere har Hr. Andresen deltaget i de ovennævnte respiratoriske Studier over Amøber.

Cand. polyt. C. F. Jacobsen har deltaget i Afdelingens af The Rockefeller Foundation støttede Proteinstudier. De i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over Volumenændringen ved Proteolysen er bragt til en foreløbig Afslutning (se Publikationslisten). Endvidere har Ingeniør Jacobsen fortsat sine syntetiske Arbejder indenfor Thiazolingruppen.

Cand. med. Mogens Faber's Undersøgelser over Cholinesterasens Forhold hos Mennesket er nu afsluttede, og en Afhandling herom er under Trykning.

Cand. med. E. Guddiksen har som Gæst ved Afdelingen fortsat sine Undersøgelser over Sammensætningen af Mavesaften ved varierende Sekretionsintensitet.

Dr. H. Levi har som Gæst ved Afdelingen paabegyndt Udarbejdelsen af en Metode til Bestemmelse af Vægtfylden af Gær. Endvidere har Dr. Levi dels fortsat sine Undersøgelser over Bestemmelsen af smaa Bundfaldsmængder ved Hjælp af Gradientrøret (Mikro-Kalciumbestemmelsesmetode) dels været beskæftiget med Undersøgelser over kunstig Radioaktivitet. En Afhandling om Bygningen af Geiger-Tællere er i Trykken.

Fru Overlæge Rask-Nielsen har som Gæst ved Laboratoriet fortsat sine mikroenzymatiske Studier over Leukocyter.

Mag. scient. K. Schmidt-Nielsen har som Gæst ved Laboratoriet været beskæftiget med Undersøgelser over Fedtstofskiftet.

I Tilslutning hertil har han paabegyndt Udarbejdelsen af en Mikro-Fedtbestemmelsesmetode.

Mag. scient. E. ZEUTHEN har ligeledes som Gæst deltaget i de ovennævnte Undersøgelser over Udviklingen af Mosaikæg. Endvidere har Magister ZEUTHEN arbejdet paa en yderligere Forfinelse af den Cartesianske Dykkermetode.

Foruden de allerede nævnte har følgende Gæster i Aarets Løb studeret ved Afdelingen:

Dr. SØEBORG OHLSEN (København), Cand. med. BØRGE LUNDH (København), Ingeniør C. KRAYENBÜHL (København), Cand. med. CLAUS BRUUN (København), Professor E. SØRENSEN (København), Civilingeniør E. IVERSEN (København), Dr. phil. E. TETENS NIELSEN (København) og Professsor G. HEVESY (København).

Følgende Arbejder er publicerede (for de ovenfor ikke omtalte Forfatteres Vedkommende sammenlign tidligere Aarsberetninger):

G. ÅGREN: The interaction of amino nitrogen and carbohydrates. Acta Physiol. Scand. Vol. 1. 1940. Enzymologia. Vol. 9. 1941.

G. ÅGREN: Transamination with peptide substrates in cattle diaphragm muscle. Acta Physiol. Scand. Vol. 1. 1940.

KNUD BRØCHNER-MORTENSEN and CARSTEN OLSEN: Colorimetric method for the determination of iron in serum — with an investigation of the iron content of normal human serum. Hospitalstidende 1941. Compt. rend. Lab. Carlsberg. Série chimique. Vol. 23, No. 17. 1940.

G. HEVESY and C. F. JACOBSEN: Rate of passage of water through capillary and cell walls. Acta Physiol. Scand. Vol. 1. 1940.

H. HOLTER: Auswertung der Koagulation. »Die Methoden der Fermentforschung«. 1940.

H. HOLTER und PER ERIC LINDAHL: Über die Verteilung der Peptidase in *Paracentrotus*-Keimen og

PER ERIK LINDAHL und H. HOLTER: Die Atmung animaler und vegetativer Keimhälften von *Paracentrotus lividus*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 23, No. 18—19. 1940.

C. F. JACOBSEN and K. LINDERSTRØM-LANG: Method for rapid determination of specific gravity. Acta Physiol. Scand. Vol. 1. 1940.

PER ERIC LINDAHL und HEINZ HOLTER: Über die Atmung der Ovozyten erster Ordnung von *Paracentrotus lividus* und ihre Veränderung während der Reifung. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 2. 1941.

K. LINDERSTRØM-LANG: Enzymfordeling i Celler og Væv. »Forhandlinger ved 5te nordiske Kemikermøde«, København Juli 1939«.

K. Linderstrøm-Lang: Dilatometrische Bestimmungen. »Die Methoden der Fermentforschung«. 1940.

K. Linderstrøm-Lang und H. Holter: Die enzymatische Histochemie. »Die Methoden der Fermentforschung«. 1940.

K. Linderstrøm-Lang and C. F. Jacobsen: On the properties of 2-methyl-thiazoline and their relation to the protein problem. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 23, No. 20. 1940.

K. Linderstrøm-Lang and C. F. Jacobsen: The contraction accompanying enzymatic break-down of proteins. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 1. 1941.

A. Søeborg Ohlsen: Contribution to the histochemistry of the stomach. Disputats. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 23, No. 21. 1941.

Paul Zamecnik: Studies on enzymatic histochemistry XXXV. Application of the cartesian diver technique to measurements of the respiration of cells grown in tissue culture. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 3. 1941.

Den fysiologiske Afdeling (Leder: Professor, Dr. Ø. Winge).

De i praktisk Retning gaaende Forsøg med Byg og Humle samt med Undersøgelse af en Række Pressegærhybrider har i væsentlig Grad beskæftiget Professor Winge og Medarbejdere i det forløbne Aar. Et betydeligt Antal Analyser af alle tre Slags Organismer er i dette Øjemed udført. Paa Forsøgsgaarden »Nordgaarden« er i Aarets Løb et stationært Humlestativ rejst paa ca. 4 Tdr. Land, Bygning med Humletørringsanlæg er opført, og den første Humlehøst er gennemført paa godt 1 Td. Land. 2 Sorter af Humle er tørret og presset i det nye Anlæg og ca. 580 kg Humle afgivet til Carlsberg Bryggerierne.

Af Bygsorter er i Fællesparceller paa »Nordgaarden« afprøvet 14 nye Sorter samt to Maalesorter, hver Sort i 8 Fællesparceller à 20 m^2. Paa Forsøgsmarken i Brøndbyøster, hvor en ny Lade opførtes i Aarets Løb, er et stort Antal nye Bygtyper dyrket til foreløbig Bedømmelse, og Udvalg er foretaget af de mest lovende Typer, som senere overføres til »Nordgaarden«.

Den ordinære Assistent, Dr. phil. Aage Skovsted, der har assisteret ved Byg- og Humleforsøgene, har desuden foretaget statistiske Undersøgelser over Mutationer og Mutationshyppighed hos *Nadsonia Richteri* og har sammen med Professor Winge foretaget Indsamling og systematisk Beskrivelse af danske Svampearter. Yderligere har Dr. Skovsted afsluttet og publiceret en cyto-

logisk-systematisk Undersøgelse over Malvaceer og har foretaget Dyrkning og delvis cytologisk Undersøgelse af Slægterne *Abutilon, Anoda, Sida* og *Malvastrum*, ligesom han har foretaget Artskrydsningsforsøg inden for disse Slægter.

Ekstraordinær Assistent, Cand. pharm. SVEND STANGEGÅRD NIELSEN har fortsat udført Analyser af Byg og Humle samt paabegyndt nye Gærsvampekrydsninger. Han har yderligere eksperimenteret med Forbedring af Teknikken til laboratoriemæssig Afprøvning af Værdien af de efterhaanden fremstillede nye Pressegærtyper.

Frk. AASE HJORT har fortsat Undersøgelserne over Saccharomyceternes Systematik samt paabegyndt Undersøgelse af Endomyceter, specielt *Endomycopsis capsularis* og *E. monospora*. Endvidere har hun som sædvanlig vedligeholdt Laboratoriets Samling af Gær- og Skimmelsvampe.

Cand. mag. ESBEN DITLEVSEN har i Lighed med foregaaende Aar væsentlig bistaaet med genetiske Studier over *Lebistes* samt med eksperimentelle Undersøgelser over Kønsforholdene hos Ørred. Han har yderligere deltaget i det almindelige Arbejde med Byg og har foretaget de aarlige Interkaleringer i Særtrykssamlingen.

Som Gæst har Cand. pharm. Frk. KAREN HOLTEGAARD arbejdet paa Laboratoriet siden d. 16. Juni for at sætte sig ind i Gærkrydsningsteknikken.

Prof. WINGE har efter Indbydelse af Uppsala Universitet holdt 3 Forelæsninger i Dagene d. 3.—5. Marts 1941. Efter Indbydelse af Svenska Botaniska Föreningen holdt Prof. WINGE Foredrag i Stockholm den 6. Marts og paa Lunds Botaniska Förenings Indbydelse et Foredrag i Lund d. 7. Marts.

Følgende Afhandlinger er offentliggjort i Aarets Løb:

ESBEN DITLEVSEN: De tropiske Akvariefisks Betydning for den moderne Arvelighedsforskning. — Naturens Verden, Aarg. 24. 1940.

A. SKOVSTED: Chromosome numbers in the *Malvaceae* II. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 14. 1941.

Ø. WINGE: Alkohol og Arvelighed. — Den personlige Friheds Værn. 1941.

Den gæringsfysiologiske Underafdeling (Leder: Dr. NIELS NIELSEN).

Dr. NIELSEN har fortsat Undersøgelserne over Aminosyrernes Vækststofvirkning. Sammen med Cand. mag. VAGN HARTELIUS har Dr. NIELSEN udarbejdet en Metode til Bestemmelse af smaa

Mængder β-Alanin; denne Metode beror paa Anvendelse af β-Alaninets Vækststofvirkning overfor Gær. Ved Anvendelse af denne Metode er det blevet paavist, at β-Alanin forekommer almindeligt udbredt i smaa Mængder. En Afhandling herom er givet i Trykken.

Cand. mag. HARTELIUS og Dr. NIELSEN har fortsat Undersøgelserne over Dannelsen af Gær-Vækststof ved Opvarmning af Sukker og Ammoniumhydroksyd.

Dr. NIELSEN og Cand. mag. HARTELIUS har udarbejdet en Metode til Bestemmelse af smaa Mængder Biotin og har med denne Metode, som beror paa Biotinets Vækststofvirkning overfor Gær, undersøgt Biotinets Forekomst. Der er desuden blevet fremstillet et rent Biotinpræparat fra tørret Æggeblomme.

Dr. NIELSEN har undersøgt Vækststofvirkningen af Aneurin og dets to Komponenter Pyrimidin og Thiazol. En Afhandling herom er givet i Trykken.

Cand. mag. HARTELIUS har fortsat sine Undersøgelser over Forekomsten af Gær-Vækststoffer i Frø og andre Plantedele. Navnlig er Forekomsten af et endnu ikke undersøgt Vækststof, Bios F, blevet undersøgt. En Afhandling herom er givet i Trykken.

Dr. NIELSEN har fortsat Undersøgelserne over Gærens Kvælstofassimilation og har endvidere paabegyndt Undersøgelser over Aminosyrernes Indvirken paa Gæringen.

Dr. NIELSEN har sammen med Cand. polyt. GORDON JOHANSEN fortsat de af The Rockefeller Foundation understøttede Undersøgelser over kvælstofbindende Bakterier. En Række Stammer af *B. radicicola* er blevet undersøgt med Hensyn til den Virkning, Vækststoffer har paa deres Vækst. I Forbindelse hermed er der paabegyndt Undersøgelser over Forekomsten af Vækststoffer i Bælgplanter. Desuden er der paabegyndt Undersøgelser over Forekomsten af Vækststoffer i Jorden, med særligt Henblik paa den Betydning disse Vækststoffer har for *B. radicicola*.

Undersøgelserne over *B. radicicolas* Kvælstofassimilation er blevet fortsat. En Række Stammer af *B. radicicola* og *B. radiobacter* er blevet undersøgt, og det er paavist, at der findes typiske Forskelligheder mellem de forskellige Grupper af *B. radicicola* og *B. radiobacter*.

Undersøgelserne over Stofudvekslingen mellem *B. radicicola* og grønne Planter er blevet fortsat.

Dr. NIELSEN har fortsat Undersøgelserne over grønne Planters,

navnlig Bælgplanters, Evne til at assimilere Aminosyrer i sterile Kulturer.

Sammen med Professor HEVESY har Dr. NIELSEN undersøgt Kaliumudvekslingen hos Gær. Denne Undersøgelse er afsluttet, og en Afhandling er givet i Trykken. Endvidere har Professor HEVESY og Dr. NIELSEN paabegyndt Undersøgelser over Jod-Udvekslingen hos Gær og Alger.

Fil. mag. Frk. M. MALM, Stockholm, har i Forbindelse med sine Undersøgelser hos Professor HEVESY arbejdet med Fosfor-Udvekslingen hos Gær.

Der er stillet forskellige Vækststofpræparater til Raadighed for andre Laboratorier.

Der er i Aarets Løb offentliggjort følgende Afhandlinger (for de ovenfor ikke omtalte Undersøgelsers Vedkommende sammenlign Aarsberetning for 1939—40):

VAGN HARTELIUS und NIELS NIELSEN: Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren X. Bildung von Hefewuchsstoff durch Erwärmung von Zucker mit Ammoniumhydroxyd. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 11. 1941. Biochemische Ztschr. Bd. 307. 1941.

NIELS NIELSEN: Untersuchungen über biologische Stickstoffbindung I. Der Wert verschiedener Aminosäuren als Stickstoffquelle für *Bacterium radicicola*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 7. 1940.

NIELS NIELSEN: Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren IX. Ergänzende Untersuchungen über die Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren auf Hefe. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 10. 1941. Biochemische Ztschr. Bd. 307. 1941.

NIELS NIELSEN und GORDON JOHANSEN: Untersuchungen über biologische Stickstoffbindung II. Über den Stickstoffgehalt von *Bacterium radicicola*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 8. 1940.

NIELS NIELSEN und GORDON JOHANSEN: Untersuchungen über biologische Stickstoffbindung III. Einfluss der Wasserstoffionenkonzentration und des Kupfers auf das Wachstum von *Bacterium radicicola* bei Verwendung verschiedener Stickstoffquellen. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 9. 1940.

NIELS NIELSEN und GORDON JOHANSEN: Untersuchungen über biologische Stickstoffbindung IV. Vergleichende Untersuchungen über das Wachstum verschiedener *Bacterium radicicola*-Stämme auf verschiedenen Stickstoffquellen. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 12. 1941.

NIELS NIELSEN und GORDON JOHANSEN: Untersuchungen über biologische Stickstoffbindung V. Untersuchungen über die Wirkung verschiedener Wuchsstoffe auf 4 Stämme von *B. radicicola*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 23, No. 13. 1941.

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg«, Série chimique, udkom i Regnskabsaaret 1940—41 Vol. 23, No. 17—21, og Vol. 24, No. 1—3, ialt $19^1/_2$ Ark. Af Série physiologique udkom Vol. 23, No. 7—14, ialt 8 Ark.

Laboratoriets Personale er uforandret, se Beretningerne for 1937—38 og 1939—40.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 76.

Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet den 4. December 1941.

A. C. Andersen. Niels Bjerrum.

N. Hjelte Claussen. J. Hjelmslev. Knud Jessen.

Afdeling B

Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser.

I 1940—41 indkom der 342 Ansøgninger om et samlet Beløb af ca. 1.600.000 Kr. Der bevilgedes i alt 1.086.864 Kr. 23 Øre. Af det Beløb, som Afdelingen skyldte d. 30. September 1941 (jfr. Noten S. 77), var bortfaldet 21.213 Kr. 67 Øre.

I 1940—41 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 1.078.967 Kr. 81 Øre[1]. Beløbet fordeler sig saaledes:

1. Landsarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelseshistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
2. Samme til Dækning af Udgifter ved Arkivundersøgelser 73 Kr.
3. Samme til Reproduktion af Kort, Planer og Plancher til et Værk om Viborg Købstads Historie 1500 Kr.
4. UDVALGET FOR UDGIVELSE AF »AARHUS BYS HISTORIE« til Udgivelse af Værket 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
5. Professor, Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til Honorar vedrørende Udgivelsen af Melodibindet til »Danmarks gamle Folkeviser« 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
6. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler og Slægtsbeskrivelser m. v. af danske adelige Familier 1.500 Kr.
7. Dr. phil. ADA ADLER til Forarbejder til en Udgave af det græske Etymologicum m. m. 7.000 Kr. Ellevte Bidrag af samlede Bevillinger paa 84.000 Kr.
8. Samme til Medhjælp ved denne Udgave m. m. 2.500 Kr. Tolvte Bidrag af samlede Bevillinger paa 21.000 Kr.

[1] Det samlede udbetalte Beløb har været 1.085.106 Kr. 87 Øre. Heri er ovenfor fradraget Refusioner til samlet Beløb af 6.139 Kr. 06 Øre. Af dette sidste Beløb vedrører 1.391 Kr. 79 Øre Bevillinger fra tidligere Regnskabsaar; Resten er i nedenstaaende Fortegnelse ført til Indtægt for de paagældende Bevillinger.

9. Docent, Dr. phil. Adam Afzelius til Undersøgelser over Roms Erobring af Italien 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
10. Viceadmiral G. C. Amdrup, Professor O. B. Bøggild, Professor William Thalbitzer og Professor, Dr. phil. Niels Nielsen til Udgivelse i »Meddelelser om Grønland« af de videnskabelige Resultater fra »Dansk Nordøstgrønlands Expedition 1938—39« under Ledelse af Cand. polit. Ebbe Munck og Greve Eigil Knuth, 1.236 Kr. 13 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 15.000 Kr.
11. Mag. art. Poul Andersen og Cand. mag. Svend Smith til fonetiske Apparater 98 Kr 39 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 400 Kr.
12. Professor emer., Dr. phil. Vilh. Andersen til Fuldendelse af hans Værk om Horats' Eftervirkning i den europæiske Litteratur 2.000 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling.
13. Lektor, Dr. phil. J. O. Arhnung til Videreførelse og Fuldendelse af hans Arbejde paa Roskilde Domkapitels Historie 1.000 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
14. Professor, Dr. phil. Erik Arup til Studier i Danmarks Historie i 17.—19. Aarhundrede 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
15. Lektor ved Københavns Universitet, Mag. art. Kaj Barr til Undersøgelser over det middeliranske Verbums Oprindelse og Udvikling 2.400 Kr.
16. Professor, Dr. phil. Kaj Berg til Dækning af Udgifter ved ferskvandsbiologiske Studier over Fauna i rindende Vand 800 Kr.
17. Professor, Dr. phil. Einar Biilmann til Studier indenfor den organiske Kemi 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
18. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. & scient. Kaj Birket-Smith til Bearbejdelse af Materiale vedrørende det arktiske Omraades Etnografi og Arkæologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
19. Professor, Dr. phil. Franz Blatt til Dækning af Udgifter ved Udarbejdelse af en latinsk Grammatik 800 Kr.
20. Direktør for Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. Blegvad til Undersøgelse over marine Bunddyrs Biologi i de danske Farvande 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

21. Professor, Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG til Dækning af Udgifter ved Studier over fransk Ordstilling 1.200 Kr.
22. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr.
23. Fhv. Bibliotekar, Lektor, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til Studier over islandsk Filologi og Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
24. Ordenshistoriograf, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til litteratur- og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
25. Rektor, Dr. phil. KARL N. BOCK til Undersøgelse af Spørgsmaalet om den danske Islæt i slesvigsk Middelnedertysk og af Spørgsmaalet om den nedertysk-højtyske Brydningstid i Slesvig omkring 1600 800 Kr.
26. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr.
27. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af et større funktionsteoretisk Materiale 2.400 Kr.
28. Professor, Dr. phil. & scient. & techn. NIELS BOHR til lønnet Medhjælp og til Apparater ved Undersøgelser indenfor Atomteorien 45.000 Kr.
29. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
30. Samme til en elektrostatisk Højspændingsgenerator 40.000 Kr.
31. KOMITÉEN FOR »THE BOTANY OF ICELAND« til Trykning af en Afhandling af M. P. Christiansen: »Studies in the larger Fungi of Iceland« 841 Kr.
32. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN til Studium af Jord- og Ferskvandsalger 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
33. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til plantefysiologiske Studier, især til Undersøgelser over Vækststoffer og deres Betydning for Planterne, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
34. Samme til Medhjælp ved videnskabelige Undersøgelser 600 Kr.
35. Samme til Undersøgelser over væksthæmmende Stoffers Virkning paa Vækst og Vækstbevægelsen hos Rødder 1.200 Kr.
36. Professor, Dr. phil. FRITHIOF BRANDT til Afslutning af et Værk om Psykologi 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.

37. Museumsinspektør, Mag. art. NIELS BREITENSTEIN til Udgivelse af et Værk om de antike Terrakotter i Nationalmuseets Antiksamling 5.000 Kr.
38. Professor emer., Dr. phil. HANS BRIX til Udgivelse af »Analyser og Problemer«, 5. Bd., 4.170 Kr. 25 Øre.
39. Direktør for de danske Kongers kronologiske Samling, Greve F. BROCKENHUUS SCHACK til Udgivelse af Dr. phil. Sigrid Flamand Christensens Værk om Kongedragterne paa Rosenborg fra 17. og 18. Aarhundrede 4.000 Kr.
40. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. H. C. BROHOLM til Studier over Bronzealderen i Danmark 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
41. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. A. FR. BRUUN til Undersøgelser over oceaniske Fisk og Bløddyr 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
42. Rektor, Dr. phil. H. V. BRØNDSTED til Studier over eksperimentel Morfologi og Cytologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
43. Professor, Dr. phil. JOHANNES BRØNDSTED til Studier i nordisk Arkæologi 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
44. Samme til Medhjælp 1.200 Kr.
45. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
46. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
47. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til Studier indenfor den fysiske Kemis Omraade 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
48. Overlæge, Dr. med. E. BUSCH og Professor, Dr. med. MOGENS FOG til Forsøg vedrørende Fremstillingen af et Apparat til Elektroencefalografi 350 Kr.
49. De samme til Fremstilling af dette Apparat 5.000 Kr.
50. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
51. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER.
a) Til en Mikrotom med Tilbehør 1.338 Kr. 99 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Rektor, Dr. phil. H. V. Brønd-

sted). b) Til et Polarisationsmikroskop 1.695 Kr. (For Tiden stillet til Raadighed for Amanuensis ved Københavns Universitets farmakologiske Institut, Dr. phil. Fanny Halstrøm). c) Til en Polarograf 4.000 Kr. (For Tiden stillet til Raadighed for Laboratorieforstander, Cand. pharm. Frithjof Reimers). d) Til et Ertsmikroskop 4.192 Kr. 75 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Docent Alfr. Rosenkrantz).

52. Carlsbergfondets Udgravning i Hama til Bearbejdelse af Ekspeditionens Materiale 17.855 Kr. 04 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 54.000 Kr.
53. Fhv. Museumsinspektør, Mag. scient. Carl Christensen til botaniske Undersøgelser 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
54. Arkitekt Charles Christensen til Studier og Rekonstruktioner af danske Bygningsværker fra ældre Tid 1.200 Kr.
55. Fhv. Arkivar, Cand. mag. Carl S. Christiansen til Trykning af en Skildring af Formuesforhold i Danmark under de første Enevoldskonger, 1660—1700, 367 Kr. 40 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.000 Kr.
56. Professor, Dr. phil. J. A. Christiansen til et Røntgenapparatur til Analyse af Krystalstruktur 205 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 8.000 Kr.
57. Lektor, Dr. phil. Poul Colding til Udarbejdelse af en Afhandling om den tyske Kansler Andreas von Barbys Indflydelse paa dansk Udenrigspolitik i Christian III.s Tid 800 Kr.
58. Fhv. Lektor, Dr. phil. S. P. Cortsen til etruskiske Studier 500 Kr.
59. Professor, Dr. phil. Henrik Dam til Undersøgelse over Vitaminer og beslægtede Stoffer 800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
60. Dansk Folkemindesamling til Tilvejebringelse af Afskrifter af ældre danske Folkesagn som Grundlag for en Udgave af danske Folkesagn 1622—1843 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
61. Dansk naturhistorisk Forening til Udgivelse af et Arbejde af E. Marcus 1.500 Kr.
62. Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie til forberedende Arbejder til en Udgave af Kong Christian VIII.s Dagbøger og efterladte Papirer 1.411 Kr. 35 Øre. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 14.600 Kr.

63. Det danske Sprog- og Litteraturselskab til Udgivelse af a) Thomas Kingos Skrifter, b) Gamle danske Bønnebøger, c) Paulus Helies Skrifter og d) Adam Oehlenschlægers Brevvekslinger ialt 13.746 Kr. 25 Øre.
64. Samme til en ny Udgave af Saxos Danmarks Historie 44 Kr. 27 Øre. Bidrag af en større Bevilling.
65. Samme til et Kommentarværk til Saxos Danmarks Historie 778 Kr. 11 Øre.
66. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove 2.448 Kr. 21 Øre.
67. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 44.968 Kr. 76 Øre. Femogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 964.109 Kr. 92 Øre.
68. Samme til Anskaffelse af Hjælpemidler m. v. til Ordbogens Redaktører 83 Kr. 90 Øre. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.376 Kr.
69. Samme til Udgivelse af et Diplomatarium Danicum 39.376 Kr. 41 Øre.
70. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. Magnus Degerbøl til Bearbejdelse af jordfundne Pattedyrknogler fra Danmark og Grønland 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
71. Samme til Dækning af Udgifter ved eksperimentelle Undersøgelser over den grønlandske Halsbaandlemming (*Dicrostonyx groenlandicus*) 400 Kr.
72. Samme, Afdelingsgeolog, Dr. phil. Johs. Iversen og Museumsinspektør, Dr. phil. Therkel Mathiassen til Bearbejdelse af pollenanalytisk og zoologisk Materiale vedrørende Køkkenmøddingproblemet 5.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
73. Arkitekt Ejnar Dyggve til arkæologiske Studier 4.800 Kr.
74. Samme til Dækning af Udgifter ved hans Arbejde 2.000 Kr.
75. Samme til Illustrationer til et Skrift om den hellige Gravs Kirke i Jerusalem 447 Kr.
76. Professor, Dr. phil. Richard Ege til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser 1.998 Kr. 59 Øre.
77. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. H. Ehrencron-Müller til Udarbejdelse af et Supplement og Tillæg til »Bibliotheca Danica« 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

78. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. Hans Ellekilde til Forarbejder til »Nordens Gudeverden« II 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
79. Professor, Dr. phil. Christian Elling til Dækning af Udgifter ved Indsamling af Stof til en samlet Fremstilling af den danske Arkitekturs Historie i det 18. Aarhundrede 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
80. Cand. mag. Povl Engelstoft og Overbibliotekar Svend Dahl til Udgivelse af Dansk biografisk Leksikon 38.200 Kr. Ellevte Bidrag af samlede Bevillinger paa 444.000 Kr.
81. Fhv. Viceskoleinspektør, Dr. phil. P. Esben-Petersen til Indsamling af og Studium af danske Neuroptera og Hymenoptera, særlig for Sønderjyllands Vedkommende, 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling,
82. Professor, Dr. phil. Knud Fabricius til en spektralanalytisk Undersøgelse af antike græske Mønters Indhold 100 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 400 Kr.
83. Fhv. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. Poul Fossing til Undersøgelser af Efterretninger i den græske og latinske Oldtidslitteratur om Nordeuropas Lande og Folk 1.000 Kr.
84. Professor, Dr. med. L. S. Fridericia og Medicinaldirektør, Dr. med. Johs. Frandsen til Undersøgelser over Befolkningens Ernæring og Ernæringstilstand 15.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 30.000 Kr.
85. Professor emer., Dr. phil. Aage Friis til Medhjælp 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
86. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Historie i 18. og 19. Aarhundrede 7.600 Kr.
87. Samme til afsluttende Arbejde med og Trykning af »Europa, Danmark og Nordslesvig«, Bd. 2—3, 550 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 28.000 Kr.
88. Samme til Trykning af »Den danske Regering og Nordslesvigs Genforening med Danmark«, 2. Bd., 123 Kr. 25 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.500 Kr.
89. Samme, Fru Elise Koppel og fhv. Udenrigsminister, Dr. phil. P. Munch til Færdiggørelse af et Oplysnings- og Registerbind til Udgaven af A. F. Kriegers Dagbøger 511 Kr. 25 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
90. Dr. phil. Astrid Friis til Studier i det 16. og 17. Aarhundredes Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

91. Universitetssekretær Povel Fønss, Professor emer., Dr. phil. Ad. S. Jensen og Professor, Dr. phil. Knud Jessen til en grundlæggende plantegeografisk og formationsstatistisk Undersøgelse af Vegetationen paa den ved Herluf Winges Legat fredede Ø Vorsø i Horsens Fjord 670 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 3.800 Kr.
92. Lektor. Dr. phil. Olaf Galløe til lichenologiske Studier 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
93. Dr. phil. Paul Gelting til Bearbejdelse af det paa Dansk Nordøstgrønlandsekspedition 1938—39 indsamlede botaniske Materiale 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
94. Geodætisk Institut (Professor, Dr. phil. N. E. Nørlund) til Drift af den seismiske Station i Scoresbysund 5.150 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 45.750 Kr.
95. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr.
96. Museumsinspektør, Mag. art. Peter Vilhelm Glob til Dækning af Udgifter til Fotografering, Rejser og Kortmateriale ved den afsluttende Bearbejdelse af Materialet til en primær Oversigt over de snorkeramiske Kulturindflydelser i Danmark 900 Kr.
97. Arkivar i Rigsarkivet P. B. Grandjean til Udarbejdelse af en dansk Sigillografi med Hovedvægt paa Middelalderens Seglvæsen 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
98. Samme til Fotografering af Segl og dermed forbundne Rejser 125 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
99. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. Grüner-Nielsen til Studier over Folkedigtning og Folkemusik 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
100. Adjunkt, Dr. phil. Kaare Grønbech til Fuldførelse af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter 3.100 Kr.
101. Professor, Dr. phil. & theol. Vilh. Grønbech til Udarbejdelse af religionshistoriske Værker 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
102. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.000 Kr.
103. Professor, Dr. med. Skúli V. Guðjónsson til Udgivelse af en Bog om Folkeernæringen i gamle Dage, belyst gennem den oldnordiske Litteratur, 3.250 Kr.
104. Museumsinspektør, Dr. phil. Olaf Hagerup til Bearbejdelse

af botanisk Materiale indsamlet paa Professor O. Olufsens Ekspedition til fransk Sudan 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

105. Professor, Dr. phil. Louis L. Hammerich til Studier indenfor Middelalderfilologi og Lingvistik 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
106. Museumsforstander H. P. Hansen til Udgivelse af »Hyrdeliv paa Heden« 900 Kr.
107. Cand. pharm. Johannes Harbo til Bearbejdelse og Offentliggørelse af Forsøg paa Immunisering imod Mund- og Klovesyge 500 Kr.
108. Professor, Dr. techn. Julius Hartmann til akustiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
109. Samme til Dækning af Udgifter ved akustiske Undersøgelser 1.000 Kr.
110. Professor, Dr. phil. Gudmund Hatt til Undersøgelse af Jernalderbopladser i Jylland 6.000 Kr.
111. Herlufsholms Skole som Tilskud til Udgivelse af et Værk om Skovklosters Historie 1135—1565, forfattet af afd. Lektor H. J. Helms, 2.000 Kr.
112. Direktør ved Observatoriet og Professor ved Universitetet i Leiden, Dr. math. & phys. Ejnar Hertzsprung til Studier paa astrofysisk Omraade 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
113. Arkivar, Dr. phil. Holger Hjelholt til historiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
114. Professor, Dr. phil. & techn. J. Hjelmslev til videnskabelig Assistance 900 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 5.400 Kr.
115. Professor ved det gymnastiske Centralinstitut i Stockholm, Dr. phil. Erik Hohwü Christensen til Undersøgelser over Respirationens og Kredsløbets Regulering 1.200 Kr.
116. Professor, Dr. phil. Carsten Høeg til Studium af byzantinsk Musik og græsk Papyrologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
117. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af græske Papyri 750 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.000 Kr.
118. Samme og fhv. Bibliotekar, Dr. phil. Hans Ræder til Udgivelse af en fuldstændig dansk Oversættelse af Platons Skrifter 2.510 Kr. 44 Øre. Niende Bidrag af en Bevilling paa 57.000 Kr.

119. Institutet for Historie og Samfundsøkonomi til historiske Undersøgelser 15.000 Kr.
120. Afdelingsgeolog, Dr. phil. Johannes Iversen til Bearbejdelse af botanisk-geologisk Materiale indsamlet paa Grønland i Somrene 1932 og 1937 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
121. Professor, Dr. phil. J. C. Jacobsen til Undersøgelser over radioaktive Problemer 2.400 Kr.
122. Dr. phil. Lis Jacobsen til Afslutning af Udgaven af Danmarks Runeindskrifter 2.382 Kr. 49 Øre. Tolvte Bidrag af samlede Bevillinger paa 176.020 Kr.
123. Professor emer., Dr. phil. Ad. S. Jensen til zoologiske Arbejder 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
124. Samme, Professor, Dr. phil. R. Spärck og Dr. phil. Å. Vedel Tåning til Udgivelse af et Værk om den islandske Fauna 3.000 Kr. Andet Bidrag af en fireaarig Bevilling.
125. Dr. phil. Hans Jensen til Studier over Danmarks sociale, kulturelle og politiske Historie i Tiden efter 1864 og frem til ca. 1880 1.600 Kr.
126. Assistent ved Københavns Universitets kemiske Laboratorium, Dr. phil. K. A. Jensen til Assistance ved analytisk og syntetisk Arbejde ved Undersøgelser over Sulfanilylderivater af heterocykliske Aminer 1.800 Kr.
127. Dr. phil. Knud Jeppesen til Studier over italiensk Musik, særlig i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
128. Professor emer., Dr. phil. & litt. & jur. Otto Jespersen til sprogvidenskabelige Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en tiaarig Bevilling.
129. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr.
130. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. Poul Jespersen til Planktonundersøgelser og andre havbiologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
131. Professor, Dr. phil. Børge Jessen til matematiske Studier 2.400 Kr.
132. Samme til videnskabelig Medhjælp 2.000 Kr.
133. Forfatter, Redaktør Franz v. Jessen til Trykning af en Monografi over Thomas Balthazar von Jessen (1648—1731) 7.826 Kr. 28 Øre.

134. Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til Dækning af Udgifter ved botaniske Undersøgelser 1.100 Kr.
135. Samme og Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Udgivelse af den videnskabelige Bearbejdelse af de zoologiske og botaniske Indsamlinger i Persien 1.000 Kr. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling.
136. JYSK SELSKAB FOR HISTORIE, SPROG OG LITTERATUR til Udarbejdelse og Trykning af en Ordbog til »Jyske Lov« 3.120 Kr.
137. Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelse over Indvirkningen af primitive Kulturforanstaltninger paa Lynghedens Vegetation 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr.
138. Samme til Afslutning af Bearbejdelsen af Professor, Dr. phil. L. Kolderup Rosenvinges efterladte Samlinger af danske Havalger 1.800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.800 Kr.
139. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
140. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til Studier over Newārī-Sproget og andre Himalayasprog 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
141. Mag. scient. E. W. KAISER til Dækning af Udgifter ved en Undersøgelse af Forureningen af vore ferske Vande 1.200 Kr.
142. Fhv. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende Nordjyllands indre Historie 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
143. Sekretær ved Stednavneudvalget, Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over dansk Sproghistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
144. Professor SØNCKE KNUDSEN til Assistance ved Undersøgelser af anaerobe Bakterier 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
145. Dr. phil. LAUGE KOCH til Studier over Grønlands Geologi og Geografi 2.000 Kr.
146. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE (†) til Medhjælp ved Bearbejdelsen af Danmarks Havalger 800 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.800 Kr.
147. DEN DANSKE KOMITÉ FOR FÆLLES NORDISK UDFORSKNING

af de russiske Statsarkiver til Afslutning af dens Arbejde 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.

148. Det Kongelige Bibliotek til Fotografering af Haandskrifter til dansk Litteratur- og Sproghistorie 900 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr.

149. Arkivar, Dr. theol. Bjørn Kornerup til Studier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie, især i 16. og 17. Aarhundrede, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

150. Generaldirektør, Cand. polit. Knud Korst til Færdiggørelse af Manuskriptet til det afsluttende Bind af Sundtoldregnskaberne 1660—1783 2.250 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 13.500 Kr.

151. Overlæge, Dr. med. Knud H. Krabbe til medicinsk Assistance til Fremstilling af Voksrekonstruktioner, der giver plastisk Forstørrelse af Hjernen paa en Række Udviklingsstadier af Pattedyrfostre, 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.

152. Samme til Indkøb af udenlandske Dyr til mikroskopisk Undersøgelse af Mellemhjernen 45 Kr. 65 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.600 Kr.

153. Samme til Udgivelse af et illustreret Arbejde om Hjernens Udvikling i Fosterlivet hos Krybdyrene 1.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.000 Kr.

154. Museumsbestyrer, Dr. phil. P. L. Kramp til zoologiske Undersøgelser, særlig morfologiske og systematiske Undersøgelser af Meduser, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

155. Bibliotekar, Cand. mag. Alfr. Krarup til Fotografering af Pavebreve fra Vatikanet 128 Kr. 76 Øre.

156. Samme til en Rejse til Stockholm og Oslo til Udvælgelse og Fotografering af Pavebrevsfotografier 600 Kr.

157. Dr. phil. Marius Kristensen (†) som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.

158. Samme og Cand. mag. Gunnar Knudsen til Udgivelse af en Ordbog over gammeldanske Personnavne 7.460 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 44.360 Kr.

159. Professor, Dr. phil. & jur. & med. & scient. August Krogh og Dr. med. Marie Krogh til videnskabelig Medhjælp 4.000 Kr.

160. Arkivar, Cand. mag. Erik Kroman til palæografiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

161. Professor, Dr. jur. Fr. Vinding Kruse til Udgivelse af »Erkendelseslæren og Naturvidenskabens Grundbegreber« 4.000 Kr.
162. Lærer J. P. Kryger til Undersøgelse af danske Chalcidier og til Arbejde med Klækning af Billelarver 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
163. Samme til et Mikroskop 882 Kr.
164. Københavns Universitet ved Konsistoriums Udvalg angaaende Universitetsjubilæerne i 1936 og 1937 til Udgivelse af et Aktstykkebind til afd. Professor, Dr. phil. William Norvins Værk om Københavns Universitets Historie fra Reformationen til Slutningen af det 17. Aarhundrede 2.530 Kr.
165. Lektor, Dr. phil. Vilh. la Cour til Studier over Danmarks, specielt Sønderjyllands Historie 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
166. Samme til fortsat Udgravning af Voldstedet »Næsholm« 2.400 Kr.
167. Fhv. Overbibliotekar og Lektor, Dr. phil. H. O. Lange til ægyptologiske Studier 2.400 Kr.
168. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved Bearbejdelsen af demotiske Papyrustekster 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
169. Forstander for Fyns Husmandsskole Jacob E. Lange (†) til Udgivelse af »Flora Agaricina Danica« 11.000 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 46.000 Kr.
170. Professor, Dr. phil. Alex Langseth til molekylspektroskopiske Undersøgelser 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
171. Samme til Apparater og Præparater til molekylspektroskopiske Undersøgelser 4.977 Kr. 24 Øre. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 35.500 Kr.
172. Samme til videnskabelig Medhjælp 3.600 Kr.
173. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. Jens Peter Larsen til Udgivelse i Lystryk af tre delvis egenhændige, haandskrevne Kataloger over Haydns Værker 1.600 Kr.
174. Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. Sven Gisle Larsson til Dækning af Tegneudgifter til Beskrivelse af Løbebillelarver 1.400 Kr.
175. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Dr. phil. Henning Lemche til en mikrofotografisk Linse og fotografisk

Materiale til Fotografering af Insektvinger 6 Kr. 25 Øre. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 300 Kr.

176. Samme til Fuldførelse af et Arbejde over Farvetegningen paa Insekternes Vinger, specielt Kakerlakkernes Vingetegning, 1.200 Kr.
177. Samme til Tegninger af Vingeanlæg hos Insekter 35 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 300 Kr.
178. Professor emer., Dr. med. J. Lindhard til Undersøgelser indenfor Muskelfysiologien 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
179. Rigsarkivar Axel Linvald til videnskabelig Medhjælp 1.600 Kr.
180. Lektor, Dr. phil. Vilh. Lorenzen til Studier over dansk Bybygnings Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
181. Samme til Udgivelse af »De danske Cistercienserklostres Bygningshistorie« 3.504 Kr. 13 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 12.788 Kr.
182. Professor, Dr. phil. Hakon Lund til Assistance ved kemiske Undersøgelser over Kulbrinten Pyren 2.000 Kr.
183. Dr. phil. Erik Lunding til Fuldendelse af Værket: »Der Kampf um die bürgerliche Lebenswelt in der deutschen Dichtung vom Mittelalter bis zur Goethezeit« 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
184. Professor, Dr. med. Einar Lundsgaard til Undersøgelser over isolerede, kunstigt perfunderede Organers Stofskifte 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
185. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. Mackeprang til et Arbejde om de jyske Kvaderstenskirkers Portaler og arkitektoniske Skulptur 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
186. Samme til Trykning af »Danmarks middelalderlige Døbefonte« 9.500 Kr.
187. Marinbiologisk Laboratorium til Behandling, herunder Sortering, af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928—30 hjembragte Materiale, samt Offentliggørelse af Resultaterne, 27.069 Kr. 59 Øre. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 250.000 Kr.
188. Samme til Afslutning af Professor Johs. Schmidts andre videnskabelige Arbejder 8.617 Kr. 02 Øre.

189. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af Materiale fra Danmarks ældre Stenalders Kulturer 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
190. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. CHRISTIAN MATRAS til Udarbejdelse af Manuskript til en færøsk Ordbog 2.000 Kr.
191. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Studium af Danmarks historiske Topografi og ældre Kulturforhold 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
192. Fhv. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MORTENSEN til zoologisk Arbejde, særlig Udarbejdelsen af Part III, Part 2, af »Monograph of the Echinoidea«, 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
193. Samme til Fotografering af Echinodermer 454 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.500 Kr.
194. Samme til Reproduktion af Tekstfigurer til Værket »Monograph of the Echinoidea« 1.505 Kr. 25 Øre. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.000 Kr.
195. Samme til Assistance ved videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
196. Samme til et Tegne-Apparat m. m. 500 Kr.
197. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN til Udarbejdelse af en svensk-dansk Ordbog 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
198. Professor, Dr. phil. DETLEV MÜLLER til Assistance ved Assimilationsforsøg og Enzympræparationer 500 Kr.
199. KOMITÉEN FOR UDGIVELSE AF ET MINDESKRIFT OM BISKOP FR. MÜNTER til Udgivelse af et Udvalg af Münters Korrespondance 4.185 Kr. 54 Øre. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 71.664 Kr. 52 Øre.
200. Professor, Dr. phil. CHRISTEN MØLLER til Medhjælp ved Studier over Forholdet mellem Rigssprog og Dialekt 750 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
201. Professor, Dr. med. KNUD O. MØLLER til Apparatur til eksperimentel-farmakologiske Undersøgelser over Hørelsens Paavirkelighed af forskellige Gifte, bestemt ved elektrobiologiske Metoder 1.200 Kr.
202. Lektor ved den polytekniske Læreanstalt, Dr. phil. MAX

Møller til Studier over Halogencyaniderne 600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.

203. Nationalmuseet til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 9.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 27.000 Kr.

204. Samme til Dækning af Udgifter til Fotografier til et Bind Afhandlinger om den etnografiske Samling 500 Kr.

205. Samme og Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse til Materiel og teknisk Ledelse ved en Udgravning af Søndre Jellinghøj 10.000 Kr.

206. Forfatter, Leder af Teatermuseet Robert Neiiendam til teaterhistoriske Studier 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

207. Assistent ved Københavns Universitets ferskvandsbiologiske Laboratorium, Mag. scient. Anker Nielsen til Fuldførelse af et Arbejde over danske Vaarfluers Udvikling, Biologi og Systematik 2.000 Kr.

208. Assistent ved Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus, Cand. mag. Axel V. Nielsen til Arbejde med foranderlige Stjerner 700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

209. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. Ditlef Nielsen til Deltagelse i Udarbejdelsen af »Handbuch der altarabischen Altertumskunde« 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

210. Samme til Cand. theol. P. O. Bostrup som videnskabelig Medhjælper ved samme Værk 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

211. Professor, Dr. phil. Jakob Nielsen til matematiske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

212. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.200 Kr.

213. Bibliotekar, Dr. phil. Lauritz Nielsen til Udarbejdelse af et Værk om de danske Privatbiblioteker i 17.—18. Aarhundrede 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

214. Samme som Tilskud til Udgivelsen af et Værk om den danske Bogs Historie 5.000 Kr.

215. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium, Dr. phil. Marius Nielsen til Undersøgelser over Respirationens og Kredsløbets Regulation 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

216. Professor, Dr. phil. Niels Nielsen til Undersøgelse af Halvøen Skallingen 6.000 Kr.

217. Samme til Publikation af Resultaterne af Graadybundersøgelserne 1937—38 1.393 Kr. 12 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
218. Samme til Bearbejdelse af Lektor, Cand. mag. Einar Storgaards Materiale vedrørende inddæmmede og tørlagte Arealer i Danmark 2.000 Kr.
219. Samme til Bearbejdelse af de fra det kgl. danske geografiske Selskabs centralasiatiske Ekspedition 1936—37 hjembragte Samlinger 7.750 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 22.000 Kr.
220. Afdelingsgeolog, Dr. phil. ARNE NOE-NYGAARD til Dækning af Udgifter ved en petrografisk Undersøgelse af Bjergarterne i en Række Bundprøver fra det nordlige Atlanterhav 1.000 Kr.
221. Museumsinspektør, Mag. art. HANS NORLING-CHRISTENSEN til Undersøgelse i nordjyske Museer af den nordjyske Keramik fra romersk Jernalder 400 Kr.
222. Stabslæge, Dr. med. GORDON NORRIE (†) til medicinalhistoriske Arbejder 2.000 Kr.
223. Fhv. Arkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
224. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til videnskabelige Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
225. Samme til Anskaffelse af Apparater til en kritisk Sammenligning af Metoder til Udførelse af Tyngdemaalinger 25.000 Kr.
226. Samme til Udgivelse af Johannes Mejers Kort over Danmark 3.000 Kr. Første Bidrag af en fireaarig Bevilling.
227. Museumsdirektør, Dr. phil. POUL NØRLUND til Studier over middelalderlig Arkæologi 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
228. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.500 Kr.
229. Professor, Dr. med. HARALD OKKELS til Medhjælp ved histofysiologiske Undersøgelser over hormonproducerende Væv 1.600 Kr.
230. Administrerende Inspektør ved Dansk Folkemuseum, Cand. mag. JØRGEN OLRIK (†) til Studier over Danmarks Middelalder, særlig kulturhistoriske Studier over vore middelalderlige Folkeviser, 600 Kr. Bidrag af en toaarig Bevilling.
231. Ordinær Assistent ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. CAR-

STEN OLSEN til Undersøgelse over Planternes Mineralstofoptagelse 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

232. Sognepræst H. B. S. OSTERMANN til Studier vedrørende Finmarkens Kolonisationshistorie 600 Kr.

233. Samme til Arkivundersøgelser vedrørende Grønland 300 Kr.

234. Fiskeribiolog, Mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til Arbejde med de ferske Vandes Biologi og specielt med Ferskvandsfiskenes Biologi og Faunistik 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

235. Bibliotekar, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til Udarbejdelse af en Monografi om de tidlige mesopotamiske Kulturer 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

236. Professor emer., Dr. phil. HOLGER PEDERSEN til sprogvidenskabelige Studier 4.800 Kr.

237. Overbibliotekar, Dr. phil. CARL S. PETERSEN til Afslutning af Tekstudgaven af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 13.979 Kr. 44 Øre. Seksogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 167.050 Kr.

238. Mag. scient. MORTEN P. PORSILD til Assistance ved den danske arktiske Station paa Disko 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 4.800 Kr.

239. Assistent ved Dansk Biologisk Station, Dr. phil. ERIK M. POULSEN til Undersøgelser af Krebsdyrenes Udbredelse, Vækst og Forplantning i danske og nordiske Farvande 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

240. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier over antik Kunst og Arkæologi 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

241. Arkitekt J. PRIP-MØLLER til Undersøgelse af mulige Forbindelseslinjer mellem den indiske buddhistiske Klosterarkitektur og den kinesiske Arkitektur 4.000 Kr.

242. Dr. phil. G. RASCH til Studier over en Række Specialtilfælde af den statistiske Konfluensanalyse 1.600 Kr.

243. Samme til Assistance til Bearbejdelse og Komplettering af Litteraturmateriale til en Haandbog i matematisk Statistik 1.200 Kr.

244. Fhv. Museumsinspektør og Docent J. P. J. RAVN til Fortsættelse og Afslutning af et Arbejde om Kridtaflejringerne

i Nyker-Omraadet paa Bornholm 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

245. Professor, Dr. phil. O. E. Ravn til Udgivelse af »Relative Clauses in Accadian, or The Accadian particle ša« 1.325 Kr.

246. Amanuensis og Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. P. Brandt Rehberg til Undersøgelser over Nyrernes Fysiologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

247. Rhodosekspeditionen til Bearbejdelse af dens Materiale 5.593 Kr. 18 Øre.

248. Komiteen for biologiske og hydrografiske Undersøgelser i Ringkjøbing Fjord til Fortsættelse og Afslutning af de naturhistoriske Undersøgelser 3.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.

249. Docent ved den polytekniske Læreanstalt Alfred Rosenkrantz til delvis Dækning af Bearbejdelsesomkostningerne ved Behandlingen af det paa de danske Nûgssuaq Ekspeditioner 1938 og 1939 indsamlede geologiske Materiale 7.003 Kr. 50 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr.

250. Samme til Arbejder indenfor Palæontologi og Stratigrafi med dansk og grønlandsk mesozoisk og kænozoisk Materiale 1.600 Kr.

251. Professor, Dr. phil. Edgar Rubin til Undersøgelser vedrørende principielle Spørgsmaal indenfor Iagttagelsespsykologien 1.600 Kr.

252. Samme til Instrumenter til Videreførelse af visse akustisk-vibratoriske Undersøgelser 375 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.

253. Professor, Dr. phil. Paul V. Rubow til litteraturhistoriske Forskninger 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

254. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. Hans Ræder til filologiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

255. Professor, Dr. med. Knud Sand til et Forskningsmikroskop 4.680 Kr.

256. Professor, Dr. phil. Kr. Sandfeld til Udarbejdelse af en udførlig og alsidig Fremstilling af det moderne franske Sprogs Syntaks og Udarbejdelse af en Haandbog i rumænsk Syntaks 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

257. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
258. Forfatter August F. Schmidt til Studium af den danske Almues Naturdyrkelse, Sædvaneret, Sagndigtning og Kulturhistorie, samt til egnshistoriske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
259. Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie til Udgivelse af 5. Bd. af »Inkvisitionskommissionen af 20. Januar 1772. Udvalg af dens Papirer og Brevsamlinger til Oplysning om Struensee og hans Medarbejdere« 10.349 Kr. 96 Øre. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 48.000 Kr.
260. Professor Peter Skautrup til Indsamling, Udskrivning og Systematisering af Dialektmateriale fra Nørrejylland 800 Kr.
261. Ordinær Assistent ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. A. Skovsted til et cytologisk-systematisk-genetisk Arbejde over Malvaceer 1.600 Kr.
262. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. Smidt til Gennemarbejdelse og Offentliggørelse af Studier over Danmarks middelalderlige Bygningskunst og -kultur 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
263. Samme til Restaurering og Konservering af »Dronningholm« 2.500 Kr.
264. Professor, Dr. phil. R. Spärck til Bearbejdelse af Zoologisk Museums Samlinger af fossile Fisk fra Østgrønland, ved Mag. scient. Eigil Nielsen, 2.000 Kr.
265. Professor, Dr. phil. Adolf Stender-Petersen til Studier over ældre og nyere russisk Litteratur 1.600 Kr.
266. Professor, Dr. phil. Bengt Strömgren til et Elektro-Mikrofotometer 2.785 Kr. 25 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
267. Samme til Regnemedhjælp 800 Kr.
268. Professor, Dr. phil. Elis Strömgren til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
269. Arboretforstander, Dr. agr. C. Syrach Larsen til Medhjælp og Materialer ved Undersøgelser over vore Skovtræers Blomstrings- og Bastarderingsforhold 2.400 Kr.
270. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets botaniske Museum, Dr. phil. Thorvald Sørensen til Dækning af Udgifter ved Udførelsen af cytologiske Arbejder

i Tilknytning til eksperimentelle Undersøgelser over Artsdannelse hos Taraxacum 1.050 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.

271. Leder af Marinbiologisk Laboratorium, Dr. phil. Å. Vedel Tåning til Bearbejdelse af Materiale af Dybhavsfisk indsamlet af »Dana«-Ekspeditionerne 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

272. Samme til med Assistance af Dr. phil. A. Fr. Bruun, Mag. scient. E. Bertelsen og Dr. phil. P. Jespersen at gennemføre visse eksperimentelle Forsøg med Fisk m. m. i den nyindrettede videnskabelige Afdeling i »Danmarks Akvarium« 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

273. Dr. phil. Erik Tetens Nielsen til Dækning af Udgifter ved insekt-biologiske Undersøgelser 2.088 Kr. 31 Øre.

274. Professor William Thalbitzer til Studier vedrørende Eskimoerne, særlig Østgrønlænderne, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

275. Samme til engelsk Oversættelse og Trykning af Fortsættelsen af »The Ammassalik Eskimo« 5.146 Kr. 39 Øre. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.855 Kr.

276. Samme til Honorering af sprogkyndig Medhjælp fra Grønland ved Bearbejdelsen af eskimoisk folkloristisk Materiale 561 Kr. 55 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.

277. Museumsdirektør, Dr. phil. Harald M. Thamdrup til Dækning af Udgifter ved zoologisk-økologiske Undersøgelser over jyske Heder 1.600 Kr.

278. Professor, Dr. phil. Mathias Thomsen til Dækning af Udgifter og til Assistance ved zoologiske Undersøgelser 2.200 Kr.

279. Inspektør for Nationalmuseets etnografiske Samling Thomas Thomsen (†) og Museumsinspektør, Dr. phil. Therkel Mathiassen til Bearbejdelse af det eskimo-arkæologiske Materiale, som Mag. art. Erik Holtved har hjembragt fra sin Ekspedition til Thule-Distriktet i Grønland 1935—37, 2.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.

280. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. Gunnar Thorson til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Bunddyrenes Forplantningsforhold i danske Have 3.550 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.450 Kr.

281. Den danske Thule-Ellesmereland Ekspedition som yderligere Tilskud til Ekspeditionen 2.500 Kr.
282. Bibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen til Udarbejdelse af Bd. 1. og 3. af Værket: »Studier over H. C. Andersen« 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
283. Udvalg for Folkemaal til Afslutning af Kompletteringen af Udvalgets Samlinger til Ordbog over de danske Ømaal og til Prøveredaktion 32.000 Kr.
284. Samme til Medhjælp ved samme Ordbog 600 Kr.
285. Samme til Redaktionen af den bornholmske Ordbog 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
286. Universitets-Jubilæets danske Samfund til Fuldførelse og Afslutning af Arbejdet paa Udgaven af Stednavnene i Syd- og Mellemslesvig 11.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 39.700 Kr.
287. Samme til Udgivelse af færøske Kvæder, Tekstudgave ved Dr. phil. Christian Matras 2.000 Kr. Fjerde Bidrag af en niaarig Bevilling.
288. Samme til Udgivelse af K. J. Lyngbys himmerlandske Grammatik med et Udvalg af Breve, ved Cand. mag. Anders Bjerrum, 500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.870 Kr.
289. Samme til Registreringsarbejde m. m. ved 10. og 11. Del af »Danmarks gamle Folkeviser« 500 Kr.
290. Lektor, Dr. phil. Henrik Ussing til Indsamling af Meddelelser om gammelt Bondeliv i Danmark og til de dermed forbundne Rejser 2.200 Kr.
291. Professor emer., Dr. phil. Valdemar Vedel til Studier paa den almindelige Æstetiks Omraade 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
292. Amanuensis ved Københavns Universitet, Lektor, Dr. phil. Stig Veibel til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
293. Videnskabernes Selskab som aarligt Tilskud efter Statuternes § X 20.000 Kr.
294. Videnskabernes Selskabs Ducange-Udvalg til Ekscerpering af Danmarks middelalderlige latinske Tekster 1.200 Kr.
295. Videnskabernes Selskabs Kommission for Varetagelsen af Fortsættelsen af A Critical Pāli Dictionary til Honorering af Ordbogens Medarbejdere 3.650 Kr.

296. Videnskabernes Selskabs Kommission til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie til systematisk Gennemgang af danske Privatarkiver og -biblioteker 2.000 Kr.
297. Videnskabernes Selskabs Kommission for den ægyptiske Ordbog til Lønning for Mag. art. W. Erichsen 6.949 Kr. 96 Øre.
298. Dr. phil. A. Volten til Bearbejdelse af ægyptiske, fortrinsvis demotiske Papyri 1.600 Kr.
299. Professor Vilh. Wanscher til Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
300. Dr. phil. Sophus Weber til fysiske Undersøgelser over de inaktive Luftarters indre Gnidning, Varmeledningsevne og Radiometerkraft 1.200 Kr.
301. Professor emer., Dr. phil. C. Wesenberg-Lund til Dækning af Udgifter ved Ferskvandsundersøgelser 1.400 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 2.400 Kr.
302. Samme til Medhjælp ved Undersøgelserne 500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
303. Samme til zoologiske Arbejder 3.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
304. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Mag. scient. Elise Wesenberg-Lund til Tegninger til et Arbejde over nordatlantiske Polychæter 280 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 400 Kr.
305. Fhv. Fuldmægtig i Marineministeriet, Translatør August West til Udgivelse af en Fortegnelse over Danmarks Biller med biologiske Oplysninger 2.428 Kr. 80 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.917 Kr.
306. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. Westrup til retshistoriske og retssociologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
307. Professor, Dr. med. Søren L. Ørskov til Undersøgelser over Permeabilitetsforandringer af de røde Blodlegemer efter Ekstirpation af Kirtler med intern Sekretion og efter Injektion af Hormoner 1.000 Kr.

308. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26).

I 1940—41 er udbetalt ialt 12.000 Kr., nemlig 3.000 Kr. til hver af følgende: Dr. phil. ARTHUR ARNHOLTZ, Dr. phil. FRITZ W. BRÆSTRUP, Dr. phil. PAUL DIDERICHSEN og Mag. scient. GUNNAR NØRGAARD.

---

309. Carlsbergfondets biologiske Institut.

Til Institutets Drift i 1940—41 er udbetalt 14.625 Kr. 20 Øre af Afdeling B, jfr. Institutets Regnskab S. 78.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

(Leder: Dr. Albert Fischer.)

Undersøgelser over Oprensning af det dyriske Vækststof er i det forløbne Aar blevet fortsat. Samtidig er Arbejdet over Vævscellernes Æggehvidestofskifte begyndt paa meget bred Basis. Det eksperimentelle Grundlag for Undersøgelsernes Gennemførelse synes nu at være sikret og tillader en systematisk Karakterisering af de enkelte Celletyper med Hensyn til deres Krav til Æggehvidestoffernes Nedbrydningsprodukter og andre nødvendige Co-Faktorer.

Dr. Albert Fischer har sammen med Assistenten Ingeniør, Cand. polyt. T. Astrup fortsat Undersøgelserne over Betydningen af de enkelte Aminosyrer for visse Vævsceller og søgt at gøre Rede for, paa hvilken Maade disse Syrer deltager i Cellernes Stofskifte. Endvidere er Kogesaft af Nyrer fundet at indeholde andre Co-Faktorer, som foruden Aminosyrerne er nødvendige for Opretholdelsen af Vævscellernes Liv. En Oprensning af dette Udgangsmateriale er begyndt, og der er skaffet et Grundlag for Isolering af disse vigtige Stoffer.

Dr. Albert Fischer har fortsat Forsøgene paa at omdanne normale Vævsceller *in vitro* til Kræftceller ved Hjælp af carcinogene Kulbrinter.

Ved et Sammentræf af forskellige Omstændigheder maa Institutet beklage Tabet af samtlige gamle Stammer af Kræftcellekulturer, de første, som det overhovedet er lykkedes at dyrke som permanente Kulturer, nemlig den næsten 15-aarige Renkultur af Musecarcinom (Ehrlich Carcinom, Frankfurt), og den næsten 9-aarige Kultur af Rous Hønsesarkom. Arbejdet, som er udført over disse to Stammer af Kræftceller, udgør Hovedparten af Kendskabet til Svulstcellernes Biologi *in vitro* og er af

Dr. ALBERT FISCHER og Medarbejdere nedlagt i henved 50 Afhandlinger. Renkulturer af disse Stammer har endvidere været tilsendt de allerfleste Lande i Europa samt Amerika og Japan.

Ingeniør T. ASTRUP har sammen med Ingeniør, Cand. polyt. S. DARLING fortsat Undersøgelserne over de i Blodets Koagulation deltagende Komponenter. Undersøgelserne har været understøttet af »Danmarks tekniske Højskoles Fond for teknisk Kemi« og »Løvens kemiske Fabrik«, og har særlig drejet sig om Studiet af Fibrinogen, Antithrombin, Prothrombin og Thrombokinase.

Professor, Dr. med. H. HAXTHAUSEN har sammen med Dr. ALBERT FISCHER begyndt nogle Undersøgelser over Allergi med Hudceller fra Menneske *in vitro*.

Dr. med. JØRGEN OSTENFELD erhvervede Doktorgraden den 10. Juni 1941 for sin Afhandling om Spredningen af Svulstceller i Organismen hos Dyr med Implantationssvulster.

Cand. med. M. VOLKERT foretog udvidede Undersøgelser over Antithrombin, dets Forhold under fysiologiske og pathologiske Tilstande hos Mennesker og Dyr. Herved er der blevet afsløret en mærkelig Relation mellem Antithrombinindholdet i Blodet og visse Immunitetsprocesser.

Cand. med. H. REISTRUP har fortsat Arbejdet over Blodkarrenes Udvikling, dels i implanterede maligne Svulster hos Mus og dels i saadanne, som er fremkaldt efter Behandling med Methylcholanthren.

Endvidere har Cand. med. S. SELSØ paabegyndt nogle Arbejder over Co-Faktorer ved Heparinets Virkning paa Blodkoagulationen.

Følgende Gæster har opholdt sig paa Institutet for at lære Vævsdyrkningsteknik: Cand. pharm. H. KOEFOED og Dyrlæge E. B. MICHELSEN, begge fra Statens veterinære Forsøgsstation, Lindholm.

Følgende Arbejder er udgaaet fra Institutet:

FISCHER, A.: Die Bedeutung der Aminosäuren für die Gewebezellen *in vitro*.
Acta Physiologica Scandinavica **2**, 143, 1941.

FISCHER, A.: The Nature of the Growth-Promoting Substances in the Embryonic Tissue Juice.
Acta Physiologica Scandinavica, 3, 54, 1941.

FISCHER, A.: Anlässlich des Absterbens der ersten Dauerreinkultur von Säugetier-Carcinomzellen *in vitro*.
Die Naturwissenschaften, **29**, 650, 1941.

ASTRUP, T.: Autokatalyse og Blodkoagulation.
Forh. ved det 5. nordiske Kemikermøde, København, 3.-7. Juli 1939.

ASTRUP, T.: Blutgerinnung und Autokatalyse.
Enzymologia, **9**, 337, 1941.

ASTRUP, T.: Nyt om Blodets Koagulation.
Nordisk Medicin, **11**, 2586, 1941.

ASTRUP, T. und DARLING, S.: Antithrombin und Heparin.
Die Naturwissenschaften, **29**, 300, 1941.

ASTRUP, T. and DARLING, S.: Preparation and Purification of Thrombin.
Acta Physiologica Scandinavica, **2**, 22, 1941.

KAALUND-JØRGENSEN, O.: Experiments in Transmission of Leukoses from Mice to Roentgen-Irradiated Rats.
Acta Radiologica, **21**, 483, 1940.

OSTENFELD, J.: Om Svulstcellers Spredning i Organismen. Eksperimentelle Undersøgelser paa Mus. Disputats.
Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, København 1941.

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelse af Understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende Tiden 1. Oktober 1940—30. September 1941 til Fondet indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagernes Navne[1]):

Svend Aakjær.

1. Viborg Købstads Historie. Udgivet af Viborg Byraad. Bd. 1—4. 1940—41.

Udvalget for Aarhus Bys Historie.

1. Aarhus gennem Tiderne. III. Under Redaktion af Jens Clausen, Ejler Haugsted, Regnar Knudsen, Emanuel Sejr. 1941. — IV. Redigeret af Jens Clausen, Johan Richter under Medvirken af Ejler Haugsted, Regnar Knudsen, Emanuel Sejr. 1941.

Adelsaarbogsforeningen.

1. Danmarks Adels Aarbog. Redigeret af Louis Bobé og Albert Fabritius. 1941. Aarg. 58.

Adam Afzelius.

1. Cæsar i Ægypten. (Bellum Alexandrinum). 1941. Oversat af A. A. (Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse. XII, 5).
2. Das Ackerverteilungsgesetz des P. Servilius Rufus. Classica et Mediaevalia. Vol. III. 1940.

G. C. Amdrup, O. B. Bøggild, William Thalbitzer, Niels Nielsen.

1. Dansk Nordøstgrønlands Expedition 1938—39. Leaders: Ebbe Munck og Eigil Knuth. Meddelelser om Grønland. Bd. 126, Nr. 2. Eigil Nielsen: Remarks on the Map and the Geology of Kronprins Christians Land. 1941.

Poul Andersen og Sven Smith.

1. Beretning om et femaarigt eksperimentalfonetisk Arbejde. Nordisk Tidsskrift for Tale og Stemme. Aarg. 2. 1937.

[1] Trykkestedet for Bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved Afhandlinger i Tidsskrifter o. l. angives kun Aargang eller Bind (uden Sidetal), derimod ikke, om Afhandlingen er indsendt i Særtryk.

KAJ BERG.

1. Contributions to the Biology of the Aquatic Moth *Acentropus niveus* (Oliv.). Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 105. 1941.

KAJ BIRKET-SMITH.

1. Anthropological Observations on the Central Eskimos. 1940. (Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen. Vol. III, No. 2).
2. Et buddhistisk Alter fra Nepal. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1941.

NIELS BJERRUM.

1. Aksel Tovborg Jensen og Jørgen E. Thygesen: Kemisk Undersøgelse af Urinvejskonkrementer. Ugeskrift for Læger. 1941.
2. Aksel Tovborg Jensen: On Concrement from the Urinary Tract. III. Acta Chirurgica Scandinavica. Vol. LXXXV. Sthlm. 1941.
3. Aksel Tovborg Jensen: Krystaller og Røntgenstraaler. Naturens Verden. XXV. 1941.

ANDREAS BLINKENBERG.

1. Le patois d'Entraunes. II. Matériaux lexicologiques. Aarhus 1940. (Acta Jutlandica. XII, 1).

SIGFÚS BLÖNDAL.

1. Quelques notes sur le mot *polútasvarf*. Classica et Mediaevalia. Vol. IV. 1941.

LOUIS BOBÉ.

1. Charlotte-Amélie reine de Danemark princesse de Hesse-Cassel et les origines des églises réformées allemande et française de Copenhague. 1940.

HARALD BOHR.

1. Om Logaritme- og Eksponentialfunktion. Matematisk Tidsskrift. A. 1939.
2. Om det matematiske Grundlag for Sandsynlighedsregningen. Smst. A. 1940.
3. Zum Picardschen Satz. Smst. B. 1940.

NIELS BOHR.

1. Nyere Undersøgelser over Atomkernernes Omdannelser. Fysisk Tidsskrift. 1941.
2. Dansk Kultur. Danmarks Kultur ved Aar 1940, udg. af Det Danske Selskab. 1941.
3. K. J. Broström: Moderne Højvakuumteknik. Fysisk Tidsskrift. 1941.
4. G. Hevesy: Application of Radioactive Indicators in Biology. Annual Review of Biochemistry. Vol. IX. 1940.

5. G. Hevesy og O. Rebbe: Rate of Penetration of Phosphate into Muscle Cells. Acta Physiol. Scand. Vol. 2. Sthlm. 1940.
6. G. Hevesy: Blodlegemers Permeabilitet. Forhandlinger ved det 5. Nordiske Kemikermøde, København 3.—7. Juli 1939.
7. G. Hevesy og L. Hahn: Exchange of Cellular Potassium. 1941. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XVI, 1).
8. L. Hahn og G. Hevesy: Rate of Penetration of Ions through the Capillary Wall. Acta Physiol. Scand. Vol. 1. 1941.
9. L. Hahn og G. Hevesy: Potassium Exchange in the Stimulated Muscle. Smst. Vol. 2. 1941.
10. G. Hevesy og C. F. Jacobsen: Rate of Passage of Water through Capillary and Cell Walls. Smst. Vol. 1. 1940.
11. G. Hevesy, L. Hahn og O. Rebbe: Circulation of Phosphorus in the Frog. With a Note on the Circulation of Potassium. 1941. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XVI, 8).
12. G. Hevesy og Niels Nielsen: Potassium Interchange in Yeast Cells. Acta Physiol. Scand. Vol. 2. 1941.
13. J. C. Jacobsen, J. Koch og K. J. Broström: Cyklotronen og Højspændingsanlæggene paa Universitetets Institut for teoretisk Fysik. Ingeniøren. Aarg. 50, Nr. 37. 1941.
14. J. C. Jacobsen: Om Cyklotronen. Fysisk Tidsskrift. 1941.
15. J. C. Jacobsen: Construction of a Cyclotron. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XIX, 2).
16. J. C. Jacobsen og N. O. Lassen: Deuteron induced Fission of Uranium and Thorium. 1941. (Smst. XIX, 6).
17. Jørgen Koch: Sekundærelektroner. Fysisk Tidsskrift. 1941.
18. Hilde Levi: A Geiger Counter Arrangement Applied to Measurements of Radioactive Indicators in Biological Research. Acta Physiol. Scand. Vol. 2. 1941.
19. Chr. Møller: On the Theory of Mesons. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XVIII, 6).
20. Stefan Rozental: On the Theory of β-Decay. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XVIII, 7).

Bornholmsk Samfund.

1. K. H. Kofoed: Bornholms politiske Historie fra 1848 til vore Dage. V (6. Afsnit). Rønne 1940.

P. Boysen Jensen.

1. Quantitative Bestimmung der beschleunigenden Streckungswuchsstoffe in der sauren Fraktion der Ätherextrakte aus höheren Pflanzen. Planta. Bd. 31. Berlin 1941.

Niels Breitenstein.

1. Danish National Museum. Department of Oriental and Classical Antiquities. Catalogue of Terracottas Cypriote, Greek, Etrusco-Italian and Roman. 1941.

HANS BRIX.

1. Analyser og Problemer. Undersøgelser i den ældre danske Litteratur. V. 1940.

F. BROCKENHUUS SCHACK.

1. De danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg. Kongedragterne fra 17. og 18. Aarhundrede. Af Sigrid Flamand Christensen. I. Tekst. — II. Tavler. 1940.

H. C. BROHOLM.

1. Mandsdragten i Bronzealderen. 1941. (Nationalmuseets gule Bøger).

ANTON FR. BRUUN.

Se Carlsbergfondets Dana-Ekspedition Nr. 2.

J. BRØNDSTED.

1. Human Figures on a Danish Mesolithic Urus Bone. Acta Archaeologica. Vol. XI. 1940.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. Om glda. *lītha* og *līta*. Acta Philol. Scand. XIV.
2. Om Konjunktionerne *at* og *um*. Smst. XV.
3. Efterstillet konditional Inversionsbisætning. Smst. XV.
4. Ludvig Bødtcher: Samlede Digte. Udg. af J. B.-N. 1940.

F. BØRGESEN.

1. Some Marine Algae from Mauritius. II. *Phaeophyceae*. 1941. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. Medd. XVI, 3).

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION.

1. The Carlsberg Foundations Oceanographical Expedition Round the World 1928—30 and previous »Dana«-Expeditions under the leadership of the late Professor Johannes Schmidt. Dana-Report No. 19. 1941.
2. Anton Fr. Bruun: Observations on North Atlantic Fishes. 1. *Acanthocottus lilljeborgi*. 2. The *Ammodytes lancea* Group. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 104. 1941.
3. Louis Fage: Sur le déterminisme des caractères sexuels secondaires des Lophogastrides (Crustacés-Mysidacés). Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences. T. 211. Paris 1940.
4. Louis Fage: Diagnoses préliminaires de quelques Espèces nouvelles du genre *Lophogaster* (Crust. Mysidacés). Bulletin du Muséum, 2e série, t. XII, n° 6. 1940.

CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA.

1. Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama en Syrie (1932—1938). Par Harald Ingholt. 1940. (Vidensk. Selsk. Arkæol.-kunsthist. Medd. III, 1).

S. P. CORTSEN.

1. Zur Agramer Mumienbinde (anlässlich des Buches von Karl Olzscha,

Interpretation der Agramer Mumienbinde. Klio, Beiheft XL, Neue Folge, Heft 27. 1939). Glotta. Bd. 29. Göttingen 1941.

HENRIK DAM.

1. —, J. Glavind, Inge Prange og J. Ottesen: Some Studies on Vitamin E. 1941. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XVI, 7).

DANSK NATURHISTORISK FORENING.

1. Ernst Marcus: Mosdyr (*Bryozóa* eller *Polyzóa*). 1940. (Danmarks Fauna. 46).

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB.

1. Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. under Ledelse af Johs. Brøndum-Nielsen i Samvirken med Poul Johs. Jørgensen. Bd. 8, Hefte 3—4. 1941.
2. Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. Bd. 20. 1941.
3. H. Juul-Jensen: Verner Dahlerup. Arkiv för nordisk filologi. LV. Lund.
4. Diplomatarium Danicum. 2. Række, Bd. 2. 1266—1280. Ved Franz Blatt og Gustav Hermansen. 1941.
5. Danmarks Riges Breve. Udg. under Ledelse af Franz Blatt. 2. Række, Bd. 2. 1266—1280. Udarbejdet af Adam Afzelius og Gustav Hermansen. 1941.
6. Georg og Edv. Brandes Brevveksling med nordiske Forfattere og Videnskabsmænd. Udg. af Morten Borup under Medvirkning af Francis Bull og John Landquist. III,V. 1940—41.
7. Thomas Kingo: Samlede Skrifter. Udg. af Hans Brix, Paul Diderichsen, F. J. Billeskov Jansen. IV. 1941.

MAGNUS DEGERBØL.

1. Mammalia. Zoology of the Faroes. 1940.

EJNAR DYGGVE.

1. Dodonæiske Problemer. Arkæologiske og kunsthistoriske Afhandlinger tilegnede Frederik Poulsen 7. 3. 1941.
2. Ein Mausoleum des frühen IV. Jahrhunderts in Salona. Serta Hoffilleriana. Zagreb 1940.
3. Probleme des altchristlichen Kultbaus. Einige archäologisch begründete Gesichtspunkte zu Grabkult und Kirchenbau. Ztschr. für Kirchengeschichte. LIX.
4. Ausgrabungen in Thessaloniki. Gnomon. Bd. 17. Berlin 1941.
5. Konstantinsbuen. Historisk Tidsskrift. 10. Række. V.
6. Gravkirken i Jerusalem. Konstantinske Problemer i ny Belysning. 1941. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. Nr. 186).

HANS ELLEKILDE.

1. Sommer i By i Sjælland. Historisk Samfund for Præstø Amt. Aarbog 1940.

2. Djurslands Majsang og Pinseviser. Fra Randers Amt. Historisk Aarbog 1940. (XXXIV).

CHRISTIAN ELLING.

1. Koncertmester Iversens Portræt. Holberg Blandinger. Udg. af Holbergsamfundet af 3. December 1922. 1939.
2. Om Brorup og Tersløsegaard. Holberg Blandinger. Anden Samling. 1941.

POVL ENGELSTOFT og SVEND DAHL.

1. Dansk biografisk Leksikon. Grundlagt af C. F. Bricka. Redigeret af P. E. under Medvirkning af S. D. Bd. XIX—XX. 1940—41.

P. B. GRANDJEAN.

1. Et af Christiern II i Landflygtigheden benyttet, hidtil ukendt Segl. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1940.
2. Et ukendt Segl, benyttet i Aaret 1266 af Ærkebiskop Jacob Erlandsen, og andre samtidige Segl. Kirkehistoriske Samlinger. 6. Række. III. 1941.
3. Sigillografisk Litteratur. Kritiske Bemærkninger og principielle Spørgsmaal. Historisk Tidsskrift. 10. Række. V.

KAARE GRØNBECH.

1. (Anm. af) Kowalski, Tadeusz: Sir Aurel Steins Sprachaufzeichnungen im Äinallu-Dialekt aus Südpersien. Kraków 1937. Orientalistische Literaturzeitung. 1939.
2. Der Akzent im Türkischen und Mongolischen. Ztschr. der deutschen Morgenländischen Gesellschaft. Bd. 94. Lpz. 1940.
3. (Anm. af) Erich Haenisch, Manghol un niuca tobca'an. Geheime Geschichte der Mongolen (Yüan-ch'ao pi-shi). Teil I: Text. Teil II: Wörterbuch. Lpz. 1937—39. Smst. Bd. 94. 1940.
4. (Anm. af) Collinder, Björn: Reichstürkische Lautstudien. Uppsala Universitets Årsskrift 1939: 1. Acta Linguistica. 1941.

VILH. GRØNBECH.

1. Paulus, Jesu Kristi Apostel. 1940.
2. Kristus. Den opstandne Frelser. Den ældste kristne Menighed. 1941.

SK. V. GUÐJÓNSSON

1. Folkekost og Sundhedsforhold i gamle Dage, belyst gennem den oldnordiske Litteratur. 1941.

OLAF HAGERUP.

1. Lidt om Aarsager til Vækstperioder hos Træer. Naturens Verden. XXIV. 1940.
2. Zytoökologiske *Bicornes*-Studien. Planta. Bd. 32. Berl. 1941.
3. Nordiske Kromosom-Tal. I. Botanisk Tidsskrift. Bd. 45. 1941.
4. Bestøvningen hos *Liparis* og *Malaxis*. Smst. Bd. 45. 1941.

L. L. Hammerich.

1. Die Grundlage der Erklärung des germanischen schwachen Präteritums. Bulletin du Cercle Linguistique de Copenhague. VI (Année 1939—40). 1941.

H. P. Hansen.

1. Hyrdeliv paa Heden. 1941.

Sigurd Hansen.

1. Varvighed i danske og skaanske senglaciale Aflejringer. Med særlig Hensyntagen til Egernsund Issøsystemet. — Atlas. 1940. (Danmarks geologiske Undersøgelse. II. Række. Nr. 63).

Jul. Hartmann.

1. Regneteknik. 2. Udg. 1941.
2. — og Grethe Hartmann: Destruction of Group Antigens by Enzymes. Acta Pathologica et Microbiologica Scandinavica. Vol. XVIII. 1941.

J. Hjelmslev.

1. Om Kurverne i et Nulsystem. Norsk Matematisk Tidsskrift. 1941.

Louis Hjelmslev.

1. Exposé sur l'état actuel de la technique utilisable pour les buts de la phonétique expérimentale. Bulletin du Cercle Linguistique de Copenhague. V (Année 1938—39). 1940.
2. Kurt Wulff. 4 septembre 1881—4 mai 1939. — Bibliographie des publications de Kurt Wulff. Smst. V.

Carsten Høeg.

1. Union Académique Internationale. Monumenta Musicae Byzantinae. Transcripta. Edd. C. H., H. J. W. Tillyard, Egon Wellesz. Vol. III. The Hymns of the Octoechus. Part I. Transcribed by H. J. W. Tillyard. 1940.

Carsten Høeg og Hans Ræder.

1. Platons Skrifter i Oversættelse. Bd. IX—X. 1940—41.

R. Hørring.

1. Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—39. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 103. 1940.
2. Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—40. Smst. Bd. 104. 1941.

Institutet for Historie og Samfundsøkonomi.

1. Kjeld Winding: Modsætningen mellem Italien og Frankrig 1914—1939. 1940.
2. Jørgen Moe: Textil-Raastoffer. Bomuld. Uld. Celluld. Kunstsilke. 1941.
3. C. Lind: Driftsstatistiske Undersøgelser over Boghandelen i Hovedstaden. Nationaløkonomisk Tidsskrift. 1941.

Lis Jacobsen.

1. Danmarks Runeindskrifter. Ved L. J. og Erik Moltke. Under Medvirkning af Anders Bæksted og K. M. Nielsen. Atlas. 1941.
2. Et Blad af Jonas Skonvigs Runestens-Manuskripter. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1940.

Ad. S. Jensen.

1. Om nogle for den danske Fauna nye eller sjældne Fiskearter. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 104. 1940.
2. *Mola rotunda* ved de danske Kyster. Smst. Bd. 104. 1940.
3. Om Skjoldlusenes »Manna« og Bladlusenes »Honningdug«. Naturens Verden. XXIV. 1940.
4. Dr. phil. Bjarni Sæmundsson. Smst. XXV. 1941.
5. Knud Paludan: Contributions to the Ornithology of Iran. Danish Scientific Investigations in Iran. Part II. 1940.

Ad. S. Jensen og R. Spärck.

1. Herluf Winge: The Interrelationships of the Mammalia Genera. Transl. from Danish by E. Deichmann and G. M. Allen. Ed. by A. S. J., R. S and H. Volsøe. Vol. I. 1941.

Ad. S. Jensen, R. Spärck og Å. Vedel Tåning.

1. The Zoology of Iceland. Vol. III, Part 24, 26, 33, 34, 36. Vol. IV, Part. 60. 1940—41.

Hans Jensen.

1. 1814 og 1864 som Skel i dansk Historie. Nordisk Tidskrift för Vetenskap, Konst och Industri, utg. av Letterstedtska Föreningen. Ny serie. 1941.

K. A. Jensen.

1. Sulfanilylderivater af heterocykliske Aminer. III. Derivater af Tiazin og Tiodiazol. Af K. A. J. og Børge Possing. IV. Derivater af Selenazol. Af K. A. J. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 15. 1941.

Otto Jespersen.

1. Efficiency in Linguistic Change. 1941. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVII, 4).
2. Dansk — Norsk — Svensk. Politikens Kronik 16. og 17. Januar 1941.

Poul Jespersen.

1. Pirolen, *Oriolus oriolus* (L.), i Danmark. Indvandring og Udbredelse. Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. XXXV. 1941.
2. Vinteren 1939—40's Indvirkning paa Bestanden af vore Ynglefugle. Smst. XXXV. 1941.

Børge Jessen.

1. To Sætninger om konvekse Punktmængder. Matematisk Tidsskrift. B. 1940.

FRANZ V. JESSEN.

1. En slesvigsk Statsmand. Del 2—3. 1941.

KNUD JESSEN og R. SPÄRCK.

1. Danish Scientific Investigations in Iran. Part II. 1940.

JYSK SELSKAB FOR HISTORIE, SPROG OG LITTERATUR.

1. Den jyske Lov. Tekst med Oversættelse, Kommentar og Ordbog ved Peter Skautrup. Levering 7—8. Aarhus 1941.

HANS JØRGENSEN.

1. A Grammar of the Classical Newārī. 1941. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVII, 3).

C. KLITGAARD.

1. Nordjylland og det norske Sørland. Skudehandelens Indvirken paa Befolkningsforholdene. Historisk Tidsskrift. 10. Række. V. 1941.
2. Sandflugten i Vendsyssel og en forsvunden Landsby ved Kjul Strand. Vendsysselske Aarbøger 1941.
3. Klager over Jørgen Bille til Ellinggaard. Smst. 1941.
4. Slaget ved Sct. Jørgensbjerg 1441. Smst. 1941.
5. Slægten Rhuus fra Sæby. Personalhistorisk Tidsskrift. 1940.
6. En dansk-norsk Familie Bast. Smst. 1941.
7. Bidrag til Vendsyssels Præstehistorie. Kirkehistoriske Samlinger. 1940.
8. Familien Wendelboe fra Eker. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift. 1940.
9. Spredte Emner fra vendsysselske Tingbøger. Jyske Samlinger. 1941.

GUNNAR KNUDSEN.

1. Pseudotheofore Stednavne. Namn och Bygd. Årg. 27. 1939.

LAUGE KOCH.

1. Survey of North Greenland. — Plates. Medd. om Grønland. Bd. 130, Nr. 1. 1940.

L. KOLDERUP ROSENVINGE (†).

1. — og Søren Lund: The Marine Algæ of Denmark. Contributions to their Natural History. Vol. II. *Phæophyceæ*. I. *Ectocarpaceæ* and *Acinetosporaceæ*. 1941. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skr. I, 4).

BJØRN KORNERUP.

1. Holberg og Degnen i Havrebjerg. Holberg Blandinger. Udg. af Holbergsamfundet af 3. December 1922. 1939.
2. Samtidige danske Kirkemænd om Holberg. — Et egenhændigt Votum af Holberg. — Holberg og F. C. Eilschows Død. Holberg Blandinger. Anden Samling. 1941.
3. Aus der nordischen Reformationshistorie. (Anm. af Kjell Barnekow: Niels Hemmingsens teologiska åskådning. Lund 1940). Archiv für Reformationsgeschichte. Jahrg. 38.

4. Danske Studerende i Zerbst 1587—98. Personalhistorisk Tidsskrift. 11. Række. II. 1941.

MARIUS KRISTENSEN (†).

1. Danske Studier. Udg. af Gunnar Knudsen og M. K. Aarg. 1939. — Udg. af Gunnar Knudsen under Medvirkning af M. K. og Ejnar Thomsen. Aarg. 1940.
2. Bibliografi over Marius Kristensens Afhandlinger og Artikler med udvalgte Breve fra hans skandinaviske Korrespondenter. I Anledning af Halvfjerdsaarsdagen udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab. 1941.

GUNNAR KROGH-LUND.

1. Historiske, epidemiologiske og bakteriologiske Undersøgelser over Febris typhoidea i Grønland. Med en Vurdering af Mulighederne for dens Bekæmpelse. 1940.

VINDING KRUSE.

1. Erkendelseslæren og Naturvidenskabens Grundbegreber. 1941.

J. P. KRYGER.

1. — og H. P. Sønderup: Biologiske Iagttagelser over 200 Arter af danske Billelarver. Entomologiske Meddelelser Bd. XXII. 1940.

VILH. LA COUR.

1. Historikeren og Sønderjylland. En Udsigt over Forskning og Fremstilling af Sønderjyllands Historie. I. 1941. (Sønderjydske Studier. I).

JENS PETER LARSEN.

1. Drei Haydn Kataloge in Faksimile. Mit Einleitung und ergänzenden Themenverzeichnissen hrsg. von J. P. L. 1941.

AXEL LINVALD.

1. Kronens Skøder paa afhændet og erhvervet Jordegods i Danmark fra Reformationen til Nutiden. I Uddrag udg. af Rigsarkivet. Bd. 3: 1689—1719. Ved S. Nygård. 1941.

VILH. LORENZEN.

1. De danske Klostres Bygningshistorie. XI: De danske Cistercienserklostres Bygningshistorie. Med Tegninger og Opmaalinger af Arkitekt Charles Christensen. — Tavler. 1941.

HAKON LUND.

1. — og Arne Berg: Pyrenstudien. I—II. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XVIII, 9 og XIX, 5).

M. MACKEPRANG.

1. Danmarks middelalderlige Døbefonte. 1941.

THERKEL MATHIASSEN.

1. Vore ældste Menneskefremstillinger. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1941.

Redaktionen af »Meddelelser om Grønland«.

1. 6. og 7. Thule-Expedition til Sydøstgrønland 1931—33. Leader: Knud Rasmussen. Meddelelser om Grønland. Bd. 107, Nr. 2—3. 1940.
   Bd. 107, Nr. 2. Tidal Observations made at Nanortalik and Julianehaab in 1932—34. A. Works in Field. By C. C. A. Gabel-Jørgensen. B. Results from Tidal Observations made in South-Greenland. By J. Egedal. 1940.
   Bd. 107, Nr. 3. Quarternary Geological Observations etc. in South-East and South Greenland. By Richard Bøgvad. 1940.

Th. Mortensen.

1. Echinoderms from the Iranian Gulf. Crinoidea by Torsten Gislén. Danish Scientific Investigations in Iran. Part II. 1940.
2. Echinoderms of Tristan da Cunha. Results of the Norwegian Scientific Expedition to Tristan da Cunha 1937—1938. No. 7. Published by Det norske Videnskaps-Akademi i Oslo. Oslo 1941.
3. Report on the Echinoidea collected by the United States Fisheries Steamer »Albatross« during the Philippine Expedition, 1907–10. Part 2. United States National Museum. Bulletin 100. Vol. 14. Part 1. Washington 1940.
4. Papers from Dr. Mortensen's Pacific Expedition 1914—16. LXX. Oscar Carlgren: The *Actiniaria* and *Zoantharia* of St. Helena. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 105. 1941.

Valfrid Palmgren Munch-Petersen.

1. — og Ellen Hartmann: Svensk-dansk Ordbog. Medredaktør Morten Borup. Hæfte 1—7. 1941.

Nationalmuseets anden Afdeling.

1. Danmarks Kirker. Tisted Amt. Hefte 2—5. 1940—41.

Nationalmuseets etnografiske Afdeling.

1. C. G. Feilberg: L'élevage et l'agriculture d'autrefois en Lourestan. Congrès international des sciences anthropologiques et ethnologiques. Compte rendu de la deuxième session, Copenhague 1938. 1939.
2. C. G. Feilberg: A sumerian plough surviving in our time. Ethnos. Vol. 3. Sthlm. 1938.
3. C. G. Feilberg: Contributions to the History of some Oriental Bazaar Crafts. Ethnographical Studies published on the occasion of the centenary of the Ethnographical Department, National Museum. 1941.

Robert Neiiendam.

1. Holberg og hans Fremstillere. Danmark. 1940. Nr. 5.
2. Fra det Heibergske Hjem. Politikens Kronik. 11.—12. December 1940.
3. Et nyfundet H. C. Andersen Manuskript. Smst. 26. December 1940.

Axel V. Nielsen.

1. Miscellaneous Papers on Variable Stars. IV.—V. Meddelelser fra Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus. Nr. 15—16. 1940—41.
2. Über das Meteor 1914 März 29. Astronomische Nachrichten. Bd. 270.

Jakob Nielsen.

1. Forelæsninger over Aerodynamik. I. Udg. af Polyteknisk Forening. 1941. (Maskinskrevet).
2. Indledning til Kontinuerte Mediers Mekanik. Udg. af Polyteknisk Forening. 1940. (Maskinskrevet).

Lauritz Nielsen.

1. Den danske Bog. Forsøg til en dansk Boghistorie fra den ældste Tid til Nutiden. 1941.

Niels Nielsen.

1. Das Wattenmeer bei Skallingen. Physiographisch-biologische Untersuchung eines dänischen Tidengebietes. No. 2. Quantitative und qualitative Untersuchung des Microplanktons während der Gezeiten. Von Jul. Grøntved. 1940. (Folia Geographica Danica. Tom. II, No. 2).
2. En Dag ved Stóri Geysír. Islandsk Aarbog 1940. Udg. af Dansk-islandsk Samfund.

Gordon Norrie (†).

1. Før Abildgaard. Medlemsblad for Den danske Dyrlægeforening. Aarg. 24. 1941.
2. Simon Crüger. Nordisk Medicin. 1941. Helsingfors.

Eiler Nystrøm.

1. Holberg Blandinger. [Første-] Anden Samling. Udg. af Holbergsamfundet af 3. December 1922. (Redaktion: E. N.). 1939—41.

Poul Nørlund.

1. Klædedragt i Oldtid og Middelalder. Nordisk Kultur. XV.

H. Ostermann.

1. Nordmænd paa Grønland. Bd. 1—2. Oslo 1940.
2. Fra Arkivernes Gemmer. Bidrag til Belysning af Liv og Forhold i Fortidens Grønland. IV. Det grønlandske Selskabs Aarsberetning. 1941.

C. V. Otterstrøm.

1. (Anm.) af C. Wesenberg-Lund: Det Ferskvandsbiologiske Laboratorium gennem 40 Aar. En Redegørelse for min Virksomhed. 1940. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 39, Nr. 7. 1941.
2. Geddeæg. Antal og Vægt m. m. Meddelelse fra Biologisk Station. Smst. Aarg. 39, Nr. 8.

Helge Petersen.

1. Om Inkubationstidens Indflydelse paa Epidemikurvens Forløb ved Mælkeepidemier. Bibliotek for Læger.

2. The relation between light and the epidemic curve of poliomyelitis with an attempted epidemic theory explaining epidemic waves as a statistical consequence of the mechanism of infection. A. Theoretical part. — B. Numerical part and conclusions. Acta Medica Scandinavica. Vol. CVII. Sthlm. 1941.

ERIK M. POULSEN.

1. Biological Remarks on *Lepidurus Arcticus* Pallas, *Daphnia Pulex* de Geer and *Chydorus Sphaericus* O. F. M. in East Greenland. Medd. om Grønland. Bd. 131, Nr. 1. 1940.

FREDERIK POULSEN.

1. Den tidlig græske Kunst. 2. forøgede Udg. 1940.
2. Nemi Studies. Acta Archaeologica. Vol. XII. 1941.

KNUD RASMUSSEN (†).

1. Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of K. R. Vol. II, No. 7, 9. 1937.
   No. 7. Fishes collected on the Fifth Thule Expedition. By J. R. Pfaff.
   No. 9. Crustacea collected on the Fifth Thule Expedition. By K. Stephensen.
2. Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. Vol. III, No. 4. Alaskan Eskimo Words. Compiled by K. R. Ed. by H. Ostermann. 1941.

O. E. RAVN.

1. The so-called relative Clauses in Accadian or The Accadian Particle ša. 1941.

RHODOSEKSPEDITIONEN.

1. Chr. Blinkenberg: De danske Udgravninger i Lindos. Arkæologiske og kunsthistoriske Afhandlinger tilegnede Frederik Poulsen 7. 3. 1941. 1941.

ALFRED ROSENKRANTZ.

1. Den danske Nûgssuaq Ekspedition 1939. Foreløbig Oversigt over de geologiske Resultater. Autoreferater. Meddelelser fra Dansk geologisk Forening. Bd. 9. 1940.

PAUL V. RUBOW.

1. Holger Drachmanns Ungdom. 1940.
2. Perspektiver. Nye litterære Studier. 1941.

HANS RÆDER.

1. William Norvin. 7. Juni 1878—16. August 1940. Oversigt over Vidensk. Selskabs Forhandlinger. 1940—1941.

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Landsbygilder. Sprog og Kultur. Bd. 8—9. Aarhus 1940—41.
2. Nogle Oplysninger om Aakjærs Digtning. Edda. 1940.
3. Forfatteren Niels Hancke. Vendsysselske Aarbøger. 1941.

4. P. S. Vig. Fra Ribe Amt 1941. Udg. af Historisk Samfund for Ribe Amt. Bd. 10, Hæfte 2. 1941.
5. Pastor Alexander Petersen til Jystrup og Cora Nyegaard. Aarbog for Historisk Samfund for Sorø Amt. XXVIII. 1940. Sorø.
6. Forfatteren Hother Tolderlund. Sønderjydske Aarbøger. III. Række. I. Halvbd. 1941. Aabenraa.
7. Til »Jens Vejmand« og »Vor Barndoms Bæk«. Danske Studier. 1939.
8. »Det haver saa nyligen regnet«. Sønderjydsk Maanedsskrift. Aarg. 17, Nr. 9. 1941.
9. Madam Esselbach. Smst. Aarg. 17, Nr. 3. 1941.
10. Enderupskovs Aftægt. Smst. Aarg. 17, Nr. 6. 1941.
11. Brabrand og Aarslevs Sognes Historie. IV. Brabrand. 1941.
12. Aaby Sogns Historie (Hasle Herred). I. Med Bidrag af Poul Rasmussen. Brabrand 1941.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie.

1. Inkvisitionskommissionen af 20. Januar 1772. Udvalg af dens Papirer og Brevsamlinger til Oplysning om Struensee og hans Medarbejdere. Udg. ved Holger Hansen. Bd. V. 1941.

A. Skovsted.

1. Chromosome Numbers in the *Malvaceae*. II. Comptes rendus des travaux du Laboratoire Carlsberg, Série physiologique. Vol. 23, No. 14. 1941.

Axel Steensberg.

1. — og Arne Ludvigsen: En dansk Bondegaard gennem 200 Aar. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1941.

Ad. Stender-Petersen.

1. Études varègues. II. La tradition hellespontiaque chez Saxo. Classica et Mediaevalia. Vol. III. 1940.

C. Syrach Larsen.

1. Planteforædling i Skovbruget. Naturens Verden. XXIV. 1940.
2. Contributions to the Cytogenetics of Forest Trees. II. Alnus Studies. By K. Gram, C. Muhle Larsen, C. S. L. and M. Westergaard. Royal Veterinary and Agriculture College Copenhagen, Denmark. Yearbook 1940.

Gunnar Thorson.

1. Studies on the Egg Masses and Larval Development of the Gastropoda from the Indian Gulf. Danish Scientific Investigations in Iran. Part II. 1940.
2. Marine Gastropoda Prosobranchiata. The Zoology of Iceland. Vol. IV, Part 60. 1941.
3. Notes on the Egg-capsules of some North-Atlantic Prosobranchs of the Genus *Troschelia, Chrysodomus, Volutopsis, Sipho* and *Trophon*. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 104. 1940.
4. — og H. Brattström: Notes on the Distribution of the Polychaet *Miroserpula inflata* Dons through the North Atlantic. Smst. Bd. 105. 1941.

Den danske Thule-Ellesmereland Ekspedition 1939—40.

1. Foreløbig Meddelelse om Resultater af Mag. scient. J. Troelsens geologiske Undersøgelser i Inglefield Land, Grinnell Land og Ellesmere Land. Meddelelser fra Dansk geologisk Forening. Bd. 9. 1940.

Udvalg for Folkemaal.

1. Danske Folkemaal. Aarg. 13, Hæfte 1—2. 1941.

Universitets-Jubilæets danske Samfund.

1. Føroya kvæði. Corpus carminum Færoensium a Sv. Grundtvig et J. Bloch comparatum. Mit Kommentaren in deutscher Sprache hrsg. von Chr. Matras. Bd. II, Teil 1. 1941.

Henrik Ussing.

1. Sakse og Midtsjælland. Aarbog for Historisk Samfund for Sorø Amt. XXVIII. 1940.
2. Folkets Danmark i Tro og Sagn. 1941. (Studenterforeningens danske Bibliotek. 2. Række. II).

Stig Veibel.

1. — under Medvirkning af Aage Blaaberg og H. H. Stevns: Anvendelse af karboxyfenylhydrazoner ved identifikation af karbonylforbindelser. Forhandlinger ved det 5. nordiske Kemikermøde, København 3.—7. Juli 1939.
2. — under Medvirkning af Sven Darling: Dismutation af p-tolylglyoxal. Smst.
3. —, Aage Blaaberg og H. H. Stevns: Om Anvendelsen af p-Karboxyfenylhydrazin ved Identifikation af Karbonylforbindelser. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 14. 1940.
4. — og Hanne Lillelund: Om Identifikation af Hydroxylforbindelser ved Hjælp af m-Nitrobenzadid. Smst. Bd. 14.
5. β-Glukosidase. Die Methoden der Fermentforschung. Hrsg. von Eugen Bamann und Karl Myrbäck. Lpz. 1940.
6. Galaktosidasen. Smst.
7. Mannosidase. Smst.
8. Trehalase. Smst.
9. Glukoronidase. Smst.
10. — og Hanne Lillelund: Zur Methodik der Untersuchung von β-Glucosidase. Enzymologia. Vol. IX. Den Haag 1940.
11. — og Helge W. Hansen: Über die Dismutation von p-Tolylglyoxal. II. Smst. Vol. IX. 1940.
12. — og Erling Frederiksen: L'hydrolyse acide et fermentative des glucosides-β. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XIX,1).

Videnskabernes Selskabs Kommission for den ægyptiske Ordbog.

1. Demotische Lesestücke. II. Urkunden der Ptolemäerzeit. Hrsg. von W. Erichsen. Heft 1—2. 1939—40.

Aksel Volten.

1. Das demotische Weisheitsbuch. 1941.
2. Ägyptische Nemesis-Gedanken. Miscellanea Gregoriana. Raccolta di scritti pubblicati nel I Centenario dalla fondazione del Museo Egizio (1839—1939). Tipografia poliglotta Vaticana. 1941.

Vilhelm Wanscher.

1. Artes. Monuments et mémoires publiés sous la direction de V.W. T. VIII. 1940.

Sven Werner.

1. Højspændingslaboratoriet ved det fysiske Institut, Aarhus Universitet. Ingeniøren. Nr. 23. 1941.
2. J. M. Lyshede: Untersuchungen über Niederspannungs-Ionenquellen. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XVIII,13).

C. Wesenberg-Lund.

1. Det ferskvandsbiologiske Laboratorium gennem 40 Aar. En Redegørelse for min Virksomhed. 1940.

August West.

1. Fortegnelse over Danmarks Biller. Hefte 3. Entomologiske Meddelelser. Bd. XXI, Hefte 3—4. 1940—41.

C. W. Westrup.

1. Tænkt og skrevet. Stat og Borger. 1940.
2. Tænkt og skrevet. Rettens Opstaaen. 1940.
3. Tænkt og skrevet. Mand og Kvinde. Af Ægteskabets Historie. 1941.

S. L. Ørskov.

1. Untersuchungen über die Permeabilität der roten Blutkörperchen bei normalen Menschen. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 2. Sthlm. 1941.

Afdeling C

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

Fra Museets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning[1]*:*

I det forløbne Aar fra 1. Oktober 1940 til 30. September 1941 har Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Kong Christian III.s Moder, Hertuginde Anna af Slesvig-Holsten-Gottorp, født Prinsesse af Brandenborg, gift med Hertug Frederik, den senere Konge Frederik I. Kopi fra det 18. Aarhundrede.
2. Prins Frederik Carl Christian, senere Kong Frederik VII. Klippet Silhouet. Opklæbet paa Bagsiden af en Tegning, forestillende et romersk Gravmæle, udført af Prinsen 1828. Signeret: Rom d. 29. Martz, F(rederik) C(arl) C(hristian). Over Silhouetten skrevet: »Til min gamle troe Jens Bertelsen til Erindring om hans Ven og unge Herre. F C C.«
3. Carl Holstein, Oversekretær i Søetaten, Præses i Admiralitetskollegiet, Gehejmekonferensraad. Signeret bagpaa Lærredet: Peint par P. Als 1753. Erhvervet i Tyskland.
4. Margrethe Kaas, gift 1° med Major Frederik Lorentz Bülow til Espe, 2° med Major Ove Bernhard von Lüttichau til Haraldskjær. Maleri fra Midten af 18. Aarhundrede.
5. Baron Herman Schubart, dansk Gesandt i Neapel. Blyantstegning. Signeret: Clemens del.
6. Charles Axel Nordberg, Fabrikant, Direktør for det kgl. danske Bomuldsmanufaktur, Kammerraad. Miniature paa Elfenben.

[1] Genpart af den Beretning, som det paahviler Bestyrelsen aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Virksomhed.
Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 79.

7. Peter Severin Fønss til Løvenholm, Amtmand. Miniature paa Elfenben.
8. Foregaaendes Hustru Nicoline Anne Marie, født Ring. Miniature som foregaaende.
9. Cadet Supiot, Fægtemester ved Sorø Akademi. Blyantstegning. Signeret: I. I. Fyhn faciebat A° 1815.
10. Frederik Ludvig Christoph von Gössel, Oberst, Kammerherre. Lille Profilrelief af rødt Voks. Fra ca. 1825.
11. Jørgen Roed, Maler. Ufuldført Studiehoved. Malet af Const. Hansen ca. 1829.
12. Christian Horneman, Pastelmaler. Tegning. Sortkridt og Hvidt. Selvportræt; signeret: Horneman 16. Juni 1833.
13. Eggert Christoffer Tryde, Stiftsprovst, kgl. Konfessionarius, titulær Biskop. Malet af J. V. Gertner 1841; signeret.
14. Jørgen Hansen Koch, Arkitekt, kgl. Bygningsdirektør, Hofbygmester. Gibsbuste. Modelleret af H. V. Bissen.
15. Jacob August Georg Barlach, Maler, Lithograf. Ufuldført Maleri. Udført af Sophus Schack.
16. Carl Heinrich Bloch, Maler. Siddende i sit Atelier. Paa Blændrammen Paaskrift: Carl Bloch malet af (C. T.) Melchior. Interiøret af Carl Bloch.
17. Johannes Jensen, Maler. Malet Selvportræt.
18. Jørgen Frederik Leemejer, Kunstsamler, Inspektør ved Frederiksborg Museet. Siddende i sin Stue i Herluf Trolles Taarn. Malet af Malthe Engelsted 1885; signeret.
19. Gustav Henrik Jøns Johannsen, tysk Rigsdagsmand, Forkæmper for Danskheden i Sønderjylland. Buste af brændt Ler. Modelleret af A. Saabye.
20. August Andreas Jerndorff, Maler. Skulderstykke. Selvportræt; signeret: A. J. Martz 1902.
21. Agnes Slott-Møller, født Rambusch, Malerinde. Skulderstykke. Tegning, udført af Harald Slott-Møller 1907; signeret.
22. Carl Mouritz Clod Mackeprang. Historiker, Museumsdirektør. Malet paa Museets Foranledning af Sigurd Swane.
23. Ubekendt Mand fra Begyndelsen af 17. Aarhundrede. Oval Miniature. Malet med Olie i Elfenbenslaag.
24. En Mappe med 49 dels tegnede, dels malede Portrætter af Elever og Lærere fra Borgerdydskolen paa Christianshavn, skænket som Mindegave til Skolebestyrer, Professor M. J.

Hammerich 1856 i Anledning af hans 25 Aars Jubilæum som Lærer ved Skolen. Portrætterne er udførte af A. Dorph, J. Exner, Const. Hansen, F. C. Lund, H. Olrik, J. Roed, P. C. Skovgaard og Th. Stein.

25. Bønder paa Hovtjeneste. Laveret Tuschtegning. Formentlig udført af C. A. Lorentzen.
26. Badstuen i Indelukket ved Frederiksborg. Maleri. Signeret: C. Akenbloch (?) 1811.
27. Udkast til Mindestøtten paa Øen Før i Anledning af Kong Frederik VI.s Besøg den 28. Juni 1824. Pennetegning. Signeret: Hetsch inv. 1824.
28. Kong Frederik VII.s Besøg i Kirkebatteriet i Sønderborg i Maj 1848. Malet af Niels Simonsen.
29. Fregatten »Gefion« i Ekernførde Havn efter dens Erobring 5. April 1849. Tegning, udført af E. Lehmann; signeret.
30. Episode af Slaget ved Fredericia 6. Juli 1849. Erobringen af et slesvigholstensk Halvbatteri ved Rands Fjord. Signeret: N. Simonsen 1849.
31. Premierlieutenant Gustav H. Carstensens Død i Kampen ved Øvre Stolk den 25. Juli 1850. Tegning, Blyant og Tusch.
32. Barakker paa Dannevirke ved Bustrup 1850. Tegning, Blyant og Tusch. Udført af E. Lehmann; signeret.
33. Gaasetaarnet ved Vordingborg. Maleri. Udført af A. P. Madsen 1861; signeret.
34. Modelskolen paa Halmtorvet i Foraaret 1883. Med Portrætter af Carsten Ravn, A. Repholtz, W. Wandal, L. Osa, Alf Larsen, A. Poulsen, N. V. Dorph, J. Th. Jensen, Joh. Rohde, Mourier-Petersen, J. P. Wildenrath, Chr. Clausen, C. Schaarup og Jensen-Tersløse. Kultegning. Udført af Rasmus Christiansen; signeret.
35. Maleren P. S. Krøyers Aftenskole 1886. Kultegning. Udført af Rasmus Christiansen; signeret.
36. Maleren P. S. Krøyers Dagskole 1887. Med Portrætter af Malerne J. F. Willumsen, Wennerberg, Gerh. Heilmann, Otto P. Balle, L. Osa, Georg Seligmann, Schiellerup, Joh. Rohde og Adolf Heinrich-Hansen. Blyantstegning. Udført af Rasmus Christiansen; signeret.
37. Højskoleforstander Ernst Trier taler til sine Elever paa Vallekilde Højskole. Blyantstegning. Udført af Joachim Skovgaard 1888; signeret.

B. Som Gave.

Testamentarisk Gave fra Fru Wittrup:

38. Johan Philip Kneyln Rosenstand Goiske, Toldkammerdeputeret, Konferensraad. Pastel. Udført af Jens Juel.

Fra Orlogskaptajn P. Middelboe:

39. Bernhart Ulrich Middelboe, Orlogskaptajn. Farvelagt Blyantstegning. Signeret: E. Fortling 1801.

Fra Dispachør L. N. Hvidt:

40. Peter Severin Lund, Orientalist. Pennetegning. Udført efter et Lithografi af Otto Bache som Forlæg for et Træsnit. Paa Bagsiden Signaturen: Otto Bache fec.

Fra Frøken Anne Marie Opffer:

41. Axel Theodor Kittendorff, Xylograf. Malet af F. Vermehren; signeret.

Fra Fru Inger Claussen:

42. Rasmus Claussen, Politiker. Dødsmaske i Gibs.

Fra Disponent Martin Pedersen, Stockholm:

43. Skolestue i Sønderho paa Fanø. Pennetegning. Udført af J. Exner 1889; signeret.

Fra Grænseforeningen gennem Ny Carlsbergfondet:

44. Ernst Christiansen, Redaktør af »Flensborg Avis«. Cementbuste. Udført af Astrid Noack.

Fra Fru Theodor Jensen:

45. Et Spejl i Sølvramme. Udført i København 1720 af Niels Jonsen. Har været paa Gammel Estrup.

Testamentarisk Gave fra Stabssergent P. Willemoes-Quistgaard:

46. Et Mahognichatol og en Sølvsnustobaksdaase, hvilke skal have tilhørt Søhelten Peter Willemoes.

Fra Skolebestyrerinde, Frk. B. Paulli:

47. Et Daguerreotypi af Biskop Jacob Peter Mynster indfattet i en ciseleret Guldramme.

Fra Kontorchef K. H. Paulli:

48. En Snustobaksdaase af Birkerodtræ. Paa Laaget udskaaret Medaillon med Navnet »Mynster«. Har tilhørt Biskop Jacob Peter Mynster.

Testamentarisk Gave fra Direktør Viggo Berg paa Folketingsmand Christen Bergs Børns Vegne:

49. En stor Sølvopsats og et Par Sølvkandelabre. Folkegave til Folketingsmand Christen Berg og Hustru ved deres Sølvbryllup den 22. Maj 1886. Udført i København 1882 af P. Hertz.

Som Supplement til den L. E. Bruunske Mønt- og Medaillesamling har Museet erhvervet følgende Medailler:

50. Kong Christian X.s 60 Aars Fødselsdag. 1930.
51. Julius Washington Wilcke, Departementschef, numismatisk Forfatter. Broncemedaille. Udført af William P. Larsen 1940.

Museet har endvidere i det forløbne Aar erhvervet en Del Portrættegninger, Silhouetter og Stik forestillende danske Personer, ligesom Samlingen af historiske Blade er forøget paa sædvanlig Vis.

Blandt Erhvervelserne af Møbler og Kunstgenstande kan nævnes:

52. Eske Brocks haandskrevne Dagbog fra Aaret 1617.
53. Et Daabsfad af Messing. Fra 17. Aarhundrede. Stammer fra Skaføgaard.
54. En hvid Fajancekande med kronet Spejlmonogram C. A. i blaat, betegnende Christian V.s Dronning Charlotte Amalie. Formentlig Cassel- eller Hanau-Arbejde.
55. Et stort Sølvbæger med kronet Spejlmonogram F for Frederik IV som Kronprins. Udført af Marcus Rosenhoff 1695 i København. I nyere Tid indgraveret Paaskrift: »Dette Bæger er, efter Slægtstraditionen, skjænket Familiens Stamfader [Hoflakerer Christian von Bracht] af Frederik den 4de«, det von Brachtske Vaaben og et paaloddet Skjold med Indgravering: »von Bracht«. Senere er Bægeret forsynet med Laag.

56. To udskaarne Bøgetræs Taburetter fra omkring Midten af 18. Aarhundrede. Skal hidrøre fra Tranekær.
57. En Tallerken af ostindisk Porcellæn, med Monogram M. K. W., formentlig betegnende Maria Kristine With, født Fenger, gift 1779 med Kaptajn i det asiatiske Kompagni Mouritz With.
58. To Stole af sortmalet Bøgetræ i »gotisk« Stil med korsstingsbroderede Betræk. Efter Traditionen købt paa Enkedronning Caroline Amalies Auktion.
59—62. Fire store Aubusson-Gulvtæpper.

Endvidere har Museet erhvervet forskellige Møbler og Genstande, som i Hovedsagen stammer fra Vejrupgaard paa Fyn.

Gennemfotograferingen af Museets Samlinger er forløbet planmæssigt. Desuden er der foretaget Fotograferinger af historisk betydningsfulde Portrætter paa Jægerspris og Ledreborg. Samlingen af Fotografier efter Naturen er blevet forøget gennem Erhvervelsen af en Del gamle Negativer.

Til Supplering af det til L. E. Bruuns Mønt- og Medaillesamling hørende Bibliotek har Museet erhvervet en Samling sjældne numismatiske Bøger. Fra forskellig Side har det modtaget Bøger til Biblioteket, særlig skal nævnes en omfattende Boggave vedrørende svensk Kulturhistorie fra Kungliga Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien i Stockholm.

Konserveringsarbejdet i Museet er forløbet planmæssigt, ligesom en Del af Museets bortdeponerede Billeder er blevet efterset og behandlet af en af Museet udsendt Konservator.

Værkstedet for Reparation af Gobeliner har fortsat Arbejdet med Sikringen af Tekstilerne, og flere af Museets gamle Tæpper er blevet konserverede.

Museets Deltagelse i den ikonografiske Kommissions Arbejde med Indsamling af Oplysninger om malede Portrætter her i Landet og med Materialets Bearbejdelse er ligeledes fremmet i det forløbne Aar.

Sammen med De danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg har Museet i det forløbne Aar foranstaltet en Serie Foredrag i Nationalmuseets Foredragssal med Emner fra Kong Christian IV.s Tid, ligesom det har medvirket ved Arbejdet indenfor »De Arbejdsløses Museumsforedrag«.

I Lighed med hvad der er sket de foregaaende Aar, har Museet i Sommermaanederne stillet specielle Omvisere til Raadighed for Skoler.

Museet har i sin Tid indstillet til »Zacharias Jacobsen og Hustru, født Wibergs Legat«, der bestyres af Københavns Magistrat og uddeles til Fordel for Magistraten og Frederiksborg Museum af Kunstakademiet, at en Del af dets Renter anvendtes til at erstatte Marmorgalleriets Zinkfigurer efter originale Skulpturer med Sandstenskopier. Da dette bifaldtes, har Museet kunnet overgive Slottet tre Statuer, udførte af Billedhuggerne H. W. Larsen, Johannes Hansen og Hugo Liisberg og Poul Søndergaard, og venter i det kommende Aar at kunne overlevere andre fire Statuer.

Museet har i det forløbne Aar været besøgt af 47.888 Personer.

København den 16. December 1941.

F. Brockenhuus Schack. M. Mackeprang. Johs. Pedersen.

Otto Andrup

Ny Carlsbergfondet

Fra Ny Carlsbergfondets Direktion er modtaget følgende Beretning:

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaret 1940—41 erhvervet eller bidraget til Erhvervelse af de efternævnte Kunstværker samt til de andre nedenfor angivne, fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Til Ny Carlsberg Glyptotek:

Dansk Kunst:

1. H. V. Bissen: Buste af Brukspatron Svend Magnus Sunnerdahl. Marmor. Deponeret.
2. H. V. Bissen: Tegning af Billedhugger Freunds Fader. Deponeret.
3. H. V. Bissen: 2 Breve. Deponeret.
4. Afstøbning af H. V. Bissens Buste af Jonas Collin. Deponeret.
5. Svend Rathsack: Kvindefigur. Bronze. Til Opstilling i Glyptotekshaven.

Fransk Kunst:

6. Louis Vidal: Staaende Raadyr. Statuette. Bronze. Deponeret.

Til det danske Kunstindustrimuseum:

7. Til Samlingernes Forøgelse og til Støtte af dansk Kunsthaandværk. Sidste Bidrag af en femaarig Bevilling.

Til Nationalmuseet:

8. Svend Hammershøi: Udsmykning af Trapperum i Kontorfløjen. Tilskud.

Etnografisk Samling:

9. Kinesisk Marmorrelief. Tilskud.
10. Kinesisk guld- og sølvindlagt Bronzeskaal. Tilskud.
11. Kinesisk Armring af Jade.

Til Aabenraa Museum:

12. Ole Kielberg: Snelandskab. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
13. Henrik Nielsen: Foraarsdag ved Helsingør. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aalborg Museum:

14. Knud Agger: Nature morte. Maleri. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).
15. Niels Grønbech: Bænke ved St. Jørgens Sø. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aarhus Museum:

16. Gerhard Henning: Siddende Pige. Bronzestatuette. (Fondets aarlige Uddeling).
17. Ejnar Nielsen: Rødegaard, Dragsholm. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aarhus nye Raadhus:

18. Johannes Bjerg: Agnete og Havmanden. Bronzegruppe. Sidste Bidrag. Gruppen var oprindelig bestemt til Svømmehallen.
19. Th. Hagedorn-Olsen: Udsmykning af Raadhushallen. Første Bidrag.

Til Carlsbergmuseet:

20. Lauritz Tuxen: 2 Skitseblade efter Maleriet af Kongefamiliens Besøg i det gamle Glyptotek.

Til Dalum Landbrugsskole:

21. Hans Syberg: Tyr i Granit. Sidste Bidrag.

Til Danske Studenters Roklub:

22. Helge Jensen: Udsmykning af Festsalen. Første Bidrag.

Til Det kongelige Teater:

23. Anne-Marie Carl Nielsen: Carl Nielsen. Portrætbuste. Bronze.

Til Esbjerg Kunstforening:

24. Ebba Carstensen: Huse i Horneby. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
25. Henrik Schouboe: Interiør, Maaneskin. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Faaborg Idrætspark:

26. Gerhard Henning: Staaende Kvinde. Bronze. Første Bidrag.

Til Frederiksborg Amts Centralsygehus:

27. Victor Haagen-Müller: Udsmykning af Stueetagen i Trapperummet. Første Bidrag.

Til Frederikshavns Folkebibliotek:

28. Karl Bovin: Udsmykning af Læsesalen. Andet Bidrag.

Til Fyns Stiftsmuseum, Odense:

29. Folmer Bendtsen: Efteraarsregn. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
30. Poul Sørensen: Afhøstet Mark. Maleri. Fondets aarlige Uddeling).

Til Hornsyld Amtssygehus:

31. Kræsten Iversen: Udsmykning af Samlingssalen. Første Bidrag.

Til Horsens Museum:

32. Gunnar Nikolajsen: Foraarsaften ved et Vandværk. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
33. Jens Søndergaard: Havbillede. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Kolding Kunstforening:

34. Jørgen Gudmundsen-Holmgreen: Portrætbuste af Professor Paul V. Rubow. Bronze. (Fondets aarlige Uddeling).
35. Carl Østerbye: Udsigt med graa Gavl. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Lolland-Falsters Stiftsmuseum:

36. Helge Jensen: Landskab fra Frederiksø. Maleri. (Tidligere indkøbt). Gave i Anledning af Museets 50-Aars Jubilæum.
37. P. Rostrup-Bøyesen: Ung Pige i sort Pels. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
38. Johan H. Saxild: Staaende Pige. Bronzestatuette. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse:

39. William Scharff: Udsmykning af et Rum i Børnesanatoriet ved Vordingborg. Tredje Bidrag.

Til Nordborg Skole:

40. Viggo Brandt: Mark med Slangehoveder. Maleri.
41. Ole Søndergaard: Landskab ved Maaløv, Vinter. Maleri. (Tidligere indkøbt).

Til Randers Museum:

42. Ludvig Find: Selvportræt. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
43. William Larsen: Ung Pige. Bronzestatuette. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Reventlow-Museet paa Pederstrup:

44. Louis-seize Sofa. Deponeret.

Til Ribe Domkirke:

45. Johannes Bjerg: Statue af Hans Tavsen. Bronze. Tilskud. Første Bidrag.

Til Ribe Stiftsmuseum:

46. Victor Kvedéris: Kvindebuste. Bronze. (Fondets aarlige Uddeling).
47. Jon Stefánsson: Paa Højfjeldet. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Skagens Museum:

48. Michael Ancher: Søren Bondhagen sælger Viser. Maleri.

Til Skamlingsbanke Selskabet:

49. Henrik Starcke: Udsmykning af Forsamlingsbygningen med en Relieffrise. Første Bidrag.

Til Opstilling paa Skive Kirkebakke:

50. Anker Hoffmann: Aakjær-Mindesmærke. Tilskud. Første Bidrag.

Til Skive Museum:

51. Christine Swane: Byvaaben i Keramik.

Til Skovgaard-Museet i Viborg:

52. Joakim Skovgaard: Penina spotter Hannah. Maleri. Tilskud.

Til Ejendomsselskabet »Sønderport«, Silkeborg:

53. Anton Hansen: Udsmykning af Festsalen.

Til Thisted Amt og Bys Bibliotek:

54. Jens Søndergaard: Udsmykning af Udlaanssalen. Fjerde Bidrag.

Til Museum for Tønder Amt og By:

55. Jens Lund: Kunstnerens Hustru. Halvfigur i halvcintret Ler. (Fondets aarlige Uddeling).
56. Knud Nellemose: Ulf. Barnehoved. Kalksten. (Fondets aarlige Uddeling).
57. Emil Nolde: Figur med Georginer. Maleri. Tilskud.

Til Vejen Museum:

58. Olaf Rude: Foraarsdag. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
59. Helmuth Thomsen: Ung Kvinde med rød Hat. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Vejle Museum:

60. Adam Fischer: Udkast til Ove Rode-Monument. Cement. (Fondets aarlige Uddeling).
61. Holger J. Jensen: Opstilling med Brød paa blaat Bord. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Andre Kunstindkøb:

62. Knud Agger: Fra en Have. Maleri.
63. Flemming Bergsøe: Portræt af en Villa. Maleri.
64. Gottfred Eickhoff: Ung græsk Pige. Brændt Ler.
65. Adam Fischer: Pige fra Kreta. Brændt Ler.

66. Marie Henriques: Skagens Vesterby. Maleri.
67. K. O. Hilkier: Sild. Maleri.
68. Alex Klingspor: Huse i Holte. Maleri.
69. Hugo Liisberg: Edderfugl. Stentøj.
70. H. Luckow-Nielsen: Malajbjørn. Brændt Ler.
71. Vilhelm Lundstrøm: Model. Maleri.
72. Constance Mayer: Portræt af Frk. Hetsch. Maleri.
73. Kai Mottlau: Ved Fortunen, Vinter. Maleri.
74. Tove Olafsson: Staaende Pige. Cement.
75. Ulf Rasmussen: Møllepigen. Jerngranit.
76. Joakim Skovgaard: Forarbejde til en Alterbordsforside. Akvarel.
77. Ernst Syberg: Vinterlandskab. Maleri.
78. Povl Søndergaard: Knud Nellemose. Bronzebuste.

B. Andre fundatsmæssige Formaal.

1. »Acta Archaeologica« sidste Bidrag af en treaarig Bevilling 2.500 Kr.
2. Akademisk Arkitektforening Tilskud til Udgivelse af »Arkitekten« 1.000 Kr.
3. Alliance Française til Foreningens Bibliotek 2.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
4. Museumsinspektør, Mag.art. Niels Breitenstein til Udgivelse af »Danish National Museum. Catalogue of Terracottas« 8.888 Kr. 04 Øre.
5. Dansk Kunstmuseumsforening Aarsbidrag 1.500 Kr.
6. Samme 1.000 Kr. Sidste Bidrag af en treaarig Bevilling.
7. Dansk Skuespiller Forbund til Udvidelse af Rekreationshjem for danske Skuespillere 1.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
8. De danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg til Udgivelse af Dr. phil. Sigrid Flamand Christensen »Kongedragterne fra det 17. og 18. Aarhundrede« 4.000 Kr.
9. Etatsorkestret Bidrag til Orkestrets Virksomhed 1.500 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
10. Forening for Boghaandværk til Udgivelse af »Bogvennen« 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
11. Foreningen af danske Kunstmuseer til Registrering af Kunstsamlingen i Kolding 369 Kr. 40 Øre.
12. Foreningen af danske Skuespillere til Studierejser i 1940 og 1941 2.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
13. Foreningen Fransk Kunst Aarsbidrag 500 Kr.
14. Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse Bidrag 100 Kr.
15. Foreningen for Kirkegaardskultur til Udgivelse af Tidsskriftet »Vore Kirkegaarde« 500 Kr.

16. Forening for Kunsthaandværk til Udgivelse af »Nyt Tidsskrift for Kunstindustri« 2.500 Kr.
17. Til Illustrering ved Ernst Hansen af Vilhelm Grønbech »Nordiske Myter og Sagn« 3.500 Kr. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 6.500 Kr.
18. Hjørring Museum til Haveanlæg 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.800 Kr.
19. Cand. mag. Hans Hvass til Illustrering ved Sikker Hansen af »Byens Dyreliv« 2.000 Kr.
20. Professor, Dr. phil. Harald Ingholt til Udgivelse af »Berytus« VI 800 Kr.
21. Kunstforeningen og Selskabet for Grafisk Kunst til Udgivelse af H. C. Andersen »Fodreise fra Holmens Canal til Østpynten af Amager i Aarene 1828 og 1829«, illustreret af Povl Christensen 2.000 Kr.
22. Kunsthistorisk Pladearkiv til Fotografering af Malerier fra lollandske Herregaarde 200 Kr.
23. Kunstnernes statsunderstøttede Croquisskole 600 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
24. Forfatteren P. Lauritsen til Udsendelse af Bog om A. D. Jørgensen til danske Folkebiblioteker 675 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
25. Museet Liselund gamle Slot sjette Bidrag af en seksaarig Bevilling 500 Kr.
26. Samme til Retablering af Liselund Haveanlæg 6.000 Kr.
27. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. Mouritz Mackeprang til Udgivelse af »Danmarks middelalderlige Døbefonte« 3.000 Kr.
28. Nationalmuseet 2. Afdeling til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 9.000 Kr. Tredje Bidrag af en Bevilling paa 27.000 Kr.
29. Samme til Opmaaling af gamle Ladegaardsanlæg 3.500 Kr.
30. Ny Carlsberg Glyptotek til Forelæsninger af Arkitekt Dyggve 825 Kr.
31. Samme til Forelæsninger af Museumsdirektør, Dr. phil. Frederik Poulsen 593 Kr. 18 Øre.
32. Samme til Lysbilleder 300 Kr.
33. Samme til Afholdelse af Henning-Isakson Udstilling 1.939 Kr. 13 Øre.
34. Samme til Afholdelse af H. V. Bissen Udstilling 3.000 Kr.

35. Samme til Udgivelse af »From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptothek« III 464 Kr. 95 Øre.
36. Samme til nyt Tillæg til Billedtavler 1.788 Kr. 40 Øre.
37. Den permanente Bygge- og Boligudstilling i Aarhus til Overførsel af Charlottenborg Udstillingens Afdeling af Bygningskunst til Aarhus 400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
38. Museumsdirektør, Dr. phil. Frederik Poulsen til en ny Udgave af »Den tidlig græske Kunst« 540 Kr.
39. Redaktionen af Festskrift til Frederik Poulsen til Fotografering af Malerier og Udførelse af en Farvegengivelse 382 Kr.
40. Museumsinspektør, Dr. phil. P. J. Riis til Udgivelse af »Tyrrhenika« 2.956 Kr. 43 Øre.
41. Museumsinspektør, Mag. art. Haavard Rostrup til Studierejse til Aarhus 150 Kr.
42. Skive Museum til Opførelse af en Malerisal i den nye Museumsbygning 6.666 Kr. 66 Øre. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 20.000 Kr.
43. Museumsdirektør Vilhelm Slomann til Udgivelse af en Bog af afdøde Museumsdirektør Karl Madsen om Thorvald Bindesbøll 2.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
44. Samme til Studierejse til Sverige 500 Kr.
45. Samme til Klichéer til Afhandling om Juvelornamentik 832 Kr. 50 Øre.
46. Herregaarden Spøttrup til Restaurering af de af Fondet skænkede Møbler 199 Kr. 74 Øre.
47. Museumsinspektør Jørgen Sthyr til Bog om dansk Grafiks Historie 148 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 350 Kr.
48. Statens Museum for Kunst til Katalog over Udstillingen »Dansk Maleri og Skulptur i Dag« 3.575 Kr.
49. Samme til Katalog over Udstillingen »Danske Kunstneres Tegninger« 1.552 Kr.
50. Udvalget til Undersøgelse og Registrering af gamle Bygninger i København til Opmaaling af Amalienborg-Kvarterets monumentale Bygninger 164 Kr. 80 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
51. Vandreudstillingen af dansk Kunst til Statsskolerne Tilskud for 1940/41 og 1941/42 3.000 Kr.

52. Professor Vilhelm Wanscher til »Artes« VIII 4.000 Kr. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 8.000 Kr.
53. Serien »Vor Tids Kunst« til Udgivelse af Paul la Cour »Axel Salto«, Poul Uttenreitter »John Christensen«, Preben Wilmann »Jens Birkholm« 4.005 Kr.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 80—81.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 6. Februar 1942.

Helge Jacobsen. K. Friis Johansen.
V. Thorlacius-Ussing.

Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C, samt Ny Carlsbergfondet

(Meddelt af Kvæstor, Retsformand Carl Nyholm).

Carlsbergfondet.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1940—41 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 2.683.384 Kr. 58 Ø., nemlig: Indtægter fra Bryggerierne, efter Fradrag af Ny Carlsbergsidens Andel, 635.012 Kr. 23 Ø., Renter 2.033.592 Kr. 82 Ø. og Ejendomsindtægter 14.779 Kr. 53 Ø. Til Administration m. m., Fondets Bygning og Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 143.406 Kr. 17 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 2.539.978 Kr. 41 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 1.300.000 Kr. og desuden hensat paa Dispositionskonto 400.000 Kr., der vil blive fordelt efter nærmere Bestemmelse; til Formueforøgelse er saaledes 839.978 Kr. 41 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer viser en beregnet Stigning paa 2.936.077 Kr. 31 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 3.776.055 Kr. 72 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $^2/_3$ paa Grundfondet og $^1/_3$ paa Reservefondet.

Status den 30. September 1941.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:			
Gamle Carlsberg	5.599.947 Kr. 09 Ø.		
Ny Carlsberg	4.096.656 - 59 -		
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	21.582.900 - 17 -		
Bryggeriet Alliance	235.000 - » -		
Andre faste Ejendomme	1.064.761 - 03 -		
Beholdninger	10.850.170 - 17 -		
Kassebeholdning	12.221.691 - 57 -		
Udestaaende Fordringer m. m.	9.769.279 - 07 -		
		65.420.405 Kr.	69 Ø.
Værdipapirer:			
a. Børseffekter	44.751.511 Kr. 63 Ø.		
b. Prioritetsobligationer	2.050.323 - 62 -		
		46.801.835 -	25 -
Ejendomskonto		2.735.822 -	09 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud		9.100.000 -	» -
Andet Tilgodehavende		115.031 -	50 -
Carlsberg Bryggeriernes Understøttelsesfonds Effekter		3.441.250 -	» -
Kassebeholdning		3.533.123 -	76 -
		131.147.468 Kr.	29 Ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:			
Pensionskasserne	420.811 Kr. 45 Ø.		
Prioritetskonto	598.043 - 64 -		
Afskrivningskonto for gamle Værdier	4.500.000 - » -		
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	9.100.000 - » -		
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	9.100.000 - » -		
Anden Gæld	18.108.247 - 44 -		
Ny Carlsbergs Legater	41.063 - 65 -		
Carlsbergfondets Jubilæumslegater	200.000 - » -		
		42.068.166 Kr.	18 Ø.
Fornyelsesfond		5.865.313 -	21 -
Reservefond		984.472 -	75 -
	At overføre	48.917.952 Kr.	14 Ø.

Overført...		48.917.952 Kr. 14 Ø.
Særligt Reservefond		3.859.603 - 02 -
Konjunkturfond		1.200.000 - » -
Understøttelsesfond		3.441.250 - »
Afdelingerne:		
Afdeling A	1.901.028 Kr. 90 Ø.	
— B	2.188.819 - 56 -	
Biologisk Institut	1.517.000 - » -	
Afdeling C	771.611 - 56 -	
Dispositionskonto	1.208.397 - 00 -	
Raadighedssum og Henlæggelse til Dispositionskonto for $19^{40}/_{41}$	1.700.000 - » -	
Tilgodehavende Renter af Kassebeholdning	28.154 - 52 -	
		9.315.011 - 54 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret $19^{40}/_{41}$		995.913 - 30 -
Prioritetskonto		278.909 - 97 -
Konto for Varmebidrag vedr. Ejendommene Ny Kongensgade 20 og Ny Vestergade 21		2.541 - 36 -
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensionskasserne for Tiden før 1901		6.897 - 96 -
Laboratoriets Pensionskasse		26.231 - 42 -
Det Jacobsenske Familielegat		461.471 - 62 -
Kursdifferencekonto		1.351.800 - » -
Kapitalkonto		61.289.885 - 96 -
		131.147.468 Kr. 29 Ø.

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Gamle Carlsberg	6.952.692 Kr. 14 Ø.
Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.474.631 - 14 -
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	10.450.000 - » -
Fondets Bygning paa Dantes Plads	850.000 - » -
Reservefond	12.520.854 - 23 -
Grundfond	25.041.708 - 45 -
	61.289.885 Kr. 96 Ø.

Afdeling A (Laboratoriet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000	Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning	3.247	-	50 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	64.500	-	» -
Samlet Indtægt	232.747	Kr.	50 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1940	2.700	-	26 -
Ialt	235.447	Kr.	76 Ø.

Udgift.

1. Lønninger til Professorer og Afdelingsleder	35.127	Kr.	94 Ø.
2. Lønninger til Assistenter	58.457	-	70 -
3. — - Betjeningen	33.089	-	28 -
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	1.118	-	25 -
5. Bygninger, fast Inventar, Haverne	22.961	-	92 -
6. Biblioteket	6.190	-	09 -
7. Forbrug	60.268	-	98 -
8. Udgivelse af »Comptes rendus«	11.130	-	08 -
9. Bestyrelsesudgifter	96	-	71 -
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	4.800	-	» -
Samlet Udgift	233.240	Kr.	95 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1941 udgør	2.206	-	81 -
Ialt	235.447	Kr.	76 Ø.

Formue $^{30}/_{9}$ 1941.

Krav paa Fondets Formue	1.280.000	Kr.	» Ø.
Laboratoriebygningen	530.000	-	» -
Ejendommen Gamle Carlsbergvej 8	81.622	-	09 -
Matr. Nr. 17^{m} Brøndbyøster	7.200	-	» -
Kassebeholdning	2.206	-	81 -
Ialt	1.901.028	Kr.	90 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	970.000	Kr.	» Ø
Rente af Kassebeholdning	20.432	-	63 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	103.750	-	» -
Samlet Indtægt	1.094.182	Kr.	63 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1940	98.604	-	74 -
Ialt	1.192.787	Kr.	37 Ø.

Udgift.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder[1]	1.032.342	Kr.	61 Ø.
Carlsbergfondets Universitetslegat	12.000	-	» -
Tilskud til Biologisk Institut	14.625	-	20 -
Tilskud til Videnskabernes Selskab	20.000	-	» -
Samlet Udgift	1.078.967	Kr.	81 Ø.
Overført til Krav paa Fondets Formue	50.000	-	» -
	1.128.967	Kr.	81 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1941 udgør	63.819	-	56 -
Ialt	1.192.787	Kr.	37 Ø.

Formue $^{30}/_{9}$ 1941.

Krav paa Fondets Formue	2.125.000	Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	63.819	-	56 -
Ialt	2.188.819	Kr.	56 Ø.

[1] Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalte Kr. 1.300.076,74. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

Under Afdeling B hører

Carlsbergfondets biologiske Institut.

Indtægt.

Rente af Grundfond	55.000	Kr.	» Ø.
Tilskud fra Afdeling B	14.625	-	20 -
Ialt...	69.625	Kr.	20 Ø.

Udgift.

1. Lønninger til Leder og Assistenter	27.441	Kr.	58 Ø.
2. Lønninger til Betjeningen	7.552	-	63 -
3. Forsikringer, Skatter m. fl. faste Udgifter	2.216	-	02 -
4. Bygningen, fast Inventar, Haven m. m.	4.248	-	56 -
5. Forbrug	27.913	-	24 -
6. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	253	-	17 -
Ialt...	69.625	Kr.	20 Ø.

Formue $^{30}/_{9}$ 1941.

Grundfond (Krav paa Fondets Formue)	1.000.000	Kr.	» Ø.
Bygningen	517.000	-	» -
Ialt...	1.517.000	Kr.	» Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000	Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning	4.893	-	06 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	35.000	-	» -
Indtægter af Billetsalg og Katalogsalg	26.823	-	75 -
Forskellige Indtægter	9.266	-	67 -
Samlet Indtægt	240.983	Kr.	48 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1940	60.493	-	74 -
Ialt	301.477	Kr.	22 Ø.

Udgift.

Administration	40.948	Kr.	» Ø.
Museets Drift	112.741	-	55 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	41.840	-	70 -
Litterær Virksomhed	2.000	-	» -
Forskellige Udgifter	32.335	-	41 -
Samlet Udgift	229.865	Kr.	66 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1941 udgør	71.611	-	56 -
Ialt	301.477	Kr.	22 Ø.

Formue $^{30}/_{9}$ 1941.

Krav paa Fondets Formue	700.000	Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	71.611	-	56 -
Ialt	771.611	Kr.	56 Ø.

Foranstaaende Regnskab for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet og Reservefondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 10. Februar 1942.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Ny Carlsbergfondet.

Fondets Indtægt i $19^{40}/_{41}$ har udgjort:

Andel i Bryggeriernes Overskud for $19^{40}/_{41}$		394.120 Kr. 01 Ø.
Overskud af Ejendommen Brolæggerstræde 5 og Knabrostræde 11—13		2.739 - 43 -
Renteindtægt		688.417 - 58 -
Ialt		1.085.277 Kr. 02 Ø.
Til Administration m. v. er medgaaet	89.074 Kr. 51 Ø.	
Indskud i Carlsbergs Pensionskasse	5.298 - 37 -	
Til Legater og Pensioner	2.750 - » -	
		97.122 - 88 -
Fondets Overskud udgør herefter		988.154 Kr. 14 Ø.
Heraf er stillet til Raadighed til Anvendelse til fundatsmæssige Formaal		600.000 - » -
Til Formueforøgelse er saaledes		388.154 Kr. 14 Ø.
Da Kursværdien for Fondets Obligationer udviser en beregnet Stigning paa		486.513 - 21 -
bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af		874.667 Kr. 35 Ø.

Til fundatsmæssige Formaal er der i $19^{40}/_{41}$ anvendt følgende Beløb:

Kunstindkøb	166.484 Kr. 74 Ø.
Andre fundatsmæssige Formaal	97.379 - 22 -
Særlige Bevillinger	7.175 - » -
Ialt	271.038 Kr. 96 Ø.

Status den 30. September 1941.

Aktiver:		
Værdipapirer:		
Kreditforeningsobligationer	6.231.185 Kr. » Ø.	
Aktier til Paalydende	900 - » -	
		6.232.085 Kr. » Ø.
Ejendommen Brolæggerstræde 5 og Knabrostræde 11—13		250.000 - » -
Krav paa Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud		9.100.000 - » -
Andet Tilgodehavende		63.255 - 07 -
Kassebeholdning		1.598.389 - 43 -
		17.243.729 Kr. 50 Ø.

Passiver:

Prioritetsgæld	44.000	Kr.	» Ø.
Kursdifferencekonto	183.500	-	» -
Konto for fundatsmæssige Bevillinger	1.453.474	-	68 -
Grundfondet	10.942.082	-	04 -
Reservefondet	500.000	-	» -
Kapitalkonto	4.120.672	-	78 -
	17.243.729	Kr.	50 Ø.

Grundfondet bestaar pr. $^{30}/_{9}$ 1941 af følgende Aktiver:

Tilgodehavende hos Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud	5.201.554	Kr.	25 Ø.
Kreditforeningsobligationer til Værdi	4.999.856	-	34 -
Kontant	740.671	-	45 -
	10.942.082	Kr.	04 Ø.

Foranstaaende Regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 10. Februar 1942.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Almindelige Meddelelser

Carlsbergfondets Direktion bestod i Aaret 1. Oktober 1940—30. September 1941 af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1946)
Professor, Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1950)
Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1944)
Professor, Dr. phil. & theol. JOHS. PEDERSEN
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1948), Direktionens Formand
Professor, Dr. phil. POUL TUXEN
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1942).

Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse bestod i samme Tidsrum af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM, Bestyrelsens Formand
Professor, Dr. phil. & te chn. J. HJELMSLEV
Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN.

Som Tilforordnede:

Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, Cand. polyt. A. C. ANDERSEN
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1945)
Fhv. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne N. HJELTE CLAUSSEN
(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1942).

Bestyrelsen for Det nationalhistoriske Museum bestod i samme Tidsrum af følgende:

Kammerherre F. Greve Brockenhuus Schack, Bestyrelsens Formand

Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. Mackeprang

Professor, Dr. phil. & theol. Johs. Pedersen

(valgt for Tiden indtil $^{25}/_{9}$ 1948).

Ny Carlsbergfondets Direktion bestod i samme Tidsrum af følgende:

Direktør, Brygger Helge Jacobsen, Direktionens Formand

Professor, Dr. phil. K. Friis Johansen

(valgt for Tiden indtil $^{31}/_{3}$ 1952)

Direktør V. Thorlacius-Ussing

(valgt for Tiden indtil $^{19}/_{2}$ 1947).

Handelsminister Halfdan Hendriksen udtraadte efter eget Ønske d. 5. November 1940 af Carlsbergfondets Bryggeriraad, i hvilket han havde haft Sæde siden d. 1. Oktober 1923.

Direktionen for Carlsbergfondet den 11. Februar 1942.

Niels Bjerrum. J. Hjelmslev. Knud Jessen.

Johs. Pedersen. Poul Tuxen.

E. SPANG-HANSSEN

Kr. Ø.

9. NØRLUND, IB: Undor Representation of the Five-dimensional Meson Theory. 1942 ..... 2.50
10. CHANG, T.-S.-: Properties of Mesons described by a Pseudoscalar Wave-function. 1942 ..... 2.00
11. WEBER, SOPHUS: Über den Einfluss des Akkommodationskoeffizienten auf die Wärmeleitung und Radiometerkraft in Gasen. 1942 ..... 3.50
12. HJELMSLEV, JOHANNES: Einleitung in die allgemeine Kongruenzlehre. Dritte Mitteilung. 1942 ..... 4.00

BIND XX:

1. FABRICIUS-BJERRE, FR.: Über geschlossene Kurven $(n+1)$-ter Ordnung im $\mathfrak{R}^n$ mit einer Anwendung auf ebene Kurven der konischen Ordnung 5 und 6. 1942 ..... 2.00
2. BOHR, HARALD: Über das Koeffizientendarstellungsproblem Direchletscher Reihen. 1942 ..... 1.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XVI:

4. NIELSEN, E. STEEMANN: Über das Verhältnis zwischen Verwandtschaft und Verbreitung von Organismen in Beziehung zu ökologischen Studien auf Grundlage der Verbreitung. 1941 1.50
8. HEVESY, G., HAHN, L. and REBBE, O.: Circulation of Phosphorus in the Frog. With a Note on the Circulation of Potassium. 1941 2.50
9. JENSEN, AD. S.: On the Subspecies and Races of the Lesser Sand Eel (*Ammodytes Lancea* S. Lat.). A Contribution to the Discussion of the Species Problem in Fishes. 1941 ..... 2.00

BIND XVII:

1. ZEUTHEN, ERIK: The Ventilation of the Respiratory Tract in Birds. 1942 ..... 3.00
4. JENSEN, AD. S.: Two New West Greenland Localities for Deposits from the Ice Age and the Post-glacial Warm Period. 1942 2.50
5. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 1. Porphyridiales, Bangiales, Nemalionales. 1942 ..... 5.50
6. HAGERUP, O.: The Morphology and Biology of the *Corylus*-Fruit. 1942 ..... 2.50

Historisk-filologiske Skrifter.

BIND I:

3. SANDER-HANSEN, C. E.: Über die Bildung der Modi im Altägyptischen. 1941 ..... 10.00

Arkæologisk-kunsthistoriske Skrifter.

BIND I:

Kr. Ø.

1. MATHIASSEN, THERKEL; DEGERBØL, MAGNUS og TROELS-SMITH, J.: Dyrholmen, en Stenalderboplads paa Djursland. Mit deutschen Zusammenfassungen. 1942 ..... 25.00

Biologiske Skrifter.

BIND II:

1. BÖCHER, TYGE W.: Beiträge zur Pflanzengeographie und Ökologie dänischer Vegetation. I. Über die Flechtenheiden und Dünen der Insel Läsö. With an English Summary. 1941 .... 4.00
2. SØRENSEN, THORVALD: Untersuchungen über die Therophytengesellschaften auf den isländischen Lehmflächen (»*flags*«). 1942 3.00

Ny, uforandret Udgave.

SKRIFTER, NATURV. OG MATH. AFD. 8. V. 2.

ORLA-JENSEN, S.: The Lactic Acid Bacteria. 1919. Second Edition. 1942 ..... 30.00

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S